

Prva dama detektivskega romana

Agatha
Christie®

Hotel
Bertram



Hotel Bertram

(At Bertram`s hotel)

Agatha Christie

*Hariju Smitu
zbog toga što cenim
njegov naučni pristup
mojim knjigama*

Ličnosti

PUKOVNIK DEREK LASKOMB - dobroćudni stariji udovac. Njegovi staromodni stavovi o ženama neminovno su ga činili lakovernim...

LEDI SELINA HEZI - vremešna plemkinja. Memorija joj je bila oštija od vida.

G-ĐICA ŽORINZ - Savršena recepcionarka, tako ravnodušne prirode da ostaje mirna čak i kada se kuća ruši...

HAMFRIS - Savršeni direktor najuglednijeg hotela. Pruža svojim gostima šta god žele. bez obzira na rizik...

G-ĐICA DŽEJN MERPL - Dama koja je umela da predvidi zlo, koja je videla zlo gde kog bi pogledala - nije mogao da je /buni ni prepredeni varalica...

BEZ SEDŽVIK - Pripadala je neobuzdanim ljudima, nije prezala ni od kakvih uzbuđenja...

ELVIRA BLEJK - Besina kći, imala je uglađenost licejke i nagone jedne tigrice...

LADISLAV MALINOVSKI - vozač na trkama, dete sreće i Don Žuan, sklon da se suviše često druži sa pogrešnim ženama...

KANONIK PENIFADR - rasejani naučnik koji je odlazio na prava mesta u pogrešno vreme i jedva preživeo da bi zbog toga mogao da zažali...

GLAVNI INSPEKTOR FRED DEJVI - imao je očinski izgled i instinkt pomoću koga je pronalazio i iglu u senu...

MAJKL DŽORMAN - Jednostavan čovek koji se oženio iz zabave i zatim otkrio da se igra zove ubistvo...

BRIDŽIT - U prkos njenoj majci uspevalo joj je da bude u centru dešavanja - i da čak pomogne da se ona dogode...

G. ROBINSON - Ni njegovo ime kao ni bilo šta drugo u vezi sa njim nije bilo stvarno - osim informacija koje je mogao da da ako je hteo...

ROBERT HOFMAN - Tako bogat čovek da je pljačku od milion dolara smatrao samo trivijalnim incidentom...

U ovoj knjizi su lica, mesta, događaji i situacije izmišljeni i nemaju veze ni sa jednom ličnošću, ni sa kojim mestom niti istinitim događajem.

1.

U srcu Vest Enda ima mnogo mirnih delova za koje ne zna niko osim taksista koji, spretno krstareći uskim uličicama, stižu do njih iz Park Lejna, Berkli Skvera ili Sout Edli Strita.

Ako iz Hajd Parka skrenete u jednu od skromnijih ulica, pa još nekoliko puta levo i desno, naći ćete se u mirnoj uličici u kojoj se na desnoj strani smestio hotel „Bertram“. Hotel „Bertram“ se tu nalazi već duži niz godina. Za vreme rata mnoge kuće u njegovoj blizini su bile srušene, ali sam hotel je ostao netaknut. Naravno, i na njemu su ostali tragovi, ali sa skromnim ulaganjima ubrzo mu je vraćen nekadašnji izgled. Hotel je već 1955. godine po svemu bio isti kao i onaj iz 1939. Bio je otmen, neupadljiv i nenametljivo skup.

Gosti hotela „Bertram“ su godinama pripadali istoj klasi, sastojali su se od viših sveštenika, otmenih udovica iz aristokratskih porodica iz unutrašnjosti, dcvojaka koje su za praznike dolazile iz skupih devojačkih škola („Ima tako malo mesta u Londonu gde pristojna devojka može da odsedne, ali u hotelu „Bertram“ to je sasvim u redu. Mi tamo već godinama odsedamo.“)

Bilo je, naravno, mnogo hotela koji su se, kao i „Bertram“, uspeli održati, ali su skoro svi bili zahvaćeni talasom promena. Morali su mnogo toga da promene da bi zadovoljili potrebe novih gostiju. Menjao se i hotel „Bertram“, ali je to bilo tako lukavo izvedeno da se na prvi pogled nije moglo ni primetiti.

Pred stepenicama koje su vodile do velikih vrata na okretanje stajao je čovck koji je izgledao kao da je. u najmanju ruku, feldmaršal. Zlatni gajtani i medalje krasili su mu muževne grudi. Držanje mu je bilo savršeno. Pnhvatao bi vas ncžno dok biste rcumatično izlazili iz taksija ili sopstvcnih kola, vodio bi vas pažljivo uz stepenice i sigurno vas proveo kroz vrata na okretanje.

Ulazeći, ako vam je to prva poseta „Bertramu“, osetili biste, gotovo sa strahom, da ste se vratili u jedan davno iščezli svet. Vremc se vratilo unazad. Ponovo ste se nalazili u Engleskoj u doba kralja Edvarda.

Hotel je, naravno, imao centralno grejanje, ali to niste mogli da osetite. U velikom centralnom predvorju, po dobrom starom običaju, plamtela je vatra u dva kamina, pored kojih su, napunjene kockama uglja određenih dimenzija, sijale dve bakarne posude za ugalj, baš kao u doba edvardijanskih sobarica. Sve je bilo upotpunjeno prisustvom bogatog crvenog pliša i neodređenom mekom toplinom. Fotelje nisu pripadale ovom periodu. Bile su prilično uzdignute od poda, tako da se starije reumatične darne nisu morale nepristojno meškoltiti da bi se podigle iz njih. Sedišta im se nisu, kao kod toliko hvaljenih, modernih fotelja, završavala na polovini bedra, izazivajući agoniju kod onih koji boluju od artritisa i išijasa; a nisu bile ni sve istog modela. Bilo ih je raznih veličina, s uspravnim kao i sa oblim naslonima. U hotelu „Bertram“ svako je mogao da za sebe nađe udobnu stolicu.

U vreme popodnevnog čaja u prostranom predvorju obično su svi stolovi bili zauzeti. Predvorje, naravno, nije bilo jedino mesto gde se služio čaj. Bio je tu još salon (sa satenskim presvlakama), zatim salon za pušenje (po nepisanom pravilu rezervisan za muškarce) s ogromnim kožnim foteljama i, konačno, još dva salona za pisanje gde ste s prijateljicom uz čaj mogli mirno da ogovarate zajedničke poznanike, ili čak da napiše pismo. Uz ove prednosti edvardijansko doba bilo je tu i drugih tajnih mesta, za one sa modernijim prohtevima. Dole je bio dvostruki bar sa dva barmcna, jednim američkim, koji se brinuo za Amerikance, točeći im viski i mešajući koktele i drugim, engleskim, koji je bio zadužen za seri i diskusije o trkaina u Askotu i Njubcriju sa sredovcčnom gospodom koja su punila hotel u dane ozbiljnih trka. Dobro skriven u dnu hodnika, nalazio se i salon sa televizorom.

Ali gosti su ipak najrade pili popodnevni čaj u velikom predvorju. Starije dame su uživale dok su pratile dolaženje i odlaženje gostiju, prepoznajući stare prijatelje i zgražavajući se kako su ti isti ostareli. Bilo je i gostiju iz Amerike, koji su zadržavajući gledali plemenite Engleze kako zaista pristaju uz svoj tradicionalni popodnevni čaj. Jer popodnevni čaj je bio pravi specijalitet hotela „Bertram“.

Bio je prosto sjajan. Obredom je upravljao Henri, snažna i zadivljujuća pojava pedesetih godina, očinski brižan, uslužan i otmenog držanja, pripadnik one davno izumrla vrste savršenih batlera. Pod strogim Henrijevim nadzorom goste je posluživalo nekoliko mladih konobara. Gaj se služio na ogromnim- ukrašenim srebrnim poslužavnicima iz georgijanskih srebrnih čajnika. Mada nije bio pravi, porcelan je izgledao kao originalan „Ričingem“ ili „Dejvnport“. Imali su najbolje vrste indijskih, cejlonskih i sličnih čajeva, a što se pak jela tiče, mogli ste da naručite sve što vam padne na pamet... oni su to sigurno imali.

Dana sedamnaestog novembra ledi Selina Hezi, šezdeset i pet godina, iz Leičesteršira, jela je, s uživanjem koje je karakteristično za starije dame. divan topli hlepečić sa puno maslaca, koga Englezi, sa puno ljubavi nazivaju „muffin“.

Ipak nije bila baš toliko okupirana „muffinom“, a da ne bi mogla da pogleda prema vratima svaki put kada bi se ona otvorila da bi propustila novog gosta.

Tako se desilo da je, smešeći se, klimnula glavom pukovniku Laskombu - koji se pojavio na vratima uspravnog, vojničkog držanja, noseći dogled. Kretnjom rođenog vladara smesta ga je pozvala da priđe i Laskomb je /a tren bio pored nje.

- Zdravo, Selina, šta tebe dovodi u London?

- Zubar - odgovori gospoda Selina, prilično nerazgovetno zbog „muffin“. Usput, rekoh, kada sam već ovde, idem do onog čoveka u Ulici Harlcj. zbog mojih artritisa. Znaš na koga mislim.

Mada su u Ulici Harlej ordinacije imali mnogi pomodni doktori, specijalisti za sve moguće bolesti, Laskomb je tačno znao na koga ona misli.

- Da li ti je bar nešto pomogao?

- Rekla bih da jeste - nerado je priznala ledi Selina. - Neobičan čovčak. Iznenada me je iz čista mira uhvatio za vrat i zavrnuo ga. - Oprezno je okretala vratom.

- Da li je bolelo?

- Svakako, mora da je bolelo, zavrnuti čoveku vrat na takav način, ali nisam imala vremena da osetim. - I dalje je oprezno pomerala glavu. - Izgleda da je u redu. Posle toliko godina, ponovo mogu da okrenem glavu.

Pokušavajući to da izvede, odjednom uzviknu:

- Oh, zar je moguće, pa to je stara Džejn Marpl. Mislila sam da je već davno umrla. Izgleda kao da joj je sto godina.

Pukovnik Laskomb bez preteranog interesovanja pogleda prema vaskrsloj Džejn Marpl; hotel „Bertram“ uvek je imao po neki primerak onih koje je on nazivao smotanim starim kokama.

Gospoda Selina je nesmetano nastavila:

- Ovo je jedino mesto u Londonu gde još možeš dobiti prave „muffine“. Zamisli, kad sam prošle godine bila u Americi, dali su mi za doručak nešto što su zvali „muffin“. Ni nalik „muffinu“. Pa zašto ih, kažem, uopšte zvati „muffin“. Ugurala je u usta i poslednji sočni zalogaj i neodređeno pogledala oko sebe. Henri se u tren oka stvorio pored stola. Bez žurbe i jurnjave. Jednostavno je bio tu.

- Gospoda bi možda još nešto žclela? Možda neki kolač?

- Kolač? - neodlučno će Selina.

- Imamo izvrstan kolač sa kimom, mogu da vam ga preporučim, gospođo.

- Kolač sa kimom? Godinama nisam jela kolač sa kimom. To je pravi kolač sa kimom?

- Svakako, gospodo. Kuvar ima taj recept vrlo dugo. Siguran sam da će vam se svideti. - Na Henrijev znak, jedan od konobara smesta je krenuo po kolač sa kimom.

- Ti si bio u Njuberiju, zar ne Derek?

- Jesam. Odvratno hladno. Nisam dočekao dve poslednje trke. Nemoguć dan. Ona Harisova ždrbcica je zaista loša.

- To sam i očekivala. Kako je prošla Švanhilda?

- Stigla je četvrta - Laskomb je ustao. - Moram da se pobrinem za sobu.

Uputio se preko predvorja do recepcije. Prolazeći, posmatrao je goste za stolovima. Stvarno neverovano koliko ljudi ovde pije čaj! Skoro kao nekad. Posle rata čaj je, kao i jelo, potpuno bio izašao iz mode. Ali u hotelu „Bertram“ to očigledno nije bio slučaj. Ko su samo bili svi ti ljudi? Dva kanonika i đakon Čizlehemptona. Da, i još jedan par nogu u mantiji, tamo preko u uglu, verovatno biskup, ništa manje! Obični sveštenici su bili retkost. Trebalo je biti najmanje kanonik, razmišljao je pukovnik, da bi se odselo u hotelu „Bertram“. Niži nivoi sveštenstva nisu to, jadnici, mogli sebi da priušte. Uopšte, kada se već o tome radi, čudio se kako to sebi mogu da dopuste ljudi kao što je ledi Selina. Ona skoro i da nije imala prohode. A tu su bile i gospođe Beri i Poseltvejt iz Somerseta i Sibil Ker - sve siromašne kao crkveni miševi.

Razmišljajući tako stigao je i do recepcije, gde ga je najljubaznije pozdravila gospođica Zorinž. Gospođica Zorinž je bila nešto poput starog prijatelja. Poznavala je sve goste i, kao dobra vladarka, nije nikada zaboravljala lica. Izgledala je staromodno, ali vrlo dostojanstveno. Kovrdžava, žućkasta kosa očešljana na staromodan način, crna svilena haljina i visoko uzdignute grudi na kojima se nalazila velika zlatna kopča i broš sa kamejom.

- Soba broj četrnaest - reče gospođica Zorinž. - Mislim da ste i prošli put imali broj četrnaest, pukovniče Laskomb, i da vam se sviđala. Vrlo je mirna.

- Kako samo uspevate da uvek sve zapamtite, gospođice Zorinž.

- Trudimo se da što udobnije smestimo naše stare goste.

- Hotel „Bertram“ me uvek vraća u daleku prošlost. Izgleda kao da se ništa nije promenilo. - Ućutao je, jer se gospodin Hamfris pojavio iz svoje privatne kancelarije da mu poželi dobrodošlicu.

Neupućeni su verovali da je gospodin Hamfris, sam Bertram. Ko je bio Bertram, ako je uopšte i postojao, to niko nije znao. Hotel „Bertram“ postoji od 1840. godine, ali se za njegovu istoriju nikada nisu posebno interesovali. Jednostavno je bio tu, postojao je, bio je opipljiva činjenica. Kad bi ga oslovljavali sa „gospodine Bertram“, gospodin Hamfris se nije suprotstavljao. Kada je trebalo da bude gospodin Bertram, bio je gospodin Bertram. Pukovnik Laskomb je znao njegovo pravo ime, mada nije bio siguran da li on samo upravlja hotelom ili je i vlasnik hotela. Ovo poslednje mu se nekako više dopadalo.

Gospodin Hamfris je imao blizu pedeset godina, besprekorno ponašanje i izgled ministra. Uvek, u svakom trenutku, mogao je da bude ono što se od njega očekivalo. Mogao je da priča o trkama, kupovini, spoljnoj politici, da priča anegdote o kraljevskoj porodici, daje instrukcije o moto-trkama ili pak o najzanimljivijim predstavama na repertoaru, mogao je da posavetuje Amerikance šta da pogledaju

u Engleskoj, bez obzira koliko planiraju da se zadrže, znao je da za svakog gosta odabere restoran po njegovom ukusu. Sve ga to nije činilo jeftinim. On se uvek držao malo po strani. Gospođica Zorinž je sama i imala sve to u malom prstu i sasvim se dobro snalazila i bez njega. Kao sunce, pojavio bi se s vremena na vreme na horizontu i počastio nekog smrtnika svojom ličnom pažnjom.

Ta čast je ovoga puta pripala pukovniku Laskombu. Razmenili su nekoliko komentara o trkama, ali je pukovnik Laskomb još uvek razmišljao o svom problemu. Sada je imao nekoga ko mu nesumnjivo može pomoći.

- Recite mi, Hamfris, kako se ove dobre stare duše uspevaju održati ovde kod vas?

- Ah, to bi vas, znači, zanimalo? - Izgledalo je kao da se gospodin Hamfris zabavlja.

- Odgovor je vrlo jednostavan. One to ne bi mogle da im mi ne...

- Da im vi ne dajete poseban popust, zar ne?

- Da, tako nekako. One zapravo ne znaju da je to popust, a ako i primete, veruju da ga dobijaju kao stari gosti.

- Ali to nije jedini razlog?

- Pa, znate, pukovniče Laskomb, ja vodim hotel i ne mogu da dozvolim da izgubim novac.

- Ali kako vam se to onda isplati?

- To je pitanje pogodnosti... Stranci, posebno Amerikanci s dubljim džepom, imaju nekakve čudne predstave o Engleskoj. Ne govorim, naravno, o poslovnim ljudima, koji stalno putuju. Oni svejedno odsedaju u „Savoju" ili „Dorčesteru", oni žele savremeni izgled, američku hranu i sve ono što ih podseća na sopstveni dom. Ali

većina, retko putuje, oni od ove zemlje očekuju da bude... dakle, da se ne vraćamo baš do Dikensa, ali svakako su pročitali Henrija Džejmsa i ne žele da se razočaraju, otkrivši da je ovde zapravo isto kao i u Americi. Kad se vrate kući, pričaju prijateljima: „U Londonu ima jedan divan hotel, zove se „Bertram“. To vam je kao da ste se vratili sto godina unazad. Prava Stara Engleska! A tek gosti, takve ljude više nigde ne možeš da sretneš. Divne stare vojvotkinje. Poslužuju prava starinska jela, čak i prekrasnu staromodnu paštetu od mesa, tako nešto još niste jeli; i nezamislivo velik ovčiji but i odreske, i staromodni engleski čaj i predivni engleski doručak. Pored toga imaju, naravno, i ostale uobičajene stvari. I divno je udobno. I toplo. Kamini u kojima gore pravi panjevi.

Gospodin Hamfris je prekinuo sa imitiranjem, dozvolivši sebi nešto slično posrpnom smešku.

- Ah, sada shvatam - zamišljeno će pukovnik Laskomb. - Svi ovi propali aristokrati, osiromašeni pripadnici starog seoskog plemstva, svi oni čine, u stvari, mis en scenel.

Gospodin Hamfris je potvrdno klimnuo.

- Čudim se da i drugi nisu došli na istu ideju. Ja sam, naravno, zatekao hotel „Bertram“, moglo bi se reći, spremnim. Bilo je, doduše, potrebno nešto skupih popravki. Sada svi koji dolaze ovde žive u uverenju da su ga baš oni otkrili i da niko drugi ne zna za njega.

- Pretpostavljam - ubaci se pukovnik Laskomb - da je renoviranje bilo prilično skupo.

- Ah, naravno. Hotel je morao da zadrži edvardijanski izgled, ali je komfor morao da zadovolji današnje uslove. Za naše drage starice, oprostite mi što ih tako zovem, ovde se ništa nije promenilo od početka veka. dok istovremeno, gosti iz inostranstva moraju da zaključe da je kod nas moguće živeti okružen stilskim nameštajem i jesti starinska jela, a da se pri tom ne moraš odreći udobnosti na koju si navikao kod kuće i bez koje više ne možeš.

- Ponekad je to užasno teško uskladiti, zar ne? - zanimalo je pukovnika Laskomba.

- Kako kada. Uzmimo centralno grejanje. Amerikanci zahtevaju, ili bolje rečeno, moraju imati po nekoliko stepeni višu temperaturu u sobi od Engleza. Zato imamo dve vrste soba, jedne za Engleze, druge za Amerikance. Sobe su naizgled slične ali se u mnogome razlikuju - u neke spavaće sobe smo morali da stavimo električne aparate za brijanje, zatim tuševe i slično. Pobrinuli smo se i za američki doručak, pšeničnu kašu, ledeni sok od narandže i ostalo. A možete, ako želite, naručiti i engleski doručak.

- Slaninu sa jajima?

- Tačno - ali i mnogo toga drugog. Dimljene losose, bubrege sa slaninom ili hladnog fazana, jorkširsku šunku kao i oksfordsku marmeladu.

- Moram to da zapamtim za sutra ujutro. Te stvari se više ne rade ni kod kuće.

Hamfris se smeškao. Većina gospode naručuje samo slaninu sa jajima. Oni su - pa, zaboravili su kako je nekada bilo.

- Da, da... sećam se kad sam bio mali... - s tugom reče Laskomb - stolovi su bili puni toplih jela. Da, nekada se dobro živelo.

- Mi se trudimo da goste potpuno zadovoljimo, pokušavamo da svakome damo ono što mu treba.

- Uključujući i kolač sa kimom i „muffine“, da, shvatam. Svakome prema potrebama - vrlo jednostavno. Vrlo marksistički.

- Oprostite?

- Oh, ništa, samo sam razmišljao, Hamfris. Krajnosti se dodiruju. - Pukovnik se okrenuo i uzeo ključ koji mu je gospođica Žorinž

spremno pružila. Konobar je skočio i otpratio ga do lifta. Krajičkom oka je video ledi Selinu u društvu njene prijateljice Džejn.

2.

- Nadam se da još uvek živiš u onom čarobnom St. Meri Midu? - pitala je leđi Selina. - Tako slatko, neiskvareno seoc. Cesto mislim o njemu. Nepromcnjeno, kao i uvek, nadam se?

- Pa. ne baš sasvim - gospođica Merpl je razmišljala o novom izgledu svog prebivališta. Novoizgrađeni stanovi. Dogradnja opštine, izgled Glavne ulice koji je potpuno izmcnjen novim izlozima... Uzdahnula je.

- Izgleda da čovek mora da prihvata promene.

- Napredak - poče gospoda Selina neodređeno. - Često mi se čini da to uopšte nije napredak. Svi ti divni novi sanitarni uređaji. U svim mogućim bojama, „najboljeg kvaliteta“ - kako to danas reklamiraju - ali koji od njih stvarno radi? Gde god da odeš u posetu naći ćeš u kupatilu upozorenje „Pritisni kratko i pusti“ ili „Povuci u levo“ ili „Otpusti naglo“. A u dobra stara vremena, jednostavno si stisnuo ručicu na bilo koji način i sve bi bilo u redu. - Oh, tu je i simpatični biskup iz Medmenhama - primed leđi Selina usred rečenice, prateći pogledom visokog prosedog sveštenika.

- Skoro je potpuno šlep, Odličan, borbeni sveštenik.

Upustile su se u kraći razgovor o sveštenstvu, koji je s vremena na vreme prekidan upadicama leđi Selene, kada bi joj se učinilo da vidi razne prijatelje i poznanike, od kojih mnogi nisu bili oni za koje ih je držala. Ona i gospođica Merpl su pretresle malo „dobra stara vremena“, a pošto je vaspitanje gospođice Merpl bilo sasvim drugačije od leđi Selene, njihova zajednička sećanja su se odnosila na period od nekoliko godina, koje je gospođa Selina, posle smrti svog muža, provela u usamljenoj kućici u St. Meri Midu, praveći društvo svom sinu dok ie ovai bio stacioniran na obližnjem aerodromu.

- Zar uvek odsedaš ovde kada si u Londonu, Džejn? Čudi me da te nisam još ranije srela.

- Oh, ne, nikako. Ne bih to mogla sebi da priuštiti, a osim toga u poslednje vreme gotovo i ne izlazim iz kuće. Ne, ovo mogu da zahvalim svojoj dragoj nećaki, koja je bila ubedna da bi me jedan kraći put u London razveselio. Džoan je vrlo draga devojka - zapravo, ne baš devojka. Tu gospođica Merpl s osećajem teskobe pomisli kako je Džoani skoro pedeseta.

- Ona je, znaš, slikar. Dosta je poznata. Džoan Vest. Imala je nedavno izložbu.

Slikari su gospodu Selinu baš zanimali, kao, uostalom, sve što je bilo vezano za umetnost. Glumce, pisce i muzičare je smatrala inteligentnim dresiranim životinjama, iskazujući prema njima nešto slično nezainteresovanoj sklonosti, ali se u sebi pitala zbog čega sve to.

- Verovatno nešto moderno - reče, dok su joj oči neodređeno lutale. - Evo i Sesil Longhurst - opet je ofarbala kosu, kako vidim.

- Plašim se da je draga Džoan baš moderna. - Ali tu se gospođica Merpl grdno varala. Džoan Vest je bila moderna pre dvadesetak godina, danas su je, međutim, mladi umetnici smatrali potpuno zastarelom.

Bacivši kratak pogled na ofarbanu kosu Sesil Longhurst, gospođica Merpl se ponovo prepustila prijatnom sećanju na Džoaninu dobrotu. Džoan je zapravo rekla svom mužu: „Volela bih da nešto učinim za jednu staru tetku Džejn. Nikada nikuda ne ide. Šta misliš da li bi joj bilo drago da ode u Bornemont na nedelju-dve?

- Odlična ideja - složio se Rejmond Vest. Poslednja knjiga mu se vrlo dobro prodavala i bio je spreman na izvesnu velikodušnost.

- Mislim da je slično uživala na onom izletu u Indiju, mada je prava šteta što je bila umešana u onaj slučaj ubistva. Vrlo neprijatno za njene godine.

- Izgleda da se njoj uvek tako nešto dogodi. - Rejmond je neobično volco staru gospodu i neprestano joj je smišljao zabave i slao knjige za koje je vćrovaó da će je zanimati. Često bi ga iznenadila svojim pristojnim odbijanjem poklona, i mada je uvek tvrdila da su knjige neobično zanimljive, sumnjao je da ih ona uopšte i čita. Ali, konačno, i vid ju je pomalo napuštao.

Kod ovog poslednjeg se varao. Gospođica Merpl je za svoje godine imala izvrstan vid i s istinskim uživanjem je pratila i upijala sve što se oko nje događalo.

Na Džoaninu ponudu da nedelju-dve provede u jednom od najskupljih hotela u Bornmotu promrmljala je. oklevajući:

- Zaista si vrlo ljubazna, draga, ali mislim...

- Ali to bi ti, teta Džejn, izuzetno dobro prijalo. Dobro je da se ponekad ode od kuće. Tako ćovek malo provetri ideje i nade nove teme za razmišljanje.

- Oh, potpuno si u pravu, zaista bih rado nekud otputovala, za promenu. Možda ne baš u Bornmout.

Džoan je bila iznenađena. Smatrala je da bi Bornmout za tetku Džejn bio prava Meka.

- Da li bi ti radije u Istborn, ili možda Turkvej?

- Ono što bi me zaista radovalo - oklevala je gospođica Merpl.

- Da?

- Plašim se da ću ti izgledati detinjasto...

- Ne, sigurno nećeš - („Kuda to želi da ide draga starica?“)

- Volela bih da idem u London u hotel „Bertram“.

- Hotel „Bertram“? - Ime joj se učinilo poznato. Gospođica Merpl se raspričala:

- Imala sam četrnaest godina kada sam bila tamo sa ujakom i ujom. Ipak Tomas je bio kanonik u Eliju, Uvek se sećam tosa. Kada bih mogla tamo da odsednem... nedelju dana bilo bi mi sasvim dovoljno - dve nedelje bi, možda, bilo preskupo.

- Ah. to je u redu. Naravno da ćeš ići. Trebalo je i sama da se setim da bi te boravak u Londonu radovao, prodavnice i sve ostalo. Srđićmo to - ako hotel „Bertram“ još postoji. Mnogi hoteli su nestali, neki su srušeni u ratu, a neki su jednostavno zatvoreni.

- Ne, slučajno znam da hotel „Bertram“ još postoji. Pisala mi je o njemu prijateljica iz Amerike, koja je tamo odsela sa svojim mužem.

- Divno, u tom slučaju ću odmah da rzcervišem sobu - dodala je blago. - Plašim se da ćeš otkriti da se mnogo izmenio. Nemoj da te to suviše razočara.

Hotel „Bertram“, međutim, nije se bio izmenio. Bio je isti kao nekad. Bio je baš neverovatno nepromenjen, potpuno isti, zaključila je gospođica Merpl. ali zapravo, pitala se...

Zahvaljujući svom zdravom razumu, bila je svesna da je ovde došla da osveži stare uspomene, dodajući im nešto originalnih boja. Veći deo života je provodila, na žalost, u uspomenama na minule događaje, na davno proživljena zadovoljstva. Naći nekoga sa kim to možete da podclite, značilo je pravu sreću. Sada to više nije bilo tako lako. Njena generacija je polako odlazila. A ona je ostala i sećala se. Pomisao na to na čudan način joj je pomogla da opet živne - Džejn Merpl je bila opet nežna, rumena, mlada devojka... u mnogo čemu razborita... da, kako li se zvao onaj nesrećnik - oh, bože, više mu ni

ime nije znala! Majka je mudro postupila uništivši to prijateljstvo još u povelju. Srela ga je bila posle mnogo godina... i, izgledao je zaista grozno! A u ono vreme plakala je za njim sigurno nedelju dana!

Danas, naravno... mislila je na sadašnjost... Ova jedna mlada stvorenja. Neke su od njih imale majke, ali, izgledalo je kao da to ništa ne znači - to nisu bile majke koje bi mogle da zaštite svoju kćerku od glupih skandala, vanbračne dece i rane i nesrećne udaje. To je zaista vrlo tužno.

Iz razmišljanja je trgnu prijateljičin glas:

- To je, zamisli, to je... Bez Sedžvik! Od svih najneverovatnijih mesta.

Gospođica Merpl nije slušala primedbe koje je gospoda Selina sipala na račun prisutnih gostiju. Njih dve su se kretale u potpuno različitim društvenim krugovima pa tako gospođica Merpl nije mogla da učeStvLjuje u ogovaranju raznih prijatelja i poznanika koje je ledi Selinana prepoznavala ili mislila da prepozna.

Medutim, u slučaju Bez Sedžvik bilo je drugačije. Bez Sedžvik je bilo ime koje je znala čitava Engleska. Već više od trideset godina novine su izveštavale o njenim nečuvenim i neverovatnim avanturama. Dobar deo rata je provela kao član Pokreta otpora u Francuskoj i pričalo se da na dršci od pištolja ima urezano šest znakova koji simbolizuju šest ubijenih Nemaca. Pre mnogo godina je sama preletela Atlantik., na konju je prešla celu Evropu. Vozila je trkačka kola, jednom je prilikom iz kuće koja je gorela spasila dvoje dece, imala je za sobom nekoliko brakova, smatrali su je, uz sve to, i najbolje obučenom ženom u Evropi. Pričalo se, takođe, da se bila prokrijumčarila na nuklearnoj podmornici kada je ova kretala na probnu vožnju.

Zbog svega toga se gospođica Merpl s najvećim interesovanjem podigla u stolici i dopustila sebi jedan dugi neskriveno znatiželjan pogled u njenom pravcu.

Sve je mogla da očekuje od hotela „Bertram“, ali ne i pojavu Bez Sedžvik. Skupi noćni bar ili kafana u kojoj su se sastajali vozači kamion - bilo koje od ta dva mesta bi više odgovaralo širokom krugu interna Bez Sedžvik. Ali ovaj pristojni starinski hotel izgledao je neobično nepodesnim Ipak, ona je bila ovde, u to se nije moglo sumnjati. Nije moglo da prođe ni mesec dana a da se slika Bez Sedžvik ne pojavi u novinama ili u nekom časopisu. A sada je iznenada sedela tu među njima, gotovo na dohvat ruke i, nestrpljivo pušeći, iznenađeno je gledala u veliki poslužavnik koji su izneli pred nju, kao da nešto slično nikada nije videla. Bila je, kao što je to gospođica Merpl, zbog udaljenosti, s mukom uspela videti, da, bila je naručila uštípke. Vrlo zanimljivo.

Dok ju je posmatrala. Bez Sedžvik je ugasila cigaretu u pepeljari, uzela jedan uštípak i odgrizla ogroman zalogaj. Pravi, bogati, crveni džem od jagoda joj je potekao niz bradu. Bez se, zabacivši glavu, glasno nasmejala, bio je to najglasniji i najveseliji zvuk koji je ikada odjeknuo predvorjem hotela „Bertram“.

Henri se odmah stvorio pored nje nudeći joj malu belu maramicu. Ona je uze i, muški snažno brišući bradu, uzviknu:

- To je za mene pravi uštípak. Božanstveno.

Spustila je maramicu na tanjir i ustala. Sve oči su bile uprte u nju. Ko zna da li joj je to laskalo ili prosto nije ni primećivala. Bila je vredna pažnje, bila je više zanimljiva nego lepa. Kosa boje platine koja je bila glatka i ravna spuštala joj se do ramena. Lice joj je bilo savršenog oblika, nos malo orlovski, a duboko usađene oči su bile izrazito sive. Krajnja jednostavnost njene haljine mogla je da zbuni većinu muškaraca. Izgledala je kao najprostija vreća, bila je bez ukrasa i činilo se kao da nigde nije bila sastavljena. Ali žene su o tome mnogo više znale. Čak je i dobrim starim dušama sa sela bilo jasno da je koštala čitavo bogatstvo!

Prelazeći predvorjem prema liftu, prošla je pored stola za kojim su sedele ledi Selina i gospođica Merpl. Pozdravila je ledi Selinu:

- Zdravo Selina, nisam te videla još od „Cruftsa“. Kako naša buržoazija?

- Šta, zaboga, radiš ovde. Bez?

- Uzela sam sobu ovde. Upravo se vraćam iz Škotske. Četiri sata. Nije loše.

- Jednog dana ćeš ubiti ili sebe ili nekog drugog.

- Oh, nadam se da neću.

- Ali zašto si odsela ovde?

Bez Sedžvik se osvrnula oko sebe. Činilo joj se da je shvatila na šta Selina cilja i priznala je to podrugljivim smeškom:

- Neko mi je rekao da moram i to da probam. Mislim da je bio u pravu. Upravo sam pojela divan uštupak.

- Draga moja, ovde imaju i prave „muffine“.

- „Muffine“ - ledi Sedžvik se zamislila. - Da... - izgledalo je kao da se udubila u problem. - „Muffin“!

Klimanula je i nastavila prema liftu.

- Izvanredna devojka! - reče ledi Selina. Za nju su, kao i za gospođicu Merpl, sve žene ispod šezdesete bile dcvojke. - Poznavala sam je još dok je bila dete. Nikoga nije slušala. Pobegla je sa konjušarem, Ircem, kada je imala šesnaest. Njeni su uspeli na vreme da je pronađu... ili možda, ne baš sasvim na vreme. U svakom slučaju, momka su isplatili, a nju udali za starog Konistona... bio je trideset godina stariji od nje, grozna stara raga, ali je bio' lud za njom. To nije dugo trajalo. Pobegla je sa Džonijem Sedžvikom. Taj

brak bi verovatno potrajao da on nije slomio vrat na trkama. Posle toga se udala za Ridgveja Bekera. Amerikanca sa jahtom. Razveo se od nje pre tri godine. Sad se priča da živi sa nekim vozačem na trkama.. mislim da je Poljak ili nešto slično. Ne znam da li je uopšte za njega i udata. Posle razvoda je ponovo uzela prezime Sedžvik. Kreće se među najneobičnijim ljudima. Kažu da se drogira... ali ja ne znam, u to ne vcrujem.

- Pitanje je, da li je srećna - reče gospođica Merpl.

Ledi Selina, kojoj takvo pitanje nikada ne bi palo na pamet, izgledala je malo zatečeno.

- Ima mnogo novca, pretpostavljam - pokušala je nesigurno. - Alimentacija i ostalo. Ali, naravno, nije sve u tome...

- Ne, zaista nije.

- Oko nje se uvck mota po nekoliko muškaraca.

- Da?

- Jasno, kad žene dođu u njene godine to je sve što ih zanima... Ali nekako... - začutala je.

- Ne - odlučno će gospođica Merpl. - Ni ja u to ne verujem. Ima ljudi koji bi se podrugljivo nasmejali na račun stare dame, od koje se ne bi moglo očekivati da bude stručnjak kada je nimfomanija u pitanju, a to, istini za volju, nije ni bila reč kojom bi se gospođica Merpl poslužila - njen vlastiti izraz bio bi „uvek suviše sklona muškarcima“; ali ledi Selina je prihvatila njeno mišljenje kao potvrdu svog vlastitog.

- Bilo je mnoštvo muškaraca u njenom životu - naglasila je.

- Oh, sasvim sigurno, ali zar se i ti ne bi složila da su za nju muškarci više avantura nego potreba?

I, konačno, koja bi žena došla u hotel „Bertram“ na ljubavni sastanak. Ali možda ga je Bez Sedžvik baš zato i odabrala.

Uzdahnula je, pogledala na starinski sat koji je kucao na kaminu i s oprezom reumatičara ustala sa stolice. Polako se uputila ka liftu. Ledi Selina, ostavši sama, odmah se baci na starijeg gospodina vojničkog držanja, koji je čitao „Spectator“:

- Neobično mi je drago da vas opet vidim. Ovaj, vi ste general Arlington, zar ne?

Kad je to stariji gospodin vrlo učtivo porekao, gospoda Selina se izvmila. ali nije bila suviše zbunjena. Udruživši svoju kratkovidost sa optimizmom, a pošto je najviše uživala u prepoznavanju starih prijatelja i poznanika, ona je često ovako grešila. Ovde se to, istini za volju, mnogima događalo, uglavnom zbog zamračenih prozora i prijatno prigušenog svetla. Ljudi se, međutim, nisu vredali, čak je izgledalo kao da ih to zabavlja.

Stojeći pred liftom, gospođica Merpi se smeškala u sebi:

- Tipično za Sclinu! Ubcdena je da svakog poznaje. Nije po tome mogla da se uporcdi sa njom. Njen jedini uspeh na tom polju je bio naočiti, elegantno obučeni biskup od Veslčestera. Njemu se nežno obraćala sa „dragi Robi“, a on joj je odgovarao na isti način, sećajući se detinjstva na Hempširskom župskom dvoru, kad je pomamno vikao: „Tetiće Dženi, hoću da budeš krokodil! Budi krokodil i pojedi me!“

Lift je došao i uniformisani momak je otvorio vrata. Gospođica Merpi se iznenadila videvši Bez Sedžvik, koja je samo minut pre toga otišla gore.

A tada, još uvek na, vratima lifta, Bez Sedžvik zastade kao ukopana, gledajući netremice preko ramena gospođice Merpi, tako da se konačno i stara dama morala okrenuti.

Vratar je upravo otvorio vrata da bi propustio nove goste. Bile su to dve žene. Jedna od njih je bila smotanija sredovečna dama s dosta nespretno odabranim šeširom sa ljubičastim cvećem, a draga visoka, jednostavno ali elegantno obučena devojka od svojih sedamnaest godina, duge, ravne, svetle kose. Pribravši se malo. Bez Sedžvik se naglo okrenu i vrati u lift. Pošto je pri tom ponovo naletela na gospođicu Merpi. morala je da joj se izvini:

- Neobično mi je žao. Skoro da sam vas srušila - imala je topao prijateljski glas. - Baš sam se setila da sam nešto zaboravila -zvuči dosta glupo, ali je istina.

- Drugi sprat? - pitao je lift boj.

Gospođica Merpi je potvrdno klimnula glavom i nasmešila se prihvatajući izvinjenje. Izašla je na drugom spratu i na putu do svoje sobe se zabavljala pokušavajući, po svom starom običaju, da reši neke male i potpuno nebitne probleme koji su joj se motali po glavi.

Na primer, ono što je leđi Sedžvik rekla nije bilo istina. Samo što se popela u svoju sobu i verovatno se tada „setila da je nešto zaboravila" (ako je to uopšte bila istina) i sišla dole da to nade. Ili je možda sišla da se sastane sa nekim'? Ako je tako, šta li je to videla dok je izlazila iz lifta? Šta li ju je to toliko pogodilo da se odmah vratila u lift. Očigledno je da je po svaku centi htela da izbegne susret sa nekim, ko god to bio. Mora da su to bili oni novodošli gosti. Sredovečna žena i devojka. Majka i kći? Ne, zaključila je gospođica Merpi, nisu bile majka i kći.

Čak i u hotelu „Bertram", srećno je razmišljala gospođica Merpi, može da se dogodi nešto zanimljivo.

3.

- Molim vas, da li je pukovnik Laskomb...? - žena sa ljubičastim šeširom bila je na recepciji. Gospođica Žorinž joj se ljubazno nasmešila, a dečak koji je stajao tu pored bio je odmah poslat sa porukom za pukovnika Laskomba. Trud mu je ovoga puta bio ušteđen jer je pukovnik Laskomb u tom trenutku upravo ulazio u predvorje i žurno se uputio na recepciju.

- Kako ste. gospođice Karpenter? - uljudno se rukovao, a zatim okrenuvši se devojci. uzviknuo:

- Draga moja Elviro! - uhvatio ju je toplo za obe ruke. - Tako, tako, to je zaista lepo. Sjajno... sjajno. Dođite da sednemo. - Poveo ih je do fotelja i tamo ih smestio.

- Tako, tako - ponovio je. - To je lepo.

Napor koji je uložio bio je skoro isto opipljiv kao i njegov osećaj neprijatnosti. Nije mogao stalno da ponavlja kako je to lepo. Dve žene nisu pokazivale nikakvu nameru da mu pomognu. Elvira se vrlo dražesno smeškala, a i gospođica Karpenter se potrudila da usta razvuče u bezličan osmeh, popravljajući rukavice.

- Da li ste dobro putovale?

- Da, jesmo. Hvala na pitanju - odgovorila je Elvira.

- Nije valjda bilo magle?

- Ne, nije.

- Avion je stigao pet minuta pre vremena - primetila je gospođica Karpenter.

- Da, da. Dobro, vrlo dobro. - Prisilio se da nastavi. - Nadam se da će vam se ovde dopasti.

- Oh, svakako, ovde je veoma lepo... - toplo je odgovorila gospođica Karpenter ogledajući se. - Vrlo je prijatno.

- Hotel je dosta staromodan, plašim se - izvinjavao se pukovnik.

- Priličan je broj fosila. Nema, ovaj... plesa ili nečeg sličnog.

- Oh, pretpostavljam da nema - složi se Elvira. Nezainteresovano se ogledala. Bilo je potpuno nemoguće dovesti hotel „Bertram" u bilo kakvu vezu sa plesom.

- Ovde je sve puno fosila - ponavljao je pukovnik Laskomb. -Možda je trebalo da vas odvedeni u neki moderniji hotel. Ne snalazim se baš najbolje u ovim stvarima, znate.

- Ovde je sasvim lepo - odgovori Elvira pristojno.

- To je samo za nekoliko dana - nastavio je pukovnik Laskomb.

- Mislio sam da bismo večeras mogli da odemo na predstavu. Mogli bismo da pogledamo mjuzikl... izgovorio je to oprezno, kao da nije siguran da je to pravi izraz. Mislim da se zove „Raspustite kosu, devojke." Nadam se da nemate ništa protiv?

- Divno - oduševila se gospođica Karpenter. - Biće to pravo uživanje, zar ne, Elvira?

- Divno - reče Elvira bezlično.

- Posle vas vodim na večeru. u hotel "Savoj"?

Gospođica Karpenter se rastapala. Pukovnik Laskomb se malo razvedrio, pogledavajući Elviru malo ispod oka. Izgleda da je Elvira zadovoljna, ali to ne želi da pokaže pred gospođicom Karpenter. To nije ni mogao da joj zameri.

Obratio se gospođici Karpenter: . - Možda biste hteli da pogledate sobe, da li je sve u redu...

- Oh, sigurna sam da je sve kako treba.

- Ako ipak bude nešto što vam se ne sviđa, zameni ćemo ih. Ovde me vrlo dobro znaju.

Na recepciji ih je dočekala uvek ljubazna gospođica Žorinž. Imale su sobe dvadeset osam i dvadeset devet na drugom spratu. sa zajedničkim kupatilom.

- Idem gore, izvadiću stvari iz kofera - reče gospođica Karpenter. - Možda biste ti, Elvira i pukovnik Laskomb, popričali malo nasamo.

Taktika, mislio je pukovnik Laskomb, suviše očigledna, ali ipak će je se osloboditi bar za trenutak. Nije, doduše, znao šta bi rekao Elviri. Bila je vrlo lepo vaspitana devojka, ali on nije bio navikao na žensko društvo. Žena mu je umrla na porođaju, a dete, dečaka, odhраниli su njeni rođaci. Pukovniku je domaćinstvo vodila njegova starija sestra. Sin mu se oženio i otišao u Keniju, imao je unuke od jedanaest, pet i dve godine. Posećivali su ga s vremena na vreme i on ih je tada zabavljao fudbalom i razgovorima o svemirskim letovima, električnim vozom ili jahanjem na njegovoj nozi. To je bilo zaista jednostavno. Ali mlade devojke!

Pitao je Elviru da li želi nešto da popije. Mislio je da joj predloži biter ili limunadu, ali ga je Elvira preduhitila:

- Hvala - reče - uzeću džin sa vermutom.

Pukovnik Laskomb ju je pogledao. Čudio se da devojke od, koliko je njoj bilo, šesnaest, sedamnaest godina, već piju džin sa vermutom. Omao je, međutim, puno poverenje u njeno dobro vaspitanje. Ona je sigurno znala društveno vreme po Grinviču. Stoga je naručio džin s vermutom i šeri.

Pročistio je zatim grlo i upitao je:

- Kako je bilo u Italiji?

- Vrlo lepo, hvala.

- A tamo gde si bila kod, kako se ono zove, grofice? Nije bilo previše sigurno?

- Ona je dosta stroga. Ali nisam previše obraćala pažnju na to. Pogledao ju je ispod oka, nije bio sasvim siguran da odgovor nije pomalo dvosmislen.

Nastavio je, zapinjući, ali nešto prirodnije nego što mu je to do tada uspevalo.

- Žao mi je što se nas dvoje ne poznajemo tako dobro kao što bi to trebalo, konačno ja sam tvoj kum i staratelj. Meni je teško, /naš... za nekoga ko je ovako strogih moralnih načela teško je da pogodim s ta jedna devojka želi, ili bar... ono što bi trebalo da ima. Nekada je to bilo osnovno obrazovanje i posle toga ono što se u moje vreme zvalo devojačka škola. Ali danas je to, pretpostavljam, sve mnogo ozbiljnije. Karijera, zar ne? Posao? Moraćemo jednog dana da ozbiljno porazgovaramo o tome. Da li si već odlučila šta bi htela da radiš?

- Mislim da ću da idem na kurs za sekretarice? - rekla je Elvira bez posebnog oduševljenja.

- On. znači hoćeš da budeš sekretarica?

- Ne naročito.

- Ali. pa... u tom slučaju...

- To je samo za početak - strpljivo je objašnjavala Elvira.

- A moji rođaci. Melfordovi, da i misliš da će ti odgovarati kod njih?
Ako misliš...

- Oh, ubeđena sam da hoće. Nensi je vrlo mila, a i rođaka Mildred je simpatična.

- To je, znači, u redu?

- Potpuno u redu, za sada.

Laskomb nije znao šta bi odgovorio na to. Dok je razmišljao šta bi rekao, javila se Elvira. Postavila je vrlo direktno pitanje:

- Imam li ja novca'!

Ćutao je trenutak pre nego što joj je odgovorio, zamišljeno je proučavajući. Zatim se odluči:

- Da, imaš sasvim dovoljno novca. Odnosno, imaćeš ga kada napuniš dvadeset i jednu godinu.

- A čiji je on sada? Nasmešio se:

- Čuvaju ga za tebe; jedan deo se svake godine odvaja za tvoje izdržavanje i obrazovanje.

- A vi ste mi staratelj?

- Jedan od staratelja. Ima nas troje.

- Šta bi se dogodilo da umrem?

- Hajde, Elvira, ti nećeš umreti. Kakve su to gluposti!

- Nadam se da neću... ali nikad se ne zna, zar ne? Prošle nedelje se srušio avion, svi su poginuli.

- Tebi se to sigurno neće dogoditi - odgovorio je Laskomb ubedljivo.

- Nikad se ne zna - rekla je Elvira. - Baš sada razmišljam ko bi nasledio moj novac, ako ja umrem?

- Nemam pojma - odgovorio je pukovnik Laskomb nervozno. -Zašto to pitaš?

- Bilo bi zanimljivo to da saznam! - rekla je zamišljeno Elvira. - Pitam se kome bi se isplatilo da me ubije.

- Dakle, Elvira! Ovo je zaista čudan razgovor. Nije mi jasno odakle ti uopšte takve misli.

- Oh, samo razmišljam. Čovek voli da zna na čemu je.

- Valjda ne misliš na Mafiju ili nešto slično?

- Oh, ne. To bi bilo glupo. Ko bi dobio moj novac da sam udata?

- Tvoj muž, pretpostavljam. Ali zaista...

- Da li ste sigurni u to?

- Ne, nisam siguran. Zavisi od testamenta. Ali ti nisi udata, zašto se brineš oko toga?

Elvira nije odgovorila. Bila je odlutala u mislima. Posle nekog vremena opet je upitala:

- Viđate li moju majku?

- Ponekad, ne često.

- Gde je sada?

- Oh.... u inostranstvu.

- Gde u inostranstvu?

- U Francuskoj ili Portugaliji. Zaista ne bih znao.

- Da li je nekada poželela da me vidi? - Njen bistar pogled se sreo sa njegovim. Nije želeo da odgovori. Da li je to bio trenutak da se kaže istina, ili nešto neodređeno, ili možda dobra, utešna laž? Šta reći devojci koja vas pita nešto tako jednostavno, kad je odgovor na to jednostavno pitanje beskrajno zamršen.

- Ne znam - konačno reče nesretno.

Njene oči su ga ozbiljno proučavale. Laskombu je bilo užasno neprijatno. Sve je sada pokvario. Devojka se sigurno čudi. Svako bi se začudio...

Zatim pokuša ponovo:

- Verovatno misliš... - znaš, to je teško objasniti. Tvoja majka je, pa. prilično različita od... Elvira je energično potvrđivala glavom.

- Znam. Stalno čitam o njoj u novinama. Ona je sasvim nešto posebni, zar ne? Zapravo, mora da je divna osoba.

- Da - složio se pukovnik. - To je potpuno tačno. Ona je divna osoba.
- Zastao je. a onda nastavi. - Nije baš uvek najsrčanije imati za majku divnu osobu. To možeš da mi vcruješ, jer je to istina.

- Vi nerado govorite istinu, zar ne? Ali ovo što ste sada rekli, to je istina.

Oboje su sedeli pogleda uprtih u velika, metalom okovana vrata na okretanje koja su vodila napolje.

Odjednom se vrata naglo otvoriše, sa žustrinom koja je neuobičajena za hotel „Bertram“, propustivši mladića koji se uputio pravo na recepciju. Nosio je kratki kaput od crne kože. Njegova vitalnost je bila tako snažna da je, po zakonu suprotnosti, mirni hotel

„Bertram" poprimio izgled nekog muzeja. Gosti su bili prašnjavi ostaci prošlih vremena. Sagnuo se prema gospođici Žorinž:

- Da li je ovde odsela leđi Sedžvik?

U ovakvoj situaciji gospođica Žorinž se nije smeškala. Oči su joj bile tvrde kao da su od kamena:

- Da - odgovori, nevoljno posežući za telefon. - Želite li...?

- Ne - odgovori mladić. - Hteo bih da joj ostavim poruku. Izvadio je papirić iz džepa kožnog kaputa i pružio ga preko pulta od mahagonije prema gospođici Žorinž.

- Hteo sam samo da budem siguran da je to pravi hotel. Možda mu je u glasu bilo malo čuđenja dok je gledao po predvorju, zatim krene prema izlazu. Hladnim je pogledom prešao po ljudima koji su sedeli okolo, istim je pogledom obuhvatio Laskomba i Elviru, tako da je Laskomb osetio da ga sasvim neočekivano obuzima bes. „Do đavola", mislio je u sebi, „Elvira je zgodna devojka. Kad sam ja bio momak ne bi mi ovakva devojka promakla, naročito među ovim fosilima." Ali mladić, izgleda, nije gubio vrcme sa zgodnim devojka. Okrenuo se prema recepciji i lagano podižući glas, kao da želi da privuče pažnju gospođice Žorinž, upitao:

- Koji je vaš telefonski broj... 1129, zar ne?

- Ne - odgovori gospođica Žorinž. - 3925.

- Regent?

- Ne, Mejfejr.

Klimnuo je potvrdno. Zatim se okrenuo i izašao, zatvorivši vrata jednako snažno kao što ih je bio i otvorio.

Svi su, tako se činilo, duboko odahnuli, s mukom nastavljajući započete razgovore.

- Dakle - rekao je pukovnik Laskomb kao da mu nedostaju reci... - Dakle, zaista! Ovi mladi ljudi...

Elvira se smeškala.

- Prepoznali ste ga, zar ne? - upitala je. - Sigurno znate ko je.

- U glasu joj se osetilo divljenje. Pokušala je da mu pomogne. - Ladislav Malinovski.

- Ah, to je... - Učinilo se poznatim to ime pukovniku Laskombu. - Vozač na trkama.

- Da. Bio je svetski prvak pre dve godine. Pre godinu dana je imao tešku nesreću. Sav se slomio. Ali, mislim da sada ponovo vozi.

- Podigla je glavu osluškujući.

- Ovo su njegova trkačka kola.

S ulice se u hotel „Bertram“ probio zvuk snažnog motora.

Pukovnik Laskomb je shvatio da je Ladislav Malinovski jedan od Elvirinih idola. „Pa“, zaključio je u sebi, „bolje on, nego neki čupavi pop-pevač, neki Bitls, ili kako ih već zovu.“ Laskombova shvatanja su bila dosta zastarela.

Vrata na okretanje su se opet otvorila. Elvira i pukovnik Laskomb pogledaše ih puni očekivanja, ali hotel „Bertram“ se već bio vratio u normalu. Ovoga puta je to bio samo prosedi stariji sveštenik. Na trenutak je zastao zbunjeno se osvrćući, kao da ne zna gde se nalazi i kako je ovde stigao. Ovaj osećaj kanoniku Penifadru nije bio nepoznat. S vremena na vreme mu se dešavalo da ne može da se seti odakle dolazi, kuda ide i zašto! Događalo bi mu se to dok seta

ulicom ili dok bi sedeo na sastancima. Jednom mu se to dogodilo i u crkvi. Jednostavno nije znao da li je propoved već održao ili se tek sprema da to učini.

- Čini mi se da poznajem ovog starog momka - reče pukovnik Laskomb. - Da vidimo... ko je to? Odseda ovde često, mislim... Aberkromb? Arhiđakon Aberkromb... ne, nije Aberkromb, mada dosta podseća na njega.

Elvira je nezainteresovano pogledala u kanonika Penifadra. U poređenju sa vozačem na trkama, nije joj bio posebno privlačan. Svcštenici je uopšte nisu zanimali, mada je, otkako se vratila iz Italije, morala da prizna da se pomalo divi kardinalima, priznajući im bar doličnu slikovitost.

Lice kanonika Penifadra se u međuvremenu razvedrilo. Klimnuo je sa odobravanjem. Setio se gde je. Naravno, bio je u hotelu „Bertram“; ovde će prespavati na putu za... ali, kuda je on ono bese krenuo? U Cadminster? Ne, baš je došao iz Cadminstera. Uputio se u... naravno, na Kongres u Lucern. Sav blistajući, krenuo je ka recepciji. Ovde ga je dočekaao smešak dobrodošlice gospođice Žorinž:

- Tako mi je drago što vas vidim, kanoniče Penifadr. Divno izgledate.

- Hvala, hvala, prošle nedelje sam bio mnogo prehladen, ali sada se dobro osećam. Imate li sobu za mene? Ja sam vam pisao, zar ne?

Gospođica Žorinž je požurila da ga umiri:

- O, da, kanoniče Penifadr, primili smo vaše pismo. Rezervisali smo vam sobu broj devetnaest, imali ste je i prošli put.

- Hvala vam. Znaete, mislim da ću... čekajte... trebaće mi četiri dana. Zapravo idem u Lucern i neću biti tu iedan dan, ali vas molim da mi zadržite sobu. Stvari ću ostaviti ovde, u Švajcarsku idem samo sa malom putnom torbom. Nadam se da neće biti problema?

Gospođica Zorinž ponovi:

- Sve će biti u potpunom redu. U pismu ste sve jasno napisali.

Neko drugi bi umesto reci „jasno“ sigurno rekao „opširno“, jer je pismo zaista bilo podugačko.

Sada kada se konačno oslobodio svih sumnji, kanonik Pcnifadr je duboko odahnuo, dozvoljavajući da ga zajedno sa prtljagom otpreme u sobu broj devetnaest.

U sobi dvadeset osam gospođica Karpenter je bila skinula svoju krunu od ljubičastog cvcća i upravo je pažljivo slagala spavaćicu preko kreveta. Podigla je glavu kad je u sobu ušla Elvira:

- Ah, tu si, draga moja. Hoćeš li da ti pomognem da se raspakuješ?

- Ne, hvala - odbila je Elvira pristojno. - Neću sve da vadim iz kofera.

- Koju spavaćicu želiš? Kupatilo je u sredini. Rekla sam im da tvoje stvari ostave u drugoj, udaljenoj sobi. Mislila sam da ova može da bude dosta bučna.

- Vrlo ljubazno od vas - odvrati Elvira suvo.

- Da li si sigurna da ti ne treba moja pomoć?

- Ne, hvala. Zaista mi ne treba. Mislim da ću da se okupam.

- Dobra ideja. Hoćeš li prva da se okupaš? Ja bih rado završila raspremanje.

Elvira je klimnula. Otišla je u kupatilo, zatvorila vrata i povukla zavesu. Iz kofera je izvukla nekoliko stvari i stavila ih na krevet, zatim se svukla i obukla kućnu haljinu, otvorivši usput slavine nad kadom. Vratila se u svoju sobu i sela na krevet osluškujući jedan trenutak, a zatim je podigla slušalicu:

- Ovo je broj dvadeset devet. Možete li mi dati Regent 1129.

4.

U Skotland Jardu se održavao sastanak. Nije bio zvaničan u pravom smislu, ali svaki od sedmorice ljudi koji su nemarno sedeli zavaljeni oko stola, bio je stručnjak na svom polju. Problem koji je zaokupljao pažnju ovih čuvara zakona u poslednjih nekoliko godina naglo je dobio na značenju. Odnosio se na jednu od grana kriminalne delatnosti čiji je nagli procvat postao krajnje zabrinjavajući. Pljačke na visokom nivou su postajale sve češće. Napadi na banke, pljačke vozova, krade pošiljki dragog kamenja. Ne bi prošao ni mesec dana a da kriminalci ne bi pokušali i uspešno izveli neki veći zahvat.

Ser Ronald Grejvs, zamenik komesara Skotland Jarde, je predsedavao sastankom. Po starom običaju više je slušao nego što je pričao. U ovakvim prilikama nije bilo referata, oni su potpadali u redovni postupak Istražnog odeljenja. Ovo je, međutim, bilo savetovanje na visokom nivou, opšta razmčna ideja i misli među ljudima različitih gledišta. Pogled Sera Ronalda Grejvsa je polako prelazio po sakupljenim ljudima. Zatim je dao znak čoveku u dnu stola:

- Dakle, Oče. Daj da i od tebe čujemo neku pametnu.

Čovek koga je tako oslovio bio je glavni inspektor Fred Dejvi. Nije bio daleko od penzije, ali je izgledao još starije nego što je to i bio. Tako je i dobio nadimak. Bio je visok i snažan, a zbog njegovog dobroćudnog i blagog izgleda mnogi kriminalci su se prevarili, otkrivši da je manje prijatan i lakoveran nego što izgleda.

- Da, Oče, daj da i tebe čujemo - rekao je jedan od inspektora.

- To je veliko - rekao je glavni inspektor Dejvi uzdahnuvši. -Da, veliko je. A izgleda da još uvek raste.

- Misliš li na broj. kad kažeš veliko?

Jedan od ljudi, Komstok, oštrog lisičjeg lica i budnih očiju, upade: - Misliš li da je to za njih prednost?

- I jeste i nije - odgovori Otac. - To bi /a njih mogla da bude prednost. Jer do sada. nek ih đavo nosi, još sve drže čvrsto u rukama.

Viši inspektor Andtjus, plav, krhko građen policajac sanjarskog izgleda, reče zamišljeno:

- Uvek sam smatrao da mnogo više zavisi od veličine nego što se to obično misli. Uzmite, na primer, posao koji čovek obavlja sam. Ako je dobro voden i ako je pravog obima, dobitak je zagarantovan. Ako se proširiš, povećaš ga, zaposliš više ljudi, posao će u jednom trenutku preći određenu veličinu, i odjedanput, ode sve niz brdo. Isti je slučaj i sa robnim kućama, ako su dovoljno velike, isplatiće se. Ako nisu dovoljno velike neće se održati. Sve ima svoju određenu veličinu. Ako postigne određenu veličinu i dobro je voden, posao mora da se isplati.

- S ta misliš, koliko je ovo veliko? - proceclio je Ser Ronald.

- Veće je nego što smo u početku mislili - odgovori Komstok. Čovek grubog izgleda, inspektor Mek Nil, ubaci:

- Rekao bih da raste. Otac je u pravu. To neprestano raste.

- Možda je to i dobro - razmišljao je Dejvi naglas - Možda će prebrzo da naraste, a onda bi moglo da im se izmakne iz kontrole.

- Pitanje je - javi se Mek Nil - koga da pokupimo i kada?

- Ima ih desetak koji su u to umešani. koje bismo mogli da pokupimo - odgovori Komstok. - Tu su Harisovi, to znamo. Postoji zgodno malo skrovište na putu za Luton. Ima garaža u Epsomu, krčma blizu Meidheda i konačno vila uz Grejt Nort Road.

- Da li bi se isplatilo da nekoga od njih pokupimo?

- Sumnjam. To je sve sitna riba. Veza. Samo karike u lancu. Mesto gde se na brzinu preuređuju kola, gde im se menja registracija; pristojan lokal gde se ostavljaju poruke; prodavnica polovnih odela, u kojoj se za tren može promeniti lični opis, pozorišni šminker u Ist Endu. je takođe vrlo koristan. Svi ti ljudi su plaćeni. I to dobro plaćeni, ali oni ništa ne znaju!

- Inspektor sanjalica, Andrius, ponovi:

- Naleteli smo na izvanredno dobro organizovanu bandu. Još im se nismo približili. Znamo za neke njihove isporuke, ali to je sve. Kao što rekoh, Harisovi su umešani, a i Marks, s finansijske strane. Inostrana strana je u vezi sa Veberom, ali on je samo agent. Protiv tih ljudi nemamo nikakve dokaze. Znamo da nekako kontaktiraju međusobno, kao i sa raznim granama organizacije, ali ne znamo na koji način to izvode. Mi ih posmatramo i pratimo i oni to znaju. Centralni, vitalni deo, mozak koji sve to pokreće, negde je dobro sakriven. Mi moramo da se trudimo da dođemo do onoga koji sve to planira.

- To deluje kao ogromna mreža - reče Komstok. - Slažem se da negde mora da postoji glavni operativni štab. Mesto gde se svaki potez planira do najsitnijeg detalja. Negde neko sve smišlja i daje tačan radni nacrt „Operacija poštanska pošiljka“ ili „Operacija banka ta i ta.“ Tih ljudi mi želimo da se dočepamo.

- Možda čak ne rade u samoj zemlji - dobacio je Otac mirno.

- Da, rekao bih da je to moguće. Možda su u nekom iglou, ili u šatoru u Maroku, ili pak u planinskoj kućici u Švajcarskoj.

- Ja ne verujem u te velike mozgove - odmahnuo je glavom Mek Nil.
- Oni dobro zvuče u knjigama. Naravno, glava mora da postoji, ali ja ne verujem u vrhunskog kriminalca. Pre bih rekao da se iza svega toga krije jedan mali lukavi diktatorski savet. Centralistički uređen, s predsednikom. Započeli su sa nečim mnogo unosnim i sada samo dalje usavršavaju svoju tehniku. Pa ipak...

- Da? - hrabrio ga je Ser Ronald.

- Čak i u malom, dobro uređenom timu ima onih bez kojih se može. To ja zovem princip ruskog splava. S vremena na vreme, kad im se učini da smo nešto nanjušili, odbace nekoga između sebe, onoga ko će im najmanje nedostajati.

- Zar bi se usudili da to učine? Ne bi li to ipak bilo suviše rizično za njih?

- Verovatno to tako rade da čovek ni ne primeti da je gurnut sa splava. Ubeden je da se okliznuo. On čuti, jer zna da se to isplati. A tako i jeste. Oni imaju dovoljno novca i mogu da dozvole sebi da budu velikodušni. Briga za porodicu, ako je ima, možda organizovano bekstvo.

- Toga imamo i suviše - ubaci Komstok.

- Verujem da ste svesni da nema mnogo koristi od prepričavanja svih tih mogućnosti - reče Ser Ronald. Uvek isto pričamo.

Mek Nil se nasmejao:

- Zašto ste nas, u stvari, zvali, Ser?

- Dakle - Ser Ronald je za trenutak zastao - mi smo svi saglasni oko naše osnovne politike, oko toga šta nam je zadatak. Mislim da bi nam dosta koristilo da se malo osvrnemo na sitnije stvari, detalje koji naizgled ne znače mnogo, koje su samo malo iznad uobičajenog. Teško je objasniti na šta mislim ali, kao u onom slučaju Silver, pre mnogo godina, sećate li se? Mrlja od mastila. Mrlja od mastila oko mišje rupe. Pitanje je zašto bi neko istresao flašicu mastila u mišju rupu? Izgledalo je nebitno. Ali kada smo našli odgovor, to nas je negde i odvelo. To je... grubo rečeno... ono na šta sam mislio. Čudne stvari. Nemojte da se ustručavate, ako naiđete na nešto što vam je zapalo za oko, da spomenete to samo zato što je malo uobičajeno.

Neka sitnica, da tako kažem, ali koja se nigde ne uklapa. Vidim da Otac klima glavom.

- Potpuno se slažem sa vama - reče glavni inspektor Dejvi. -Idemo, momci, pokušajte da se setite nečega. Čak i ako je to samo neko sa smešnim šeširo.

Odgovora nije bilo. Svi su bili nesigurni i pomalo zbunjeni.

- Idemo - hrabrio ih je Otac. - Evo. ja ću prvi da se žrtvujem. Ovo je samo smešna priča, možete da je shvatite kako hoćete. Pljačka Londonske i Metropolitene banke. Filijala u Karmoli Stritu. Sećate se? Čitava lista automobilske registracije, boja i tipova. Molili smo da se jave svedoci i ljudi su se javljali... itekako su se odazivali! Oko sto pedeset pogrešnih informacija! Konačno smo iz toga izvukli jedno sedam automobila, koji su u kritično vreme bili viđeni u blizini i od kojih je svaki mogao da učestvuje u pljački.

- Da - reče Ser Ronald. - Nastavi.

- Ostala su jedno dva automobila do kojih nismo mogli da dođemo, izgleda da su im registracije bile izmenjene. Ništa neobično, to se često dešava. Većinu ih na kraju ipak pronađemo. Podsetiću vas samo na jednog od njih. Automobil Moriš Oksford, crna limuzina, registracija CMG 256, prijavio ga je dežurni policajac. Rekao je da ga je vozio sudija Ludgrov. - Pogledao je oko sebe. Slušali su ga, ali bez vidnog interesovanja.

- Znam - nastavio je - pogrešan podatak, kao i obično. Gospodin sudija Ludgrov je dosta upadljiv stardelja, ružan kao greh. Dakle, to nije bio sudija Ludgrov, jer je on baš u to vreme bio u sudu. On ima Moriš Oksforda ali njegova registracija nije CMG 256 - opet je pogledao prisutne. - Dobro, dobro. Reći ćete, nema veze. Broj njegovih kola je CMG 265. Vrlo sličan, ha? Baš tip greške koja se često dešava kada se želi zapamtiti neki broj.

- Žao mi je - reče Ser Ronald. - Nisam baš shvatio...

- Ne - reče glavni inspektor Dejvi - pa tu i nemaš šta da shvatiš, zar ne? Samo... broj je bio vrlo sličan pravom broju, zar ne? 265 - 256 CMG. Zaista prava slučajnost, što se u kritično vreme i na kritičnom mestu našao Moris Oksford, prave boje s registracijom različitom za samo jednu cifru od prave, i s vozačem neverovatno sličnom vlasniku kola.

- Ne misliš valjda...?

- Samo jedan mali broj je različit. Danas se to zove „namcrna greška". Izgleda upravo tako.

- Izvini Dejvi, još uvek mi nije jasno.

- Oh, mislim da nema šta da ti bude jasno. Imamo Moriš Oksforda, broj CMG 256, koji prolazi dva minuta posle pljačke banke. Za volanom dežurni policajac prepoznaje sudiju Ludgrova.

- Tvrdiš da je to zaista bio sudija Ludgrov?

- Ne, neću da kažem da je sudija Ludgrov bio umešan u pljačku banke. On je bio odseo u hotelu „Bertram" u Pond Stritu, a u vreme koje nas interesuje bio je na sudu. Sve je tačno provereno. Tvrdim da je broj kola, tip i boja, kao i činjenica da je dežurni policajac prepoznao sudiju Ludgrova, koga je dobro znao iz viđenja, slučajnost, koje bi ipak trebalo da nešto znače. Izgleda, međutim, da ne znače ništa. To je loše.

Komstok se neprijatno vrpeljio:

- Bio je jedan sličan slučaj u vezi sa onom pljačkom dragog kamenja u Brajtonu. Bio je neki stari admiral, zaboravio sam kako se zove. Jedna žena ga je prepoznala, tvrdila je da je on bio tamo.

- Zar nije bio tamo?

- Ne, nije. Te noći je bio u Londonu. Bio je na nekakvoj proslavi, mislim.

- I odseo je u svom klubu?

- Ne, bio je odseo u hotelu... baš mi se čini da je to bio onaj koga ste upravo spomenuli, Oče, „Bertram“, zar ne? Miran ćošak. Tamo, izgleda, odsedaju mnogi penzionisani oficiri.

- Hotel „Bertram“ - ponovi inspektor Dejvi zamišljeno.

5.

I

Gospođica Merpl, kao i obično, vrlo rano se probudila. Bila je zadovoljna sa svojim krevetom, bio je zaista udoban.

Odskakutala je do prozora i razmakla zavcsu, puštajući u sobu svetlost bledeg londonskog dana. Svetio u sobi joj je i dalje gorelo. Dali su joj divnu sobu, potpuno u stilu hotela „Bertram“. Tapete sa cvetnim dezenom, veliki sjajni ormari od mahagonije s toaletnim stočićem koji se tu dobro uklapao. Dvc uspravne stolice i fotelja razumne visine. Vrata su vodila u kupatilo koje je bilo moderno, ali su pločice koje su bile posute ružama uspevale da izbrišu svaki osećaj preterane higijene.

Gospođica Merpl se vratila u krevet, malo je protresla i podigla jastuke, zatim je pogledala na sat, bilo je osam, uzela molitvenik koji ju je svuda pratio i, kao i obično, pročitala stranu ipo predviđenu za taj dan. Posle toga je uzela pletivo i dala se na posao. U početku je plela sporo, jer su joj ujutro prsti ukočeni od reume, ali joj se ubrzo ritam popravio, a prsti izgubili bolnu ukočenost.

- Još jedan dan - reče gospođica Merpl u sebi, pozdravljajući tu činjenicu sa svojsvenim blagim zadovoljstvom. Još jedan dan... a ko zna šta on nosi.

Opustila se i. ostavivši pletivo, pustila da joj misli lutaju... Selina Hezi... kakvu li je simpatičnu kućicu imala u St. Men Midu... a sada je neko stavio onaj ružni zeleni krov... „muffini“... prepuni maslaca... ali vrlo dobri... I zamisli, imaju i starinski kolač sa kimom! Ko bi još mogao da se ponada da će ovde sve biti kao nekad... jer, konačno, vreme nije stajalo u mestu. Zaustaviti ga na ovaj način mora da je koštalo puno novca... Nigde nema ni komadića plastike!... Verovatno da im se isplati. Staromodno se uvek ponovo vraća... Eto, ljudi

uporno uzgajaju starinske ruže i ne žele više hibride!... Ovo mesto joj se činilo nestvarnim... Uostalom, zar je čudno?... Prošlo je već pedeset, ne šezdeset godina otkako je poslednji put bila ovde. A nije joj se moglo činiti stvarnim jer se bila saživela sa ovom godinom gospodnjom. Zaista, bilo je tu nekoliko vrlo zanimljivih problema... Udobnost i ljudi... prsti gospođice Merpl su još dalje odgurnuli pletivo.

- Duboki džepovi - reče naglas... - Duboki džepovi, pretpostavljam... A dosta teško se danas nalaze...

Da li bi to mogao da bude razlog za onaj čudan osećaj neprijatnosti koji ju je bio obuzeo prošle noći? Onaj osećaj da nešto nije u redu...

Svi ti stari ljudi... vrlo slični onima kojih se sećala od pre pedesetak godina. Oni su tada izgledali prirodno... ali danas... Stariji ljudi ne izgledaju više kao nekad... oni danas na licu imaju onaj napeti, užurbani izraz, koji im daju nerešeni životni problemi, oni jure po sastancima nastojeći da ostave utisak zaposlenosti i važnosti, ili farbaju kosu u plavo, ili nose perike, a ruke im nisu uske i negovane, kao one kojih se sećala... njihove su grube od pranja i deterdženata...

Baš zbog tih sitnica su ljudi u hotelu „Bertram“ bili nestvarni. Ali činjenica je da oni ipak postoje. Selina Hezi je bila itekako stvarna. I onaj zgodni stariji pukovnik je bio stvaran... Selina ih je bila upoznala, ali nije mu se više sećala imena... i naravno biskup (drugi Robi), ali on je već bio mrtav.

Gospođica Merpl pogleda na svoj satić. Bilo je osam i trideset. Vreme za doručak.

Proučavala je uputstva za goste (slova su bila sjajna, velika, mogli ste da čitate i bez naočara).

Obroke ste mogli telefonski da naručujete ili pritiskom na dugme s natpisom „Sobarica“.

Gospođica Merpl je uradila ono drugo. Nerado se služila telefonom.

Rezultat je bio odličan. Ubrzo se začulo kucanje i na vratima se pojavila savršena sobarica. Prava sobarica, i ona skoro nestvarna, u svojoj prugastoj plavoj uštirkanoj uniformi sa sveže ispeglanom kapicom, nasmejana, ružičasta, očito seljačkog porekla. Gde li su nalazili te ljude?

Gospođica Merpl naruči doručak. Čaj, kuvana jaja, sveže pecivo. Sobarica je bila tako savršeno uigrana da nije ni spomenula pšeničnu kašu ili sok od narandže.

Doručak je stigao za tren oka. Na velikom, prikladnom poslužavniku kočio se izbočeni čajnik. zatim posuda sa mlckom, srebrni bokal s vrelom vodom. Bila su tu i dva kuvana jajeta na prženom hlebu, kuvana baš onako kako treba, zatim maslac, pa marmelada, med i džem od jagoda. Pecivo je mirisalo na sveže pečeni hleb i ničim nije podsećalo na one uobičajene tvrde loptice s papirnatom sredinom. Na poslužavniku su se našle i po jedna jabuka, kruška i banana.

Gospođica Merpl je nežno i sa poverenjem presekla kuvano jaje. Nije se razočarala. Bogato, gusto žumance je poteklo na hleb. Prava jaja!

Sve je bilo vruće. Pravi doručak. Tako ga je ona kod kuće spremala, ali ovde to nije morala. Bio je donet pred nju kao da je bila... ne kraljica... kao da je bila starija gospoda u dobrom, ne preskupom hotelu, verovatno negde 1909. godine. Gospođica Merpl je izrazila svoje zadovoljstvo sobarici koja, smešeći se, odgovori:

- Oh, da, gospođo, naš šef vrlo pomno priprema doručak. Gospođica Merpl ju je proučavala sa odobravanjem. U hotelu "Bertram" su se očigledno mogla očekivati čuda. Prava sobarica. Sujeverno se uštinula za ruku.

- Da li ste već dugo ovde?

- Skoro tri godine, gospodo.

- A pre toga?

- Bila sam u hotelu „Istborn“. Vrlo moderan hotel... ali su meni staromodna mesta kao što je ovo mnogo draža.

Gospođica Merpl otpi gutljaj čaja. Uхватила se kako neodređeno pcvuši. Reci davno zaboravljene pesme same su navirale: „Oh, gdc si bio čitavog života...“

Izgledalo je kao da je sobarica pomalo zbunjena.

- Upravo sam se setila jedne stare pesme - cvrkutala je gospođica Merpl, izvmjavajući se. - Nekada je bila veoma popularna.

I ponovo je tiho zapevala: „Oh, gdc si bio čitavog života...“

- Prepoznajete li je?

- Pa, u stvari... - poče sobarica da se izvinjava.

- To je bilo jako davno. Oh, znate, čoveku se ovde vraćaju stare uspomene...

- Svakako, gospodo, verujem da mnoge gospode koje dolaze ovde isto oscćaju.

- Možda zbog toga i dolaze...

Sobarica je otišla. Očigledno je navikla na stare dame i njihove uspomene.

Gospođica Merp] je završila sa doručkom i ustala. Oscćala se prijatno lenjom. Već je bila napravila plan za dopodnevi izlazak. Nameravala je da ide u kupovinu. Ne suviše daleko da se ne bi umorila. Danas, možda, Oksford Strit. A sutra, Njugsbridž. Unapred se zadovoljno smeškala.

Bilo je skoro deset kada se pojavila na hodniku u punoj opremi: šešir, kišobran... za svaki slučaj, mada je vremc bilo lepo... ručna torbica... najlepša koju je imala.

Druga vrata do njenih su se naglo otvorila, na njima se pojavila Bez Sedžvik da bi isto tako brzo opet iza njih nestala.

Gospođica Merpl je razmišljala silazeći niz stepenice. Ujutru je uvek koristila stepenice, to bi je malo razgibalo. Hodala je sve sporije... i konačno stala.

II

Pukovnik Laskomb je prolazio hodnikom prema liftu, kad su se jedna vrata naglo otvorila i na njima se pojavi Bez Sedžvik:

- Ah, tu li si! Već satima te čekam u zasedi. Gde bismo mogli da razgovaramo a da nam se ovi fosili ne motaju neprekidno oko nogu.

- Pa, zaista, nisam sasvim siguran... Mislim da na meduspratu ima nešto nalik na salon za pisanje.

- Dođi radije ovde. Brzo, dok sobarice ne primete.

Nakon što je pukovnik ušao oklevajući u sobu, vrata su se za njim odlučno zalupila.

- Nije mi uopšte palo na pamet da bih tebe, Bez, mogao da nađem u ovom hotelu.

- To ti verujem.

- Hoću da kažem, ne bih doveo Elviru ovamo. Elvira je ovde, to znaš?

- Sinoć sam je videla sa tobom.

- Ali ja zaista nisam znao da si ovde. Ovo mesto ti nikako ne odgovara.

- Ne znam samo zašto - reče Bez Sedžvik hladno. - Ovo je najudobniji hotel u Londonu. Zašto ne bih mogla tu da odsednem?

- Moraš mi verovati da nisam ni sanjao... mislim... ogledala ga je i nasmeiala se. Bila je obučena za izlazak. U tamnom kompletu s pantalonama i bluzom boje smaragda izgledala je neobično mladoliko i živahno. Pored nje pukovnik Laskomb se osećao star i izbledeo.

- Dragi Derek, nemoj da me zabrinjavaš. Ja te ne optužujem da si hteo da upriličiš sentimentalni susret majke i kćerke. Ljudi se često sreću na najneverovatnijim mestima. Ali svakako moraš Elviru da odvedeš odavde. Odvedi je odavde odmah, još danas!

- Oh, pa ona svejedno odlazi. Hoću da kažem, doveo sam je samo na nekoliko dana. Sutra ide u Melford.

- Jadnica, tamo će joj biti smrtno dosadno. Laskomb ju je zabrinuto pogledao:

- Misliš li da će joj biti jako dosadno? Bez ga je bilo žao.

- Verovatno neće posle Italije. Možda joj se čak učini divlje uzbudljivim.

Iznenada Laskomb, skupivši hrabrost, reče:

- Slušaj Bez, zaprepastio sam se kada sam te ugledao ovde... ali zar ne misliš... pa, znaš. možda je to sudbina. Mislim da bi to mogla da bude prilika... siguran sam da ti ne možeš ni da zamisliš kako se jedna devojka oseća.

- Šta ti to pokušavaš da kažeš, Derek?

- Pa, ti si joj majka. znaš.

- Naravno da sam joj majka. Ona je moja kći. I šta smo ona ili ja ikada od toga imale... ili ćemo imati?

- Ne možeš unapred da znaš. Ja mislim... mislim da ona pati zbog toga.

- Šta te navodi na tu pomisao? - oštro upita Bez Sedžvik.

- Nešto je juče spomenula. Pitala je gde si i šta radiš.

Bez se nasloni na prozor. Stajala je tako neko vreme lupkajući noktom po staklu.

- Ti si tako mio, Derek. Tvoje ideje su divne. Ali one su neizvodljive, jadni moj anđele. To utuvi sebi u glavu. Ne mogu da se sprovedu, a mogu da budu i vrlo opasne.

- Ali molim te, Bez. Opasne?

- Da, da, da. Opasne. Ja sam opasna. Uvek sam bila opasna.

- Kad se samo setim šta si sve radila...

- To su moje stvari - odvрати Bez Sedžvik. - Život u stalnoj opasnosti mi je postao navika. Ne, možda ne navika. Možda potreba. Nešto slično kao doza heroina koju narkomani moraju da uzmu s vremena na vreme da bi im život izgledao lep i vredan življenja. Ali to je u redu. To se tiče samo mene. Ja nisam nikad uzimala drogu... nije mi trebala. Opasnost je moja droga. Međutim, ljudi koji žive kao ja predstavljaju opasnost za druge. Zato ne budi tvrdoglava stara budala, Derek. Drži tu devojkicu što dalje od mene. Od mene ne može da nauči ništa dobro. Ja mogu samo da joj nađim. Nemoj da joj, ako ne moraš, nikada kažeš da smo bile u istom hotelu. Nazovi

Melfordove i odvedi je kod njih još danas. Nadi nekakav izgovor za iznenadnu žurbu...

Pukovnik Laskomb je gladio brkove oklevajući.

- Mislim da grešiš, Bez - uzdahnuo je. - Pitala je gde si. Rekao sam da si u inostranstvu.

- I biću tamo za dvanaest sati, tako se sve slaže.

Prišla mu je, poljubila ga u vrh brade, zatim ga je blago okrenula, otvorila vrata i nežno ga gurnula iz sobe. Dok su se vrata za njim zatvarala, pukovnik Laskomb je primetio stariju gospodu kako ide hodnikom prema njemu, mrmljajući nešto nerazgovetno i preturajući po staroj torbici.

- Bože, bože. Verovatno sam ga ostavila u sobi. Oh bože. Prošla je pored pukovnika Laskomba uopšte ga ne gledajući. Stigavši, međutim, do vrata svoje sobe, gospođica Merpl se okrenu i prodornim pogledom isprati pukovnika do stepenica, zatim joj pogled sklizne prema vratima sobe Bez Sedžvik.

III

Osnažen doručkom, u predvorju se pojavio kanonik Penifadr, zaboravio je da treba da ostavi ključ na recepciji, prošao je kroz vrata na okretanje i odmah je bio smešten u taksu uz pomoć vratara, Irca, čija je to bila dužnost.

- Kuda gospodine?

- Oh bože - zavapi kanonik Penifadr na mucu. - Dakle, da vidimo... gde sam se ono uputio?

Dok su vratar i kanonik Penifadr pokušavali da rese ovaj zamršeni problem, u Pond Stritu je nastao kraći zastoj u saobraćaju. Konačno je kanoniku Penifadru sinulo i taksi je bio upućen prema Britiš Museum.

Vratar je ostao na trotoaru široko se cereći, a pošto je izgledalo da drugih gostiju nema, odšetao je nešto dalje zviždeći iskrivljeno nekakav stari spev. Dok je tako šetao, jedan od prozora u prizemlju hotela se naglo otvorio. Vratar to ne bi ni zapazio da se kroz prozor nije začuo ženski glas:

- Tako si, dakle, završio, Miki. Šta te je, zaboga, dovelo u ovaj hotel?

Vratar se iznenadno okrenuo i zagledao u prozor, na kome se pojavila glava leđi Sedžvik.

- Ne prepoznajčš me?

Vratarevo lice izgubi začuđeni izraz i on uzviknu:

- Pa, ako to nije Bezi! Zamisli ovo! Posle svih ovih godina, mala Bezi!

- Niko osim tebe me nije zvao Bezi! To je odvratno ime. Šta si radio sve ove godine?

- Svašta pomalo - odgovori Miki suzdržano. - Nisam bio stalno po novinama kao ti. Stalno pišu o tvojim avanturama.

Bez Sedžvik se nasmejala:

- Svakako se držim bolje od tebe. Ti suviše piješ. Uvek si previše pio.

- Dobro se držiš jer si uvek imala para.

- Tebi novac ništa ne bi pomogao. Samo bi još više pio i otišao bi dodavola, u to sam ubcđena. Želim da čujem Šta te je dovelo ovamo.

- Trebao mi je posao. Imam ovo ovde... prešao je rukom preko odlikovanja.
- Ah, vidim - rekla je. - Sva su prava, zar ne?
- Sigurno da su prava. A kakva bi bila?
- O, verujcm ti. Bio si uvek hrabar. Uvek si bio dobar borac. Da, vojska ti je, sigurna sam, dobro odgovarala.
- Vojska je dobra dok se boriš, aΓ posle u miru...
- A onda si počeo ovo da radiš. Nisam mogla ni da zamislim... Zaćutala je.
- Šta nisi mogla da zamisliš. Bezi?
- Ništa, ćudno je što sam te sreła posle toliko godina.
- Ja nisam ništa zaboravio - reće ćovek. Nisam te nikad zaboravio, mala Bezi. Oh, bila si slatko devojće. Dobar komadić.
- Prokleta glupaća, to sam bila - odvrati ledi Sedžvik.
- To je, doduše, istina. Nisi bila baš pametna. Inaće nikad ne bi pošla sa mnom. Kako si samo znala sa konjima. Sećaš se one kobile. Kako se zvala...? Moli O'Flin, ah, bila je pravi đavo.
- Ti si bio jedini koji je smeo da je uzjaše - sećala se gospođa Sedžvik.
- Zbacila bi ona mene da je mogla! Kad je videla da ne može. predala se. AΓ bila je prava lepotica. Samo, ako pričamo o jahanju, nije u ćelom kraju bilo bolje jahaćice od tebe. Kako si se ti držala u sedlu, kako si držala uzde! Nikad u tebi nije bilo straha, ni trena! Takva si i ostala, reko'bi. Avioni, trkaćka kola...

Bez se s me jala.

- Moram da završim svoje pismo - povukla se s prozora. Miki se podigao na prste:

- Nisam zaboravio Beligovlan - reče značajno. - Nekoliko puta sam hteo da ti pišem...

Iznutra je dopirao oštar ženski glas Bez Sedžvik:

- I šta time hoćeš da kažeš, Miki Gormanc?

- Samo kažem, kako ništa nisam zaboravio... samo te podsećam. Glas Bez Sedžvik je i dalje bio oštar:

- Ako misliš na ono što ja mislim da misliš, daću ti jedan savet: zaboravi sve to. Ako budeš pravio neke probleme, ubiću te kao štakora. Nekoliko ljudi već imam na duši.

- AΓ to nije isto, to je bilo u ratu...

- Rat ili ne... meni je to svejedno.

- O, dobri bože, ti bi to i učinila! - u glasu mu se oscćalo divljenje. - U Beligovlanu...

- U Beligovlanu - prekinula ga je - su ti platili da držiš jezik za zubima, dobro su ti platili. Uzeo si novac. Od mene nemoj ništa više da očekuješ.

- To bi bila lepa romantična pričica za novinare...

- Čuo si šta sam ti rekla.

- Ah - smejavao se. - Ne mislim ja to ozbiljno. Samo sam se šalio. Ne bih ja nikad povredio moju malu Bczi. Držaću jezik za zubima.

Zatvorila je prozor. Zagledala se u sto pred sobom. Tu je još uvek stajalo nedovršeno pismo. Ona ga uze i, napravivši od njega lopticu, baci u koš za otpatke. Zatim, ne osvrnuvši se, izađe iz sobe.

Salon za pisanje u hotelu „Bertram“ činio se pustim i kada to nije bio. Dva pisaća stola su bila zgodno smeštena pod prozorom, desno je stajao stočić sa časopisima, levo su bile dve fotelje s vrlo visokim naslonima koje su bile okrenute prema kaminu. To su bila omiljena mesta starije gospode koja bi tu, sakrivena, odremala do popodnevnog čaja. Oni koji su dolazili da pišu nisu ih ni primećivali. Do podneva su fotelje bile obično slobodne.

Ali desilo se da su baš tog jutra obe bile zauzete. U jednu se bila smestila starija gospoda, dok je drugu zauzela vrlo mlada devojka. Onda je devojka ustala. Stajala je trenutak, nesigurno gledajući prema vratima koja su se upravo zatvorila iza ledi Sedžvik, a zatim i sama krene prema njima. Lice Elvire Blejk bilo je smrtno belo.

Prošlo je još pet minuta pre nego što se stara gospoda pomakla. Gospođica Merpl je konačno odlučila da je pauza, koju je planirala između oblačenja i izlaska, trajala dovoljno dugo. Bilo je vreme da izađe i uživa u čarima Londona. Mogla bi da odšeta do Pikadelija i da tamo sedne na autobus broj devet za Haj Strit Kensington, ili bi pak mogla da prošeta do Bond Strita i da sedne na broj dvadeset pet i doveze se do robne kuće „Maršal & Šnelgrov“, ili bi možda čak mogla da ode u suprotnom pravcu do prodavnice „Armi & Nevi“. Dok je prolazila kroz vrata na okretanje još nije bila odlučila gde će. Vrata!, Irac, koji se u međuvremenu vratio na svoje mesto, odlučio je umesto nje.

- Trebaće vam taksi, gospodo - rekao je odlučno. - Ne, mislim da neće - branila se gospođica Merpl. - Mogu da sednem na broj dvadeset pet, ili na broj dva u Park Lineu.

- Ne. Autobus ne valja - odlučno je nastavio vratar. - U vašim godinama je vrlo rizično voziti se autobusom. Kako oni kočice i kreću!... Jednostavno vas sruše s nogu, ozbiljno. Danas više niko nema ob/ira... Pozvaću vam taksi, možete da idete kud god želite, kao kraljica.

Gospođica Merpl je bila prisiljena da popusti:

- Dobro, možda je bolje da idem taksijem.

Vratar nije trebalo ni da zviždi, samo je pucnuo prstima i taksi se smesta, kao začaran, stvorio pred njima.

Ulazeći u taksi, gospođica Merpl iznenada promeni plan i odluči da se odveze do prodavnice sa garderobom „Robinson & Kalver“, s namerom da pogleda njihovu bogatu ponudu lanene posteljine. Sva srećna je sedela u taksiju, osećajući se, kao što joj je vratar i obećao, kao kraljica. U mislima je već unapred uživala u lanenim čaršavima, lanenim jastučnicama i pravim kuhinjskim krpama, na kojima nisu bile naslikane banane, smokve ili psi koji dube na glavi, što čoveku kod pranja suda samo smeta.

Na recepciji se iznenada pojavi leđi Sedžvik:

- Da li je gospodin Hamfris u kancelariji?

- Jeste, ovde je, leđi Sedžvik - gospođica Zorinž je izgledala malo uznemirena.

Leđi Sedžvik je prošla iza njenog pulta, zakucala na vrata i upala u kancelariju.

Gospodin Hamfris podiže pogled:

- Šta...

- Ko je zaposlio onog Majkla Gormana? Gospodin Hamfris poče da muca:

- Posle Parfitovog odlaska... imao je udes sa kolima, pre mesec dana. Morali smo odmah da mu nađemo zamenu. Izgledalo je da je čovek u redu. Preporuke su bile dobre... bivši vojnik... dobro

ponašanje u vojsci... Nije možda naročito bistar, ali ponekad je tako bolje. Imate li nešto protiv njega?

- Dovoljno da ga ne želim ovde.

- Ako želite - spremno odgovori Hamfris. - Možemo odmah da mu damo otkaz...

- Ne - reče ledi Sedžvik - za to je već prekasno. Nije važno.

6.

I

- Elvira!

- Zdravo. Bridžit.

Plemenita Elvira Blejk ulazila je na vrata kuće u Onslou Skveru. Tu ju je već čekala prijateljica, jer ju je videla kako dolazi, motreći na nju sa prozora svoje sobe.

- Idemo gore - reče Elvira.

- Da, to je pametnije, inače će nas mama zarobiti.

Devojke su pojurile uz stepenice izbegavši tako za dlaku Bridžitinu majku, koja je baš tada izlazila iz svoje sobe.

- Ti si zaista srećna jer nemaš majku - reče Bridžit zadihano, puštajući prijateljicu u svoju sobu i čvrsto zatvarajući vrata. - Mislim, mama je srce i tako dalje, ali šta sve ne pita! Ujutro, u podne, uveče, neprestano. Gde ideš? Gde si bila? S kim si bila? I, jesu li oni ljudi rođaci porodice s istim prezimenom iz Jorkšira? Kad pomislim samo na ispranost svega toga!

- Verovatno nemaju na šta drugo da misle - zaključila Elvira neodređeno. - Slušaj me sada, Bridžit, moram da obavim nešto vrlo važno, moraćeš da mi pomogneš.

- Pomoći ću ti ako mogu... U čemu je problem? Da li je u pitanju muškarac?

- Ne, nije. - Bridžit je izgledala razočarana. - Moram na jedan dan u Irsku, a ti moraš da mi pomogneš.

- U Irsku? Zbog čega?

- Ne mogu sada da ti objašnjavam. Nemamo vremena. U jedan i trideset imam kod „Praniera" sastanak sa mojim staraocem.

- Kako si se oslobodila Karpenterice?

- Pobegla sam joj kod „Debenhama". Bridžit se kikotala.

- Posle ručka me vode kod Melferdovih. Kod njih ostajem do punoletstva.

- Sablasno!

- Nadam se da ću izdržati. Rođaku Mildred je vrlo lako prevariti. Dogovoreno je da ću u školu ići u Londonu. Postoji nekakav tečaj, zove se „Svet danas". Vode te na predavanja, u muzeje, galerije i crkve. Bitno je da niko ne proverava gde si! Moći ćemo sasvim pristojno da udesimo sebi život.

- Nadam se - smejujila se Bridžit. - To nam je uspevalo u Italiji, zar ne? Stara Marokanka je mislila da je strašno stroga. Nije imala pojma šta smo sve u stanju da uradimo kada hoćemo.

Obe devojke su se nasmejale, uživajući u sećanju na uspešne akcije.

- Ipak, dosta toga je trebalo smisliti - sećala se Elvira.

- Koliko genijalnih laži! Imaš li novosti od Gvida?

- Napisao mi je dugačko pismo i potpisao se kao Ginerva. Ali, molim te, prestani malo da pričaš. Treba još dosta toga da se uradi, a imamo samo sat i po vremena. Sada, za početak, samo slušaj. Sutra dolazim u London kod zubara. To je jednostavno, mogu da ga otkažem telefonski, a to možeš i ti da uradiš. Zatim oko podne treba nazvati Melfordove, moraš da se praviš kao da si tvoja mama i da im

kažeš da i naredni dan moram opet kod zubara i da ću prespavati kod vas.

- To bi trebalo da progutaju. Još će nam biti zahvalni što te primamo. Ali, recimo šta ako ne uspeš da se vratiš za jedan dan? - poče Bridžit nesigurno.

- Imaćemo dosta vremena da do tada nešto smislimo - nestrpljivo joj je odbrusila Elvira. - Ono što me trenutno najviše zabrinjava je novac. Ti ga verovatno nemaš?

- Imam skoro dve funte.

- To nije ništa. Moram da kupim avionsku kartu. Proverila sam letove. Stižem za dva sata. Sve zavisi od toga koliko će mi tamo trebati vremena.

- Zar ne možeš da mi kažeš zbog čega ideš?

- Ne, ne mogu. Ali je strašno važno.

Elvirin glas se toliko promenio da ju je Bridžit začuđeno pogledala.

- Zar je toliko ozbiljno?

- Da, vrlo je ozbiljno.

- Da li je to nešto za šta niko ne sme da zna?

- Baš tako. Užasno je, užasno poverljivo. Moram da proverim da li je nešto istina ili ne. Glupo je to sa novcem. Najgluplje je to što i sam ja, u stvari, prilično bogata. Ali sve što mi daju jedva je dovoljno za garderobu. Taj novac nestane čim ga dobijem.

- Mogao bi ti tvoj staratelj, pukovnik... Kako se već zove... pozajmiti malo novca.

- To ne bi moglo. Postavljao bi mi gomilu pitanja i hteo bi da zna zašto mi treba.

- Oh, bože, naravno. Nikako ne mogu da shvatim zašto svi postavljaju toliko pitanja. Zamisli, kada me neko nazove, mama odmah m^ora da pita ko je. A uopšte je se to ne tiče!

Elvira se odsutno složila.

- Da li si ikada nešto založila, Bridžit?

- Nisam, ne bih ni znala kako se to radi.

- To je jednostavno. Odeš kod određenog zlatara, koji i/nad vrata ima tri kugle, zar ne?

- Sumnjam da bi nešto od onoga što imam moglo da interesuje zalagaonicu.

- Zar tvoja majka nema nikakav nakit?

- Čini mi se da je bolje od nje ne tražiti pomoć.

- Da. možda. Ali mogli bismo nešto da joj ukrademo.

- Oh. sumnjam da bismo uspele - zaprepašćeno će Bridžit.

- Zašto? Pa... možda si u pravu. Ali kladim se da ne bi primetila da joj nešto nedostaje. Setila sam se. Idemo kod gospodina Bolarda.

- Ko je gospodin Bolard?

- Oh, nešto kao porodični zlatar. Kod njega uvek nosim sat na popravku. Poznaje me još od moje šeste godine. Hajde. Bridžit, idemo odmah tamo. Imamo još samo toliko vremena.

- Bolje da izađemo na zadnja vrata, tako nas majka neće pitati kuda idemo.

Pred odavno osnovanom zlatarom „Bolard & Vajtli" u Bond Stritu. devojke su još jedanput proverile dogovor.

- Sigurna si da si sve shvatila. Bridžit?

- Mislim da jesam - odgovori Bridžit glasom koji je bio daleko od srećnog.

- Prvo treba - reče Elvira - uskladiti satove.

Bridžit se malo razvedri. Poznata fraza iz detektivskih romana nekako ju je ohrabrila. Svečano su uskladile satove. Bridžit je svoj pomakla za minut napred.

- Akcija počinje tačno u dvadeset pet minuta posle dvanaest -ponovi Elvira. - Tako ću imati i više vremena nego što mi treba, ali je bolje tako.

- Recimo, šta? - pitala ju je Elvira s nestrpljenjem.

- Pa. mislim, pretpostavimo da me pregazi?

- Naravno da te neće pregaziti - smirivala ju je Elvira. - Znaš i sama kako si spretna, a svi vozači u Londonu su navikli da koče. Sve će biti u redu.

No Bridžit nije bila tako sigurna u to.

- Nećeš me valjda sada izneveriti, Bridžit, zar ne?

- Dobro - reče Bridžit. - Neću te i/neveriti.

- Odlično - završi razgovor Elvira.

Dok je Bridžit prelazila na drugu stranu ulice, Elvira je ušla u prodavnicu „Bolard & Vajtli". Unutra je vladala svečana tišina. Ugledan čovek sa frakom prišao je Elviri i zapitao je šta želi.

- Htela bih kod gospodina Bolarda.
- Do gospodina Bolarda. vaše cenjeno ime, molim?
- Gospođica Elvira Blejk.

Dostojanstveni čovek je nestao, a Elvira je prišla stolu gde su pod debelim staklom, na odgovarajućoj podlozi od pliša, svoju lepotu pokazivali različiti ukrasi, kopče, prstenje i narukvice. Gospodin Bolard se ubrzo pojavio. On je bio stariji ortak firme, imao je negde oko šezdeset godina. Pozdravio je srdačno Elviru:

- Oh, gospođice Blejk, vidim da ste u Londonu. Vrlo mi je drago što vas ponovo vidim. Izvolite, šta bih mogao da učinim za vas?

Elvira je iz torbice izvadila divan satić za večernje izlaske.

- Ne ide baš kako treba. Da li biste mogli da ga pogledate?
- Svakako. Tu neće biti nikakvih problema - gospodin Bolard ga Uze i zapita: - Gde da ga pošaljemo?

Elvira mu dade adresu Melfordovih.

Ali ima još nešto - reče Elvira. - Moj staratelj, pukovnik Laskomb... znate ga. zar ne?

- Da, da, naravno.
- Pitao me je šta bih želela za Božić. Predložio je da zajedno dođemo do vas i izaberemo nešto adekvatno. Ali ja sam radije došla sama... jer, nekako mi je to neprijatno, zar ne? Hoću da kažem, cena i slično.
- Potpuno normalno - odobravao je gospodin Bolard prijatno se smešeci. - Pa, imate li već neku ideju? Možda neki broš, ili narukvicu, ili prsten...?

- Rado bih uzela broš - rekla je Elvira. - Ali bih htela da pogledam više toga, ako mogu? - pogledala ga je umiljato. On se smeškao sa razumevanjem.

- Naravno, naravno. Kakvo je to zadovoljstvo ako čovek mora odmah da se odluči, zar ne?

Sledećih pet - šest minuta prošlo je veoma prijatno. Gospodin Bolard je bio neumoran. Donosio je primerke nakita sad iz ove sad iz one kutije; broševi, prstenje i narukvice gomilali su se na plišu koji je za tu priliku bio postavljen pred Elviru. Ona bi se okretala prema ogledalu da vidi kako joj stoji broš ili privezak. Konačno, prilično nesigurno, uspela je da odvoji divan privezak. mali ručni sat s dijamantima i dva broša.

- To ćemo lepo da zabeležimo, - reče gospodin Bolard - pa kad pukovnik Laskomb bude opet u Londonu može i sam da dođe i odluči šta će od ovoga da uzme.

- Mislim da je tako najbolje - reče Elvira. - Tako će imati osećaj da je sam odabrao poklon, zar ne? - Podigla je prema njemu svoje plave bistre oči. Trenutak ranije je istim tim plavim očima proverila vreme na svom satu. Bilo je tačno dvadeset pet minuta posle dvanaest.

Spolja se začu škripa kočnica i glasni ženski vrisak. Sve oči u prodavnici su bile okrenute prema izlozima koji su gledali na Bond Strit. Pokret Elvirine ruke, prema stolu i nazad do džepa njenog elegantnog kostima, bio je toliko brz da bi, čak da je neko i gledao, sigurno ostao neprimećen.

- Tja, tja - negodovao je gospodin Bolard, okrećući se od izloga. - Bilo je vrlo blizu nesreće. Glupa devojka! Ovako trči preko ulice!

Elvira se već bila uputila prema vratima. Pogledala je na sat i uzviknula:

- Oh, bože. predugo sam se zadržala kod vas. Zakasniću na voz. Hvala vam, gospodine Bolard, nećete zaboraviti šta sam izabrala, zar ne?

Za tren oka je bila napolju. Skrenuvši dva puta levo. pričekala je da joj se zadihana Bridžit pridruži.

- Oh - reče Bridžit. - Tako sam se uplašila. Činilo mi se da sam gotova. Još sam pocepala i čarapu.

- Nije važno - odvrati Elvira i povuče prijateljicu za sobom. -Požuri, Bridžit!

- Da li... je li bilo... u redu?

Elvira bez reci spusti ruku u džep, a kad ju je izvukla na dlanu joj zabljesnu narukvica s dijamantima i safirima.

- Oh. Elvira, kako si se usudila!

- Sada ćeš da ideš u zalagaonicu. Moraš da uđeš i saznaš koliko za ovo možemo da dobijemo. Traži sto funti.

- Da li si sigurna... recimo da kažu... hoću reći... mogla bi da bude na popisu ukradenog nakita...

- Ne budi glupa. Kako bi već sada mogla da bude na popisu? Još nije ni primećeno da je nema.

- Ali. Elvira, kad vide da je nestala, pomisliće da... možda će znati da... da si je ti uzela.

- To će sigurno pomisliti... ako otkriju. - Ali, zaboga, otićiće u policiju i...

Začutila je jer je Elvira odmahivala glavom, dok joj se žuta kosa vijorila kao na vetru, a zagonetan osmeh joj je podizao krajeve

usana: - Oni neće otići u policiju. Bridžit. Sasvim sigurno neće, ako budu mislili da sam je ja uzela.

- Kako... misliš... ?

- Ono što sam rekla. Kad postanem punolctna imaću mnogo para. Moći ću mnogo nakita da kupujem kod njih. Om neće iza/vati skandal. Požuri i donesi taj novac. Zatim idi u poslovnicu "Eir Lingusa" i kupi mi kartu... ja moram da uzmem taksi do ..Pruniera". Kasnim već čitavih deset minuta. Doći ću kod tebe sutra ujutro u deset i trideset.

- Oh, Elvira, tako bih volcla da se ne upuštaš u sve to - jadiovala je Bridžit.

Ali Elvira je već sedala u taksi.

II

Gospođica Mcrpl je provela veoma prijatno vreme u prodavnici „Robinson & Kliver". Uživala je u lanenim tkaninama zbog njihove mekoće i svežine pa je kupila nekoliko skupih i finih čaršava i pravih, crveno oivičenih kuhinjskih kipa. Ostavivši prodavcu svoju adresu u St. Mcri Midu, odvezla se autobusom do robne kuće „Ermi & Nejvi".

Robna kuća „Ermi & Nejvi" je oduvek bila prava opsesija gospođice Merpl. Današnji njen izgled nije ničim podsećao na prodavnicu koju je ona posećivala sa tetkom Helen. Misli gospođice Merpl su se vratile na tetku Helen. Ona je kupovala samo kod određenog prodavca. Kod njega bi se udobno smcstila na stolici, a zatim bi usledio čas kada se nikome nije žurilo i kad je tetka Helen smišljala stvari koje bi mogle da se kupe i koje će joj koristiti u dalekoj budućnosti, za Božić ili čak za Uskrs. Kad bi mala Džejn počela da

se vrpolti, odveli bi je u odeljenje sa staklom da se malo zabavi razgledanjem.

Kada bi završila sa kupovinom, tetka Helen bi onda počela naširoko da se raspituje o zdravlju majke svog određenog trgovca, o njegovoj ženi, starijem sinu i hromoj snahi. Posle ovako prijatno provedenog dopodneva, rekla bi u šali tipičnoj za ono vreme:

- A šta bi naša mala devojčica rekla na jedan ručak? - Posle čega bi se liftom popele na četvrti sprat i naručile ručak koji se uvek završavao sladoledom od jagoda. Kupile bi zatim za pola funte čokoladnih bombona sa kafom i otišle u bioskop.

Naravno, otada su robnu kuću mnogo puta renovirali, sada je bila veselija i mnogo više osvetljena. Gospođica Merpl, mada se rado sećala prošlosti, nije imala ništa protiv očitih prednosti sadašnjice. Restoran je još uvek bio na starom mestu pa je odlučila da tu i ruča.

Proučavajući meni. usput je bacala poglede po prostranom restoranu. Iznenada joj se obrve neprimetno podigoše. Kakva neobična slučajnost! Nedaleko od nje sedela je žena koju je poznavala iz novinskih fotografija. Slikali su je... na trkama, na Bermudima... kako stoji pored svojih kola ili sopstvenog aviona. Tu ženu je juče prvi put videla izbliza, a sada je, kao što joj se često dešavalo, opet na nju naletela i to na potpuno neočekivanom mestu. Jer gospođica Merpl nikako nije uspevala da poveže Bez Sedžvik s ručkom u restoranu prodavnice „Ermi & Nejvi“. Ne bi je iznenadilo da je videla kako Bez Sedžvik izlazi iz neke jazbine u Sohou, ili pak iz opere Kovent Garden u večernjoj haljini s dijademom na glavi, ali u prodavnici „Ermi & Nejvi“ nikako nije pristajala, jer ovo mesto je u glavi gospođice Merpl bilo neraskidivo vezano za vojnike, njihove žene, kćerke, majke i bake. Pa ipak je Bez Sedžvik, divna kao i uvek u svom kompletu i bluzi boje smaragda, sedela ovde i ručala u društvu nekog muškarca. Njen pratilac je bio mladić uskog lica orlovskog izgleda u kratkom crnom kožnom kaputu.

Da li je to ljubavni sastanak? Najverovatnije nije. Muškarac mora da je bio petnaestak godina mlađi od nje... ali Bez Sedžvik je bila izvanredno privlačna žena.

Gospođica Merpl, pažljivo odmerivši mladića, zaključi da je, kako bi ona rekla, „naočit momak“, ali da joj nije simpatičan, „isti Henri Rasel“, reče u sebi. izvlačeći, po starom običaju, prototip iz prošlosti. „Sigurno nema poštene namere, od njega ni jedna žena ne može da očekuje ništa dobro.“

„Ona ne bi poslušala moj savet“, govorila je u sebi gospođica Merpl. „Ali bih joj ja ipak mogla dati po neki.“ Međutim, tuđe ljubavne brige nisu bile njena stvar. Osim toga, Bez Sedžvik se, sasvim sigurno, može i sama snaći kad su muškarci u pitanju.

Gospođica Merpl uzdahnu. Pri kraju ručka je već počela da planira kako će da ide u knjižaru.

Znatiželja, ili kako je to ona radije nazivala „interesovanje za probleme bližnjih“, nesumnjivo je pripadala među istaknutija interesovanja gospođice Merpl.

Namerno ostavljajući rukavice na stolu, ustala je i uputila se prema blagajni putem koji je vodio pored stola leđi Sedžvik. Plaćajući račun „otkri“ nestanak rukavica i vrati se po njih... na nesreću ispusti svoju torbicu, iz koje se na pod prosu hiljadu sitnica. Pred konobaricom koja je pritekla u pomoć gospođica Merpl je morala da glumi staračku nespretnost te da i po drugi put ispusti novčanik i ključeve. Nije mnogo dobila ovim manevrom, ali nije sve ipak bilo uzalud... bilo je zanimljivo to što Bez Sedžvik i njen pratilac uopšte nisu primetili drhtavu staricu koja je pored njihovog stola stalno nešto kupila po podu.

Spuštajući se u prizemlje, gospođica Merpl se prisećala odlomaka razgovora koje je uspela da načuje.

- Kakva je prognoza?

- O. K. Neće biti magle.
- Za Lucern je sve sređeno?
- Da, avion poleće u devet i četrdeset.

Toliko je uhvatila prvi put. Na povratku je čula nešto više. Bez Sedžvik je ljutito govorila:

- Kako ti je samo palo na pamet da juče dođeš u hotel „Bertram"... nisi smeo tamo da se pojaviš.

- To je u redu, pitao sam samo da li si tamo. I onako svi znaju da smo prijatelji...

- Nije to u pitanju. Hotel „Bertram" je dobar za mene, ali ti tamo izgledaš kao uljez. Svi su buljili u tebe.

- Neka bulje!

- Pravi si idiot! Zašto... zbog čega? Šta te je navelo na to? Ti si imao neki razlog... koliko ja tebe znam.

- Smiri se, Bez.

- Grozan si lažov!

To je bilo sve, ali se to gospođici Merpl činilo veoma interesantnim.

7.

Uveče devetnaestog novembra kanonik Penifadr je završio sa ranom večerom u klubu Ateneum i pozdravio se sa nekolicinom prijatelja nakon prijatne diskusije o zapisima nađenim uz Mrtvo more. Pogledavši na sat, ustanovio je da je vreme da krene na aerodrom. U predvorju je naleteo na doktora Vajtejkera koji ga je veselo pozdravio:

- Kako si, Penifadr? Nisam te dugo video. Kako je bilo na Kongresu? Da li ste otkrili nešto zanimljivo?

- Verovatno hoćemo.

- Baš se vraćaš odande, zar ne?

- Ne, upravo sam se tamo uputio. Idem večeras avionom.

- Ah, je li? - Vajtejker je bio malo zbunjen. - Bio je sasvim ubeđen da je Kongres danas.

- Ne, ne. Sutra, devetnaestoga.

Kanonik Penifadr je već bio na ulici kad mu je prijatelj dobacio:

- Ali, dragi čoveče, pa danas je devetnaesti.

To kanonik Penifadr više nije čuo. Na Pal Malu je pozvao taksi i odvezao se na terminal u Kensingtonu. Tu je bila velika gužva. Napokon je i na njega došao red. Uspeo je da pokaže kartu i pasoš. Devojka na šalteru, koja je već htela da na sve to udari žig, odjednom je zastala:

- Oprostite, gospodine, ova karta ne važi.

- Ne važi? Nemoguće, ona je potpuno u redu. Let sto i... pa, ne mogu da pročitam bez naočara... sto i nešto, za Lucern.

- Pogrešan je datum, gospodine. Na njoj je jučerašnji datum: sreda, osamnaesti.

- Ne, ne nikako. Uostalom... mislim... danas je sreda, osamnaesti.

- Žao mi je, gospodine, danas je devetnaesti.

- Devetnaesti! - kanonik je bio očajan. Pronašao je svoj kalendar i napeto je listao po njemu. Konačno je i sam mogao da se uveri. Bio je devetnaesti. Njegov avion je juče odleteo.

- To znači... to znači... oh, bože, to znači da je Kongres u Lucernu već održan.

U dubokom očaju je zurio u službenicu na šalteru; ali iza njega je bilo još mnogo putnika; kanonik i njegova zbunjenost su bili odgurani u stranu. Tužno je stajao držeći neiskorišćenu kartu. Pokušavao je da nade rešenje. Možda bi mogao da zameni kartu? Ali to ne bi imalo smisla... uopšte ne... koliko je sati? Skoro devet? Sednica je već, to mislio. On je bio ubeđen da je kanonik Penifadr već bio na Kongresu.

- O bože, o bože - ponavljao je kanonik Penifadr u sebi. - Kakvu sam zbrku napravio od svega! - Pokunjeno je odlutao do ulice Kromvel, koja ni sama nije bila veselija.

Hodao je polagano noseći putnu torbu i u mislima je prebirao po svojoj zbunjenosti. Kad je, na svoje veliko zadovoljstvo, uspeo da pronađe razloge zbog kojih je pobrkao datume, odmahnuo je glavom i rekao u sebi:

- Sada je, pretpostavljam... da vidimo... sada je prošlo devet, mislim da bi trebalo da pojedem nešto.

Čudilo ga je to što nije gladan.

Lutajući neutešno Kromvel Roudom konačno se odlučio za mali indijski restoran. Mada nije bio gladan, odlučio je da ipak nešto pojede a zatim je potražio neki hotel... ali ne, to nije bilo potrebno. Hotel je već imao! Naravno. Pa odseo je bio u hotelu „Bertram“, imao je tamo sobu rezervisanu za četiri dana. Kakva sreća! Znači, soba ga je čekala. Trebao je samo da uzme ključ sa recepcije... tu se setio nečega. Sta mu je to teško u džepu?

Izvukao je iz džepa jedan od onih pozamašnih ključeva kojima hoteli pokušavaju da obeshrabre svoje rasejane goste u nameri da ih odnesu sa sobom. Međutim to na kanonika uopšte nije uticalo!

- Broj devetnaest! - reče kanonik, srećno se prisećajući. - Tako je. Prava je sreća što ne moram da tražim sobu. Kažu da je sve popunjeno.

Malo zadovoljniji sobom i svojom organizacijom puta, kanonik ostavi svoj rižoto sa karijem. seti se da treba da plati i ponovo izađe na Kromvel Roud.

Nije mu se još išlo u hotel, napokon sada bi trebalo da bude u Lucernu i Ha rayunvara sa vrhunskim naučnicima o neverovatno zanimljivim problemima. Prolazeći pored bioskopa, pogled mu zapazi naslov: „Zidovi Jerihona.“ Naslov mu se učini sasvim prihvatljivim. Zanimalo ga je da li se reditelj držao Biblije.

Kupio je kartu i, spotičući se u tami, našao svoje mesto. Film mu se svidco, mada je imao osećaj da nema baš mnogo veze sa Biblijom. Nije doduše, bio izričito namenjen starijim sveštenicima, ali kanonik je u njemu silno uživao, smatrajući da mu je pomogao da bolje shvati život.

Film se završio i odsvirana je himna, te kanonik, spotičući se, izađe opet u londonsku noć.

Noć bese lepa i on se pešice uputio u hotel „Bertram“, pošto je prethodno seo u pogrešan autobus i završio na drugom kraju grada. Kad je stigao do hotela bila je ponoć. U to doba je hotel „Bertram“ svojim pristojnim i mirnim izgledom davao na znanje da svi spavaju. Lift je bio na spratu pa se kanonik poslužio stepenicama. Stigavši napokon do svoje sobe otključa vrata i ude.

Blagi bože, zar je imao priviđenje? Ali ko... kako... prekasno je opazio podignutu ruku...

Hiljadu zvezda se, poput vatrometa, rasprsnu u kanonikovoј glavi.

8.

Ekspres „Irska pošta" jurio je kroz noć. Ili, bolje, kroz tamu ranog jutra. U pravilnim razmacima električna lokomotiva je opominjala svojim divljim indijanskim krikom. Voz je jurio dobrih osamdeset kilometara na sat. Držao se tačno voznog reda.

Onda se brzina naglo smanjila. Točkovi su zacvileli. Voz se kretao sve sporije i sporije... Pratilac voza, provirivši kroz prozor, ugleda crveni signal pred kojim se voz konačno zaustavio. Neki putnici su se probudili. Većina je, međutim, i dalje mirno spavala.

Probuđena naglim kočenjem, jedna starija dama je otvorila vrata i pogledala niz hodnik. Na kraju hodnika vrata vagona su bila otvorena i kroz njih se upravo penjao stariji sveštenik sa jednim čuperkom. Pretpostavila je da je bio izašao iz voza da vidi šta se događa.

Jutarnji vazduh je bio prilično svež. Na hodniku je neko rekao:

- Samo signal. - Stara gospoda se vratila u svoj kupe i pokušala da opet zaspi.

Prema vozu je iz pravca signalne kućice dolazio čovek mašući lampom. Pomoćnik mašinovode je sišao sa lokomotive. Pratilac voza je takođe sišao i pridružio mu se. Čovek sa lampom stiže do njih i počeo zadihano da im objašnjava:

- Gadan udes... iskočio je teretni voz...

Vozač lokomotive ih je gledao iz svoje kabine, a onda i on siđe među njih.

Na drugom kraju kompozicije šestoro ljudi se popelo kroz otvorena vrata poslednjeg vagona. Tu su ih dočekala šestorica putnika. S dobro prikriivenom žurbom krenuli su da zauzmu poštanski vagon i

da ga odvoje od ostatka kompozicije. Dva čoveka sa šlemovima su čuvala pristup vagonu s puškama u ruci.

Čovek u železničkoj uniformi je objašnjavao putnicima koji su bili u hodniku:

- Pruga ispred nas je blokirana. Zastoj od možda desetak minuta, verovatno neće duže trajati. - Zvučalo je prijateljski i smirujuće.

Vozač i njegov pomoćnik su ležali čvrsto svezani uz lokomotivu. Čovek sa lampom je viknuo u mraku:

- Da li je sve O. K.?

Uz nasip ie ležao nratilac voza, takođe vezan.

Profesionalni pljačkaši su stručno obavili svoj posao u poštanskom vagonu. Još dva čvrsto vezana tela su ležala u ćošku. Specijalne poštanske vreće su preneli do pruge, gde su ih drugi spremno dočekali.

U svojim kupeima su putnici, negodujući, zaključili da ni „vozovi nisu više...”

Kada su već hteli ponovo da zaspu, kroz mrak je do njih dopro urlik motora.

- Bože - uplašeno reče neka žena - šta je ovo, avion?

- Trkačka kola, rekao bih - uputi je saputnik. Urlik je zamirao u daljini...

Devet kilometara dalje, na putu za Bedhampton, lagana reka noćnih kamiona je tekla prema severu. Pored nje munjevitom brzinom projuriše velika bela trkačka kola.

Ista kola su deset minuta kasnije napustila glavnu cestu i skrenula prema garaži na uglu ceste B, na kojoj je stajala tabla ZATVORENO.

Vrata garaže se otvoriše pred belim kolima, da bi se odmah za njima opet zatvorila. Ljudi su radili brzo i spretno. Kola su dobila nove tablice. Dok se vozač presvukao u kratki crni kaput od kože, sve je već bilo spremno. Mogao je da krene dalje. Tri minuta posle njegovog odlaska, iz garaže je na cestu, sipljivo kašljucajući, izašao stari Moriš Oksford. Stari sveštenik koji je sedeo za volanom skrenuo je kolima na neravni seoski put.

Karavan koji se sporo kretao seoskom cestom zaustavi se naišavši na starog Moriš Oksforda parkiranog uz cestu. Kraj njega je bespomoćno stajao stariji sveštenik.

Vozač karavana pogleda kroz prozor:

- Da li vam je potrebna pomoć?

- Oh, hvala, vrlo ste ljubazni. Izgleda da nešto nije u redu sa svetlima.

Dva vozača su se približila... napeto su osluškivali...

- Vazduh je čist.

Nekoliko skupih američkih kovčega prešlo je iz Moriš Oksforda u karavan.

Kilometar - dva od tog mesta karavan je prešao na neravni put koji se završavao u zadnjem dvorištu raskošne provincijske kuće. Tu je u senci nekadašnje konjušarnice stajao veliki beli mercedes. Vozač karavana je otključao svoj prtljažnik, prebacio kovčege u prtljažnik mercedesa i odmah nastavio put.

U obližnjem seoskom dvorištu je glasno zakukurikao petao.

9.

I

Elvira Blejk pogleda nebo i, uverivši se da je vedro, uđe u telefonsku govornicu. Okrenula je Bridžitin broj u Anslov Skveru i kad joj se glas s druge strane javio, reče:

- Halo? Bridžit?

- Oh, Elvira, jesi li ti? - Bridžitin glas je zvučao uzbuđeno.

- Ja sam. Da li je sve prošlo kako treba?

- Oh, nije. Bilo je strašno. Tvoja rođaka, gospoda Melford, nazvala je mamu juče popodne...

- Šta, zbog mene?

- Da. Verovala sam da sam dobro izvela ono s telefonskim pozivom. Ali, izgleda da se ona zabrinula zbog tvog zuba. Uplašila se da nije krunica ili nešto slično. Zato je nazvala zubara i, naravno, ustanovila da uopšte nisi bila kod njega. Odmah je nazvala mamu, koja je na nesreću, baš bila kraj telefona. Nisam mogla da stignem pre nje. I, naravno, mama je rekla da ni o čemu nema pojma i da nisi kod nas. Nisam znala šta da radim.

- I šta si uradila?

- Pravila sam se da ništa ne znam. Rekla sam samo da mislim da si spominjala neke prijatelje u Vimblدونu.

- Zašto baš u Vimblدونu?

- To mi je prvo palo na pamet. Elvira je uzdahnula:

- Pa. dobro, mislim da ću nešto smutiti. Mogla bih da izmislim dadilju koja živi u Vimbltonu. Kako te nepotrebne gluposti komplikuju čoveku život. Nadam se da rođaka Mildred nije napravila budalu od sebe i otišla u policiju ili nešto slično.

- Ide.š li sada kod njih?

- Iću ću večeras. Moram da obavim još mnogo toga.

- Jesi li dobro stigla u Irsku? Je li... sve u redu?

- Saznala sam ono što me je zanimalo.

- Glas ti je nekako mračan.

- Tako se i osećam.

- Da li mogu nekako da ti pomognem? Treba li nešto da se uradi?

- Niko mi ne može pomoći. To moram sama da resim. Nadala sam se da nešto nije istina... zapravo ne znam šta bi trebalo da učinim.

- Jesi li u nekoj opasnosti, Elvira?

- Ne dramatizuj, Bridžit. Moram prosto da budem oprezna, to je sve. Moraću da budem jako oprezna.

- Znači da si ipak u opasnosti. Elvira posle kraće pauze odvrati:

- Možda samo uobražavam neke stvari...

- Elvira, šta će biti sa onom narukvicom?

- Oh, to je u redu. Pozajmila sam nešto novca, tako da mogu da odem i... kako se ono kaže?... otkupim je. Onda ću da je odnesem Bolardu.

- Misliš da će on da prede preko toga?... Ne, mama, to je perionica veša. Kažu da onaj čaršav nismo ni poslali. Da, mama, reći ću vlasnici. Sve je u redu.

Na drugom kraju žice Elvira se, spuštajući slušalicu, malo zlobno nasmešila. Otvori novčanik, izdvoji novac za telefon, uredno ga poslaže pred sebe i nastavi da zove. Kad je dobila traženi broj, ubaci novčiće, pritisnu dugme i progovori tihim, malo uplašenim glasom:

- Halo, teta Mildred. Da, to sam ja... Beskrajno mi je žao... Da, znam... nameravala sam... da, to je draga stara Madi, sećate se naše stare Madmazele... Da, napisala sam razglednicu, ali sam zaboravila da je pošaljem. Još je imam u džepu... Pa, znate, bila je bolesna, a nije bilo nikosa da je neguje. skočila sam samo da vidim da li je sve u redu. Da, imala sam nameru da idem Kod Bridžit, ali se onda sve promenilo... Nije mi jasno odakle ste mogli da dobijete poruku. Verovatno je neko sve pobrkao... Da, sve ću vam objasniti kada dođem... da, popodne. Ne, sačekaću samo da dođe bolničarka... pa, u stvari, nije bolničarka. Jedna od onih dobrovoljnih negovateljica ili nešto tako. Ne, ona nije ni htela u bolnicu... Oh, zaista mi je žao. - Spustila je slušalicu i iscrpljeno uzdahnula. - Samo kada čovek ne bi morao svima toliko da laže.

Izlazeći iz govornice, primetila je na zidu velike novinske naslove:

VELIKA PLJAČKA VOZA. RAZBOJNICI NAPALI „IRSKU POŠTU“.

II

Kad su se vrata otvorila, gospodin Bolard, koji je baš razgovarao sa jednim kupcem, podiže pogled i vide kako ulazi plemenita Elvira Blejk.

- Ne, hvala - odbila je Elvira pomoćnika koji joj je pošao u susret. - Radije bih sačekala da gospodin Bolard bude slobodan.

Ubrzo je gospodin Bolard obavio svoj posao sa strankom i sa ljubaznim se smeškom okrenuo prema Elviri:

- Dobro jutro, gospodine Bolard - pozdravi ga Elvira.

- Plašim se da vaš sat još nije gotov, gospođice Blejk - rekao je Bolard.

- Oh, nisam došla zbog sata... Došla sam da se izvinim. Dogodilo mi se nešto grozno. - Otvorila je torbicu i iz nje izvadila kutijicu sa narukvicom. - Sigurno se sećate da sam došla zbog sata i ujedno odabrala poklon za Božić, na ulici se dogodila neka nezgoda, ne znam... neko je zamalo bio pregažen, čini mi se... Mora da sam narukvicu imala u ruci i verovatno sam je ne razmišljajući stavila u džep. Pronašla sam je tek jutros. Smesta sam dojurila ovamo. Strašno mi je neprijatno, gospodine Bolard, ne shvatam kako je to moglo da mi se dogodi.

- Oh, to je sasvim u redu, gospođice Elvira - polako joj odgovori gospodin Bolard.

- Sigurno ste mislili da ju je neko ukrao - reče Elvira, gledajući Bolarda svojim bistrim plavim očima.

- Primetili smo da nedostaje - potvrdio je gospodin Bolard. -Hvala vam, gospođice Elvira, što ste je odmah vratili nazad.

- Bilo mi je strašno kad sam je našla. Hvala vama, gospodine Bolard, što imate razumevanja kako se osećam...

- Mnogo se čudnih grešaka može dogoditi - umirivao ju je gospodin Bolard. Dobročudno se smešio. - Nećemo više misliti na to. Ali vas molim da to više ne činite - nasmejao se ovoga puta glasno, kao da je rekao nešto duhovito.

- Isključeno - uveravala ga je Elvira. Ubuduće ću biti vrlo pažljiva. - Nasmejala mu se kada je izlazila.

- Zanimalo bi me... - reče Bolard u sebi. - Baš bi me zanimalo...

Njegov mlađi ortak, koji je stajao u blizini, sada mu je prišao:

- Dakle, ipak je to bila ona.

- Jasno da je bila ona - potvrdi gospodin Bolard.

- Ali, vratila ju je nazad - naglasi njegov ortak.

- Donela ju je nazad - složi se gospodin Bolard. - To nisam očekivao.

- Hoćete da kažete da niste verovali da će je vratiti?

- Ne, nisam. Ako ju je već uzela...

- Verujte li u njenu priču? - znatiželjno će ortak. - To, da ju je slučajno stavila u džep i ostalo...?

- Priča bi i mogla da bude istinita.

- Mogla bi to da bude i kleptomanija.

- Da, mogla bi biti i kleptomanija - složio se Bolard. - Verovatnije je, međutim, da ju je namerno uzela... Ali zašto ju je tako brzo vratila? To je zanimljivo...

- Dobro je što nismo obavestili policiju. Priznajem da bih ja to učinio.

- Znam, znam. Vi nemate mnogo iskustva. U ovom slučaju je ovako najbolje. - Blago je dodao, više za sebe:

- Ipak, slučaj je zanimljiv. Vrlo zanimljiv. Pitam se koliko li može imati godina? Sedamnaest ili osamnaest. Možda se u nešto upetljala.

- Čini mi se da ste rekli da je puna para.

- Može da bude naslednica i da ima mnogo novca - poučio ga je gospodin Bolard - a da u sedamnaestoj nema ni prebijene pare. Najsmešnije je, znate, što bogate naslednice, dok ne postanu punoletne, imaju često manje novca od onih mnogo siromašnijih. To nije uvek pametno. Ali, sumnjam da ćemo ikada saznati istinu o ovom slučaju.

Stavio je narukvicu na njeno mesto u kutiji i spustio poklopac.

10.

Advokatska kancelarija „Egerton, Forbes & Vilbrout“ bila je na j jednom od onih otmenih trgova u Bluzberiju koje još nije zahvatio talas promena. Mesingani natpis na ulazu je bio, kako se čini, izlizan toliko da je bio nečitak. U poslednjih sto godina zapisana su u pomno vođenu kartoteku firme mnoga imena iz najviših aristokratskih i vcleposedničkih krugova Engleske. Forbesa i Vilbrouta više nije bilo, zamenili su ih Etkinson, otac i sin, Velšanin Lojd i Škotlandđanin MekAlister. Ostao je samo Egerton, naslednik osnivača Egertona. Ovaj Egerton o kome je reč imao je pedeset i dve godine i uz kancelariju je nasledio i nekoliko starih porodica, kojima su pravne savete davali njegov deda, otac i stric. Sada je sedeo za velikim pisaćim stolom od mahagonije u lepoj sobi na prvom spratu i blago, ali odlučno tumačio nešto jednom od svojih klijenata utučenog izgleda. Ričard Egerton je bio privlačan muškarac, visok, tamnokos, prosedih zalisaka i vrlo pronicljivih sivih očiju. Njegovi pravni saveti su uvek bili dobri, ali se on retko kada trudio da ulepša stvari.

- Sasvim iskreno, Fredi, ti nemaš na šta da se osloniš. A još manje posle onih pisama...

- Ne misliš možda... promrmljao je utučeno Fredi.

- Ne, ne mislim - rekao je Egerton. - Spasila bi te jedino nagodba. Ako se dogovorite bez sudskog procesa. Jer zbog ovoga bi mogli i sudski da te gone.

- Ali, slušaj, Ričarde. to je ipak malo preterano... Na Egertonovom stolu začu diskretno zujanje. On namršteno uze slušalicu:

- Mislim da sam naglasio da ne želim da me niko uznemirava. Saslušavši odgovor sa druge strane, Egerton reče:

- Oh, da... da, svakako. Zamolite je da sačeka, molim vas.

Spusti slušalicu i ponovo se okrenu svom klijentu:

- Slušaj, Fredi - reče. - Ja poznajem zakon, za razliku od tebe. U gadnom si sosu. Učiniću sve da te izvučem, ali to će te prilično koštati. Sumnjam da ću se zadovoljiti sa manje od dvanaest hiljada.

- Dvanaest hiljada! - nesrcćni Fredi je zinuo. - Oh, zaboga! Ali ja ih nemam, Ričarde.

- Znači da ćeš morati da ih stvoriš. Ima bezbroj načina za to. Ako se ona smiri sa dvanaest hiljada, možeš da govoriš o sreći, jer ako stvar dođe na sud, ja ću te koštati mnogo više.

- Ah, pravnici! - uzdahnu Fredi. - Svi ste vi derikože!

Ustao je:

- Dobro, Ričarde, starino, učini kako misliš da je najbolje.

Oprostio se tiho odmahujući glavom. Ričard Egerton smesta zaboravi na Fredija i njegove probleme i spremi se da dočeka novog klijenta.

- Plemenita Elvira Blejk - promrmlja tiho pred sebe. - Baš me zanima kako izgleda... - Podiže slušalicu. - Lord Fredcrik je otišao. Pošaljite gospođicu Blejk gore, molim vas.

Čekajući, pokušao je nešto da izračuna. Koliko je godina prošlo...? Mora da joj je šesnaest ili sedamnaest... možda čak i više. Kako vreme brzo prolazi. Konistonova kći... i Bezina kći. Zanima me na koga liči.

U razmišljanju ga prekide kucanje i na vratima se pojavi gospođica Elvira Blejk. Egerton ustade i pođe joj u susret. „Po izgledu“, zaključio je, „ne liči ni na jednog roditelja“. Visoka, vitka, svetle kose i

očiju bila je slična Bezi, ali joj je nedostajala ona Bezina vitalnost, izgledala je nekako staromodno, mada se to ne bi moglo reći s obzirom na haljinu s naborima i visokim strukom, što je opet bilo u modi.

- Vidi, vidi - govorio je dok su se rukovali. - Ovo je iznenađenje. Kad smo se poslednji put videli imala si jedanaest godina. - Ponudio joj je stolicu i ona je sela.

- Pretpostavljam - reče Elvira nesigurno - trebalo je da se najavim i ugovorim sastanak. Ali mi je to iznenađa palo na pamet, a evo, i prilika je povoljna, s obzirom da sam u Londonu.

- A šta radiš u Londonu?

- Lečim zube.

- Sa zubima čovek ima samo probleme. Ali ja sam im zahvalan, jer su mi doveli tebe. Da se setim, bila si u Italiji, zar ne, u jednoj od onih devojačkih škola kakve su danas moderne?

- Da - odgovori Elvira - kod grofice Martineli. Ali sada sam se vratila, ostajem u Engleskoj. Biću u Kentu sa Melfordovima, dok ne odlučim šta ću da radim.

- Nadam se da ćeš odabrati nešto što voliš. Nameravaš li da studiraš?

- Ne, mislim da za to nisam dovoljno pametna. - Zaćutala je, a zatim upita:

- Vi morate da date pristanak za ono što izaberem, zar ne? Egerton se pažljivo zagleda u nju:

- Ja sam jedan od tvojih staratelja i izvršilac testamenta tvog oca. Od mene u svako doba možeš da zatražiš bilo kakav savet. Vrlo rado ću ti pomoći.

Elvira pristojno reče:

- Hvala.

- Imaš li neki problem?

- Ne, u stvari, ga nemam. Ali vidite, ja ništa ne znam. Niko mi ništa ne govori, a nije uvek prijatno postavljati pitanja.

Ozbiljno ju je posmatrao:

- Ne znaš ništa o tvojoj situaciji, zar ne?

- Da - reče Elvira. - Drago mi je što me razumete. Ujak Derek... - oklevala je.

- Misliš na Dereka Laskomba?

- Da, oduvek ga zovem ujakom.

- Da, da, naravno...

- Vrlo je drag - nastavi Elvira. - Ali on nije osoba sa kojom se može razgovarati. On sve sam sređuje i uvek se čini da je pomalo zabrinut, jer se plaši da to možda nije ono što se meni sviđa. Naravno, on pita za savet sve koje zna... naročito žene, one ga uglavnom u sve upućuju. Tako sam i stigla do grofice Martineli. Uvek mi je on birao škole i sve ostalo.

- Ali to nije bilo po tvom ukusu, je li tako?

- Ne, nisam to htela da kažem. To je sve bilo u redu. Slao me je tamo gde ide većina devojaka... ali...

- Nastavi samo - hrabrio ju je Egerton.

- Ali ne znam ništa o sebi. Ne znam odakle mi novac, koliko ga imam, šta mogu da radim sa njim.

- Znači - reče Egerton, sa njemu karakterističnim privlačnim osmehom. - Znači, hoćeš da razgovaraš poslovno. Da li sam u pravu? Mislim da si potpuno u pravu. Da vidimo. Koliko imaš godina? Šesnaest... sedamnaest?

- Blizu dvadeset.

- Oho, nisam verovao da ti je već toliko!

- Morate da me razumete - nastavi Elvira. - Celoga života se brinu za mene i čuvaju me, To je naravno prijatno, ali jednoga dana počne da vam ide na živce.

- Takvo vaspitanje je odavno iščezlo - složio se Egerton - ali savršeno odgovara principima Dereka Laskomba.

- On je zaista zlatan - uveravala ga je Elvira - ali je sa njim nemoguće ozbiljno razgovarati.

- Da, mogu da zamislim... Dakle, Elvira, koliko znaš o sebi i svojoj porodičnoj situaciji?

- Znam da mi je otac umro kada sam imala pet godina i da nas je majka ostavila kada mi je bilo dve godine. Uopšte je se ne sećam. Jedva da i oca pamtim. Sećam se da je bio vrlo star i da je nogu držao na stolici. Znao je strašno da psuje. Prilično sam ga se plašila. Posle njegove smrti sam živela sa jednom rođakom dok i ona nije umrla. Zatim sam živela sa ujakom Derekom i njegovom sestrom. I ona je umrla, a ja sam otišla u Italiju. Sada me je ujak Derek smestio kod Melfordovih, oni su mu rođaci i imaju dve kćerke mojih godina.

- Kako ti se tamo sviđa?

- Još ne znam. Tek sam stigla. Svi su vrlo dosadni. Htela bih i konačno da /nam koliko imam novca.

- Znači, želiš informaciju o svojoj finansijskoj situaciji, tačno?

- Baš tačno - odlučno će Elvira. - Znam da ću naslediti neki novac. Da li je to mnogo?

Sada se Egerton uozbiljio:

- Da, Elvira, imaš mnogo novca. Otac ti je bio veoma bogat. Ti si jedinica. Kad je umro, ime i imanje je nasledio njegov bratić. Tvoj otac nije voleo svog bratića i zato je svu svoju ličnu imovinu ostavio svojoj kćerci... tebi, Elvira. Ti si vrlo bogata, odnosno, postaćeš kada napuniš dvadeset i jednu godinu.

- Znači li to da sada nisam bogata?

- Jesi - odvrati Egerton - i sada si bogata, ali ne možeš da raspolažeš novcem dok ne budeš punoletna ili dok se ne udaš. Do tada novac ostaje u rukama tvojih staratelja. Nasmešio joj se:

- Nismo ga proneverili ili nešto tome slično. Još je sve ovde, čak smo ti, spretnim ulaganjima, znatno povećali glavnicu.

- Koliko ću imati?

Kad napuniš dvadeset jednu godinu ili se udaš dobijaš iznos koji, prema gruboj proceni, mora biti blizu sedamsto hiljada funti.

- To je mnogo - reče Elvira zadivljeno.

- Zaista je mnogo. To je verovatno i razlog zbog čega ti o tome nisu govorili.

Posmatrao ju je dok je razmišljala o tome. Vrlo zanimljiva devojka. Izgledala je kao da ne zna da izbroji do tri, ali bi čovek mogao da se prevvari... Zapita je sa pomalo ironičnim osmehom:

- Jesi li zadovoljna? Ona mu dobaci smešak.

- Tebalo bi da budem, zar ne?

- Ipak je bolje nego igrati lutriju - doda on u šali. Odsutno je potvrdila glavom. Onda iznenada upita:

- Ko dobija novac ako ja umrem?

- Koliko znam, novac bi dobio tvoj prvi rođak.

- Ja sada ne mogu da napravim testament, zar ne? Dok ne budem punoletna. Tako su mi barem rekli.

- Dobro si obaveštena.

- To je prilično nezgodno. Da sam udata, u slučaju moje smrti, sve bi nasledio moj muž, zar ne?

-Da.

- A kada bih umrla neudata, moja majka, kao moj najbliži rod, dobila bi sve, je li tako? Izgleda da imam tako malo rođaka... majku čak ni ne poznajem. Kakva je ona?

- Ona je izvanredna žena - reče kratko Egerton. - U tome se svi slažu.

- Zar nikada nije poželela da me vidi?

- Možda i jeste... Skoro sam siguran da to ponekad zaželi. Ali pošto je od svog života, u izvesnom smislu, napravila pravu zbrku, verovatno je mislila da je za tebe bolje da si što dalje od nje.

- Da li ste sigurni da ona tako misli?

- Ne bih mogao da se zakunem u to, ali je to vrlo verovatno.

Elvira je ustala:

- Hvala. Ljubazno je od vas što ste mi sve to rekli.

- To je već odavno trebalo da ti kažu.

- Ponižavajuće je ne znati ništa. Ujak Derek, naravno, misli da sam ja još uvek dete.

- On sam nije baš mlađahan. On i ja smo, znaš, u poodmaklom dobu. Moraš da nam oprostiš ako stvari posmatramo iz drugačije perspektive.

Elvira ga je neko vreme posmatrala, zatim se nasmejala:

- Ali valjda i vi ne mislite da sam ja još uvek dete? Rekla bih da vi o devojkama znate nešto više od ujaka Dereka. On je živeo sa svojom sestrom - dodala je lukavo. Zatim pruži ruku i dražesne se nakloni. - Mnogo vam hvala. Nadam se da vas nisam prekinula u nekom važnijem poslu.

Egerton je stajao i gledao u vrata koja su se za njom zatvorila. Napucao je usne i zazviždao, zatim je zamišljeno odmahnuo glavom i seo za sto. Počeo je rasejano da pregleda po nekim dokumentima, zatim ih odgurnu i uze slušalicu:

- Gospođice Kardel, molim vas, nazovite mi pukovnika Laskoraba. Pokušajte prvo u klubu, a zatim na broj u Sokspiru.

Spustio je slušalicu. Vratio se svojim papirima, ali nije mogao da se dovoljno sabere. Ubrzo je zazvonilo.

- Imate pukovnika Laskomba, gospodine Egerton.

- Hvala, dajte mi ga. Halo, Derek? RiČard Egerton ovde. Kako si? Upravo me je posetio neko koga poznaješ. Tvoja štićenica. :

- Elvira? - Derek Laskomb je bio iznenađen.

- Upravo ona.

- Ali zbog čega... šta zaboga... zašto je dolazila kod tebe? Nije vljda u nekoj opasnosti?

- Ne, ne bih rekao, Naprotiv, ostavlja utisak kao da je... pa, kao da je vrlo zadovoljna sa sobom. Htela je da sazna sve o svojoj finansijskoj situaciji.

- Nadam se da joj nisi rekao? - pitao je sa strahom pukovnik Laskomb.

- Zašto da ne? Čemu to kriti od nje?

- Imam osećaj da je krajnje neodgovorno dozvoliti devojci da sazna koliko tačno ima novca.

- Ako joj mi to ne kažemo, reći će joj neko drugi. Ona mora da bude spremna na to, shvataš. Novac je velika odgovornost.

- Naravno, ali ona je još pravo dete.

- Jesi li u to baš siguran?

- Kako to misliš? Naravno da je još dete.

- Ne bih baš rekao. Ko je taj momak?

- Molim?

- Pitao sam ko joj je momak? Ona ima momka, zar ne?

- Ne, nikako. Ni slučajno. Šta te, zaboga, navodi na tu pomisao?

- Ništa od onoga što je rekla. Ali ja, znaš, imam nešto iskustva. Mislim da ćeš ubrzo otkriti da momak postoji.

- Ali, uveravam te, nisi u pravu. Ona je najpažljivije odgajana, u najboljim školama, u izabranom internatu u Italiji. Da se nešto slično

dogada, ja bih to sigurno znao. Naravno, upoznala je neke pristojne mlade ljude, ali ništa više, ništa od onoga na šta ti sumnjaš.

- Ipak, moja dijagnoza je: momak.

- Ali, na osnovu čega, Ričarde? Šta ti znaš o mladim devojkama?

- Sasvim dovoljno - odgovori suvo Egerton. - U poslednje vreme ra imao tri slična slučaja, dve devojke su stavljene pod starateljstvo, a treća je uspjela da prisili roditelje da joj dozvole da sklopi brak, Koji je već unapred osuđen na propast. Danas devojke više ne čuvaju kao nekad. Uslovi su takvi da ih je uopšte i teško sačuvati.

- Ali, uveravam te da se na Elviru zaista pomno pazilo - ponavljao je pukovnik Laskomb.

- Ženska dovitljivost nadmašuje sve što ti možeš da predvidiš. Pripazi malo na nju, Derek. Pokušaj da saznaš šta smcra.

- Gluposti, ona je jednostavna i draga devojka. .

- Ono što ti znaš o jednostavnim i dragim devojkama bi stalo u mali prst! Njena majka je svojim begom izazvala pravi javni skandal... sećaš li se?... a bila je mlađa od Elvire. A što se pak starog Konistona tiče, on je bio jedan od najgorih ženskaroša Engleske.

- Zbunjuješ me, Ričarde. Zaista me zbunjuješ.

- Bolje je da te upozorim. Međutim, ono što mi se nije svidelo bilo je jedno drugo pitanje. Zašto je toliko zanima ko bi je nasledio ako bi ona umrla?

- Čudno je što to spominješ, jer je i mene isto pitala.

- Ah, zaista? Zašto li se ona bavi mišlju o ranoj smrti? Pitala me je, između ostalog, i o majci.

Glas pukovnika Laskomba je zvučao zabrinuto kad je rekao:

- Voleo bih kada bi se Bez malo približila devojci.

- Jesi li sa njom razgovarao o tome... s Bez, mislim?

- Pa... da, jesam. Sreo sam je potpuno slučajno. Bili smo odseli u istom hotelu. Ja sam pokušao da je nagovorim da se sastane sa devojkom.

- Šta je odgovorila? - zanimalo je Egertona.

- Odbila je. Rekla je nešto o tome kako ona nije pouzdana osoba, kako bi njen uticaj mogao da bude poguban po devojku...

- U izvesnom smislu bih se složio sa njom - reče Egerton i doda. - Sada živi sa onim trkačkim asom, zar ne?

- Čuo sam neke priče.

- I ja takođe. Ne znam da li su istinite. Mogle bi da budu. To bi mogao da bude razlog što se ona tako odnosi prema maloj. Bezini prijatelji su vrlo čudni ljudi! Ali kakva je to žena, ha, Derek? Kakva žena!

- Uvek je sama sebi bila najgori neprijatelj - odgovori pukovnik Laskomb zajedljivo.

- Zaista lepa konvencionalna primedba - reče Egerton. - Eh, pa, žao mi je što sam te gnjavio, Derek, ali pripazi da ne bi bilo neželjenih posledica. I nemoj da kažeš da te nisam upozorio.

Spustio je slušalicu i nagnuo se nad papire pred sobom. Ovoga puta se potpuno usredsrdio na svoj posao.

11.

Gospođica Mekri, domaćica kanonika Penifadra, za kanonikov povratak je bila naručila doverskog lista. Prednosti dobrog doverskog lista su bile mnogobrojne. Nije trebao da počne da se sprema pre nego što kanonik stigne kući, a mogla ga je, prema potrebi, mirno ostaviti i za sledeći dan. Kanonik Penifadr je voleo doverski list, ali ako bi se odnekud javio da određene večeri neće biti kod kuće, gospođica Mekri i sama bi ga rado pojela. Tako je dakle sve bilo spremno za kanonikov povratak. Uz doverski list napraviće mu i palačinke. List je ležao na kuhinjskom stolu, a testo za palačinke je bilo pripremljeno u činiji. Sve je čekalo spremno. Mesing se sijao, srebro je blistalo, nigde nije bilo ni zrna prašine. Nedostajalo je samo jedno: sam kanonik.

Kanonik je trebalo da se vrati vozom iz Londona u šest i trideset. U sedam i trideset ga još nije bilo. Gospođica Mekri uzdahnu. Pretpostavljala je da će to biti opet jedan od onih slučajeva. U osam kanonika još nije bilo. Gospođica Mekri je postala nervozna. Ubrzo će, bez sumnje, nazvati, ali se moglo dogoditi i da ne nazove. Možda joj je pisao. Sigurno joj je pisao, ali je zaboravio da pošalje pismo.

- Bože, bože! - reče gospođa Mekri poluglasno.

U devet je sebi napravila tri palačinke. List je pažljivo stavila u frižider.

- Pitam se gde je otišao ovaj put. - Iz iskustva je znala da bi mogao biti bilo gde. Začudo, obično bi uspevao da povrati pamćenje i javi joj se gde se nalazi pre nego što bi ona legla.

- Ostaću budna do jedanaest, ni trenutka duže - odlučila je gospođa Mekri. U krevet se uvek išlo u deset sati, ali je ovaj ustupak od sat vremena smatrala svojom dužnošću. Ali, ako ni u jedanaest ne bude nikakvih vesti od kanonika, ona će da zaključa kuću i ode u krevet.

Ne bi moglo da se kaže da je bila zabrinuta. Takve stvari su se dešavale i ranije. Ništa se nije moglo, trebalo je čekati. Mogućnosti su bile brojne. Kanonik Penifadr je mogao da sedne na pogrešan voz i da to kasno uvidi, ili je možda još uvek u Londonu, ubeđen da se sutra vraća. Mogao je na Kongresu da sretne prijatelja i ovaj ga je nagovorio da ostane kod njega preko vikenda. Verovatno je imao nameru da piše, ali je to skroz smetnuo sa uma. I tako, kao što smo već rekli, ona nije bila zabrinuta. Za dva dana, kanonikov prijatelj, arhidakon Simons, dolazio im je u goste. To je bilo nešto čega se kanonik sećao, zato će sutra, sasvim sigurno, ili stići ili poslati telegram, ili će, u najgorem slučaju, prekosutra doći ili pisati.

Drugo jutro je, međutim, osvanulo bez ikakvih vesti. Po prvi put gospođa Mekri je počela da se oseća neprijatno. Između devet ujutro i jedan po podne neodlučno je pogledavala u telefon. Gospođa Mekri je o telefonu imala svoje mišljenje. Služila se njime i priznavala da je potreban, ali ga nije volela. Nikada nije naručivala stvari telefonom. To je radije obavljala lično, uverena da će je trgovac, ostavljen bez nadzora, pokušati prevariti. Ali, telefon je ipak bilo dobro imati u kući. S vremena na vreme, iako vrlo retko, nazvala bi nekog rođaka ili prijateljicu u komšiluku. Telefonirati na većoj udaljenosti ili čak u London je za nju bilo krajnje neshvatljivo. Smatrala je to sramotnim razbacivanjem novca. Sada je, međutim, počela da razmatra i tu mogućnost.

Konačno, kada je i treći dan osvanuo bez vesti od kanonika, ona se odlučila za akciju. Znala je da je kanonik odsedao u hotelu „Bertram“. Lepi staromodni hotel, kako je rekao kanonik. Možda bi mogla njih da zove i da se raspita. Oni će sigurno znati gde je kanonik. To nije bio običan hotel. Tražiće da je spoje sa gospođicom Žorinž. Gospođica Žorinž je bila vrlo sposobna i uslužna. Kanonik bi možda mogao da se vrati do devet i trideset, U tom slučaju mogao bi da stigne svakog trena.

Minute su prolazile a kanonik se nije pojavljivao. Gospođa Mekri duboko uzdahnu, skupi hrabrost i zatraži da je spoje sa Londonom.

Čekala je na vezu grizući usnice i stišćući slušalicu čvrsto na uho.

- Hotel „Bertram“, izvolite - začulo se s drugog kraja.

- Želela bih, ako je to moguće, da razgovaram sa gospođicom Žorinž.

- Samo trenutak. Vaše ime, molim?

- Ovde domaćica kanonika Penifadra, gospođa Mekri.

- Samo trenutak, molim.

Ubrzo se začuo mirni, uslužni glas gospođice Žorinž.

- Ovde gospođica Žorinž. Jeste li rekli domaćica kanonika Penifadra?

- Tako je. Gospođa Mekri ovde. Molim vas, da li je kanonik Penifadr još u hotelu?

- Drago mi je što ste nazvali - reče gospođica Žorinž. - Već smo bili zabrinuti, nismo znali kako da postupimo.

- Zar se kanoniku Penifadru nešto dogodilo? Da li je doživeo neku nesreću...?

- Ne, ne, ništa tako se nije dogodilo. Ali smo očekivali da će se u petak ili subotu vratiti iz Lucerna.

- Da, tako je bilo predviđeno.

- Ali nije stigao. To, naravno, nije toliko neobično. On je rezervisao sobu... da, u stvari, do juče. Ali se još nije vratio niti se javio, a stvari su mu još ovde. Ne znamo šta bismo uradili. Naravno - dodala je gospođica Žorinž - poznato nam je da je kanonik, pa... ovaj, malo zaboravan.

- To je prava istina.

- To nam predstavlja mali problem, znate. Hotel je pun. Soba je već rezervisana za sledećeg gosta. Vi ne znate gde bi on mogao biti?

Gospoda Mekri reče ogorčeno:

- Taj bi mogao da bude bilo gde! - Zatim se sabrala i dodala mirnije:

- Pa, hvala vam, gospođice Žorinž.

- Ako mogu nešto da učinim... - ponudila se gospođica Žorinž.

- Ubeđena sam da ću ubrzo saznati... - odgovori gospoda Mekri te, zahvalivši još jednom gospođici Žorinž, brzo spusti slušalicu.

Sedela je uzrujano pored telefona. Nije se plašila za kanonikovu ličnu bezbednost. Da se dogodila neka nesreća, do sada bi je već bili obavestili. Osim toga, kanonik nije bio od onih kojima se nesreće dešavaju. Pripadao je onim ljudima kakve je gospoda Mekri u sebi nazivala smušenim, za njih se, kako se činilo, brinula sama Providnost. Ne, nija mogla da zamisli kanonika kako u mukama leži u bolnici. On je negde udobno i nevino brbljao s nekim prijateljem. Možda je još bio u inostranstvu. Problem je bio u tome što je večeras trebalo da stigne arhiđakon Simons, a arhiđakon Simons očekuje da ga domaćin dočeka. Nije mogla da odloži ovu posetu jer nije znala gde se arhiđakon sada nalazi. Sve je bilo prilično zamršeno, ali kao u svemu i ovde je postojala jedna svetla tačka...

Ta svetla tačka je bio arhiđakon Simons. On će znati šta treba da se uradi. Njemu će da prepusti brigu o svemu.

Arhiđakon Simons je bio sušta suprotnost njenom poslodavcu. Znao je uvek gde ide i šta radi, bio je uvck raspoložen i stabilan, siguran da uvek radi baš ono što treba. „Vrlo pouzdan sveštenik“, bila je opšta ocena.

Saslušavši, još na vratima, izvinjenja i objašnjenja gospođe Mekri, arhidakon Simons ostade potpuno miran.

Nije ga sve to previše zabrinulo.

- De, de, samo se vi lepo smirite, gospođo Mekri - prijatno je rekao, sedajući da jede ono što mu je ona spremila za ručak. -

Pronaćićemo mi tog rasejanog momka. Jeste li čuli anegdotu o piscu Čestertonu? Kad je bio na jednoj turneji držeći predavanja, poslao je ženi telegram: „Ja sam na stanici Kriv. Gde bi trebalo da budem?”

Nasmejao se. Gospođa Mekri se nasmeši po dužnosti. Nije joj se to činilo posebno smešnim, posle njenog iskustva sa kanonikom.

- Ah - pohvalio ju je arhidakon Simons - vaši teleći odresci su izvrsni! Vi ste divna kuvarica, gospođo Mekri, Nadam se da to moj Prijatelj zna da ceni.

Posle telećih odrezaka i pudinga s prelivom od borovnice, dobričina se najozbiljnije dao na traženje nestalog prijatelja. Bacio se na telefon sa mnogo energije i ne obazirući se na trošak. Gospođa Mekri Je zbog toga malo napućila usne, ali se suzdržala od komentara jer je zaista bilo krajnje vreme da se njen poslodavac pronađe.

Nakon što je nazvao kanonikovu sestru, koja je slabo vodila računa o putovanjima svog brata te kao i obično nije imala pojma gde to kanonik mogao da se nalazi, arhidakon Simons je proširio krug svog istraživanja.

Ponovo je nazvao hotel „Bertram" i od njih dobio najdetaljnije moguće informacije. Kanonik je bio napustio hotel devetnaestog uveče. Sa sobom je poneo samo malu torbu, dok mu je prtljag ostao u hotelu, jer je sobu bio zadržao. Spomenuo je da ide na nekakvu konferenciju u Lucern. Iz hotela nije otišao pravo na aerodrom. Vrtarar, koji ga poznaje, tvrdio je da je taksijem otišao u klub Atcneum. Tada je kanonik Penifadr poslednji put viđen u hotelu. I...

da, jedna sitnica,... zaboravio je bio da ostavi ključ na recepciji. Ali to mu nije bilo prvi put.

Arhidakon Simons je zastao i malo razmislio pre nego što je okrenuo sledeći broj. Mogao je da nazove aerodrom u Londonu. Ali to bi dugo trajalo. Možda uspe da skрати postupak. Nazvao je doktora Vejsgertena, učenog Jevreja, verujući da je on bio na Kongresu.

Dr Vejsgerten je bio kod kuće. Čim je čuo ko zove izbacio je pregršt učenih reci, koje su se uglavnom odnosile na dva dokumenta pročitana na Kongresu.

- Onaj momak Hogarov je krajnje čudan. Nije mi jasno kako prolazi sa tim! Uopšte nije naučnik. Znate li šta se on usuđuje da tvrdi...?

Arhidakon Simons je uzdahnuo, moraće da bude odlučan sa njim. U suprotnom će večer provesti na telefonu slušajući kritike na Kongres u Lucernu. Uz malo napora je uspeo da svog sagovornika spusti na zemlju.

- Penifadr? - zamislio se. - Penifadr? Trebalo je da bude tamo. Ne znam zbog čega nije došao. Reкао je da ide. Kada smo se pre nedelju dana videli u Ateneumu to mi je i potvrdio.

- Hoćete da kažete da uopšte nije bio na Kongresu?

- Baš to sam upravo rekao. Trebalo je da bude tamo.

- Znate li zašto nije došao? Da li se možda izvini?

- To ne znam. Govorio je da će doći. Da, sećam se. Očekivali su ga. Mnogi su приметili da ga nema. Verovatno se prehladio ili tako nešto. Vreme je zaista nemoguće. - Već se spremao da se vrati na razgovor o Kongresu, ali arhidakon Simons je brzo spustio slušalicu.

Došao je do činjenice, ali je ona u njemu po prvi put probudila neprijatnu slutnju. Kanonik Penifadr nije bio na Kongresu u Lucernu.

A pošto je znao da je on nameravao da ode tamo, arhiđakonu se učinilo čudno što nije stigao tamo. Mogao je, naravno, da sedne na pogrešan avion, mada su na takve stvari na aerodromu budno pazili. Zar je kanonik Penifadr mogao da zaboravi na datum održavanja Kongresa? I to je bilo moguće. Ali gde je u tom slučaju otišao?

Nazvao je terminal. To je iziskivalo mnogo strpljivog čekanja i traženja po šalterima. Na kraju je uspeo da sazna da je kanonik kupio kartu za avion u dvadeset jedan i trideset, za Lucern, za osamnaesti, ali da nije bio u avionu.

- Napredujemo - reče arhiđakon Simons gospodi Mekri, koja se nije micala od telefona. - Da vidimo, koga sada da nazovemo?

- Ovo telefoniranje će strašno mnogo novca koštati - napomenula je gospođa Mekri.

- Plašim se da hoće. Plašim se da hoće - odgovori joj arhiđakon. - Ali mi moramo da ga pronađemo, znate. Ipak on više nije u cvetu mladosti.

- Oh, gospodine, ne mislite valjda da mu se nešto moglo dogoditi?

- Pa, nadam se da mu se ništa nije dogodilo... Ne verujem, o tome bi vas verovatno obavestili. On je... on je, ovaj, uvek sa sobom nosio isprave, zar ne?

- Oh, naravno, gospodine, imao je vizitkarte. Verovatno ima i pisma i razne druge stvari.

- U tom slučaju, sumnjam da je u bolnici. Idemo redom. Iz hotela je taksijem otišao u Ateneum. Nazvaću njih.

I ovde su odgovori bili vrlo određeni. Kanonik Penifadr, koga su tamo svi znali, večerao je kod njih devetnaestog u sedam i trideset. Arhiđakon Simons je shvatio nešto što mu je do tada bilo promaklo.

Avionska karta je bila za osamnaesti, ali kanonik je otišao iz hotela „Bertram“ u Ateneum, spominjući da ide u Lucern, devetnaestoga. Situacija je počela da se razjašnjava. „Stari glupi magarac“, rekao je u sebi arhiđakon Simons, pazeći da to ne kaže na glas „Pobrkao je datume. Kongres je održan devetnaestog, u to sam siguran. On je verovao da putuje osamnaestog. Zabunio se za jedan dan.“

Još jednom je sve polagano prošao. Kanonik je verovatno otišao u Ateneum, tamo je večerao, zatim je otišao do terminala u Kensingtonu. Tamo su ga bez sumnje upozorili da mu karta ne važi i morao je da shvati da je zakasnio na Kongres.

- Eto kako se sve odigralo - reče arhiđakon Simons. Objasnio je sve gospodi Mekri i njoj se to činilo prilično verovatnim.

- Dobro. A šta bi onda učinio?

- Vratio bi se u hotel - reče gospođa Mekri.

- Zar ne bi odmah krenuo kući?

- Ne bi. Prtljag mu je bio u hotelu. Svakako bi se najpre vratio po njega.

- Tačno - priznade arhiđakon Simons. - Uzećemo, dakle, kao da se tako nešto dogodilo. S terminala se, noseći torbu, uputio nazad u hotel. Možda je negde večerao... ah, ne, već je bio večerao u Ateneumu. Dobro, krenuo je prema hotelu, ali tamo nije stigao - zastao je trenutak, a tada neodlučno reče:

- Ili možda i jeste? Izgleda, međutim, da ga u hotelu niko više nije video. Šta mu se, dakle, moglo dogoditi na putu?

- Možda je sreo nekoga - pokušavala je gospođa Mekri nesigurno.

- Priznajem da je to moguće. Možda starog prijatelja, koga godinama nije video... Mogao je da ode sa prijateljem kod njega kući, ali tamo

ne bi ostao tri dana, zar ne? Ne bi mu trebalo tri dana da se seti da mu je prtljag još uvek u hotelu. Sigurno bi nazvao i poslao po njega, ili bi se u krajnjem slučaju vratio pravo kući. Tako dugo se ne javlja. To je neobjašnjivo...

- Ako mu se dogodila nesreća...?

- Da, gospođo Mekri, ostaje, konačno, i ta mogućnost. Pokušaćemo po bolnicama. Kažete da je sa sobom imao dovoljno dokumenata za identifikaciju? Hm... mislim da tu možemo samo jedno da učinimo.

Gospođa Mekri ga je sa strahom gledala.

- Sigurno uviđate - reče arhiđakon blago - da moramo da se obratimo policiji.

12.

Gospođica Merpl se u Londonu divno zabavljala. Sve što je na prošlim kratkim posetama velegradu propustila, htela je sada da nadoknadi. Moramo, na žalost, da napomenemo da se mje uključila u kulturni život, što je naravno, mogla sebi da priušti. Nije posećivala muzeje i galerije slika. Nije joj uopšte padalo na pamet da ode u pozorište ili na koncert. Bila je stalni posetilac odeljenja sa porculanom i staklom u velikim robnim kućama, ili pak onim sa lanenom posteljinom, čak je bila kupila i nešto tkanine za presvlake kod jedne od poznatijih firmi. Kada je potrošila za kućne potrepštine ono što je smatrala razumnom cifrom, dopustila je sebi, nekoliko izleta iz čistog zadovoljstva. Obišla je mesta i prodavnice kojih se iz mladosti sećala, ponekad samo da bi se uverila da su još uvek tu na mestu. Za ovakve šetnje ranije nikad nije imala vremena zato je sada zaista uživala u njima. Izlazila bi posle popodnevnog odmora, izbegavajući vratara, koji je bio ubeđen da gospođa njenih godina mora da ide taksijem, i otišla do autobuske stanice ili do podzemne zeleznice. U tu svrhu je bila je bila nabavila Vodič za autobuske linije i Plan podzemne železnice, pa bi uvek unapred i pažljivo planirala svoje izlete.

Viđali bi je kako sa blagom nostalgijom seta oko Ivlin Gardensa ili Anslou Skvera, mrmrljajući tiho:

- Da, ovo je bila kuća gospode Van Dilan. Vidi kako se izmenila. Izgleda da su je renovirali. Oh bože, imaju čak četiri zvona, sigurno za četiri stanara. A ovo je uvek bio divan starinski trg.

Stidljivo je posetila muzej voštanih figura Madam Tiso, koga se dobro sećala još iz detinjstva. U Vestbornu je uzalud tražila Bredlijevu prodavnicu kože. Tetka Helen je samo kod njega kupovala svoje kaputiće od fokine kože.

Razgledanje izloga nije privlačilo gospođicu Merpl. Ali je volela da gleda nove modele, vunice i konce za ručni rad. Jednog jutra se odvezla čak do Ričmonda da bi videla kuću u kojoj je stanovao njen praujak Tomas, admiral u penziji. Lepa ulica je još uvek bila na mestu, ali su i tu kuće, izgleda, bile podeljene na stanove. Još tužnija sudbina je zadesila kuću daleke rođake, gospođe Merdju, koja je nekada živela u raskošnom zdanju na Loudens Skveru. Na njenom mestu se sada dizao ogroman soliter od armiranog betona. Gospođa Merpl je tužno odmahivala glavom, govoreći tiho za sebe:

- Verujem da je napredak potreban. Ali kada bi rođaka Itel ovo znala, sigurna sam da bi se okrenula u grobu.

Jednog posebno blagog i vedrog popodneva gospođica Merpl je sela na autobus za Betersi Bridž. Odlučila je da o istom trošku poseti i Betersi Park i Prinsez Tirs, gde je nekada živela njena stara dadilja. Deo plana joj je propao, jer je stara dadiljina kuća bila nestala, a zamenila ju je gomila stakla i betona. Pošla je tada u Betersi Park. Uvek je mogla dosta da pešači, ali je morala da prizna da ju je ta sposobnost pomalo napuštala. Posle pola kilometra osetila je umor. Planirala je da prođe preko parka i dođe ponovo do autobuske stanice, ali su joj koraci postajali sve sporiji i jedva je dočekala da stigne do kafanice na jezeru.

Uprkos jesenjoj svežini čaj se još uvek pio na otvorenom. Nije bilo mnogo ljudi, samo nekoliko majki s decom i dva-tri para mladih zaljubljenih parova. Gospođica Merpl je pažljivo ponela poslužavnik sa čajem i kolačićima do stola uz jezero. Čaj je bio baš ono što joj je trebalo. Vruć i jak i prijatno okrepljujući. Ovako osvežena, ona se malo osvrnula oko sebe. Pogled joj se zaustavio na paru za jednim od stolova i ona se naglo ispravi na stolici. Čudne li slučajnosti. Zaista neobično. Sve se ponavljalo. Prvo u robnoj kući, a sada i ovde. Ovo dvoje su birali neverovatna mesta za sastanke. Ali ne! Pogrešno. Gospođica Merpl brzo uze drugi par naočara. Da, bila se prevarila. Ta duga, ravna plava kosa, ali to nije bila Bez Sedžvik. Beše to neko mnogo mlađi. Naravno! Bezina kćerka. Mlada devojka

koja je bila u hotelu »Bertram« s prijateljem ledi Seline. Ali je muškarac bio isti. Tu nije moglo biti zabune, isto privlačno lice s izrazitim nosom, isti stas, isti tvrdi pogled grabljivice i... da, ista snažna muška privlačnost.

- Pokvaren je - reče gospođica Merpl. - Do srži je pokvaren! Okrutan! Bezobziran! Ne mogu to da gledam. Prvo majka, a sada kćerka. Kuda to vodi?

Dobrom nije moglo da vodi. U to je na. Ona je veoma retko dopuštala i druge mogućnosti, uvek je mislila na najgore, i, u devet od deset slučajeva, kako je sama tvrdila pokazalo se da je bila u pravu. Oba ova sastanka su sigurno bili tajni. Posmatrala je ovo dvoje kako razgovaraju dok su im se glave dodirivale iznad stola, uočila je ozbiljnost kojom su govorili. Devojčino lice, Gospođica Merpl skine naočare, pažljivo obrisa stakla, ponovo pogleda. Da, devojka je bila zaljubljena. Očajnički zaljubljena, kako to samo mladi mogu da budu. Ali kako su je staratelji mogli pustiti da sama luta Londonom i tajno se sastaje po parkovima? Tako dobro vaspitana i pristojna devojka. I predobro vaspitana! Njeni sasvim sigurno misle da je ona na nekom dragom mestu. Znači, morala je da laže.

Izlazeći, gospođica Merpl je prošla pored njih neprimetno usporavajući korak. Na njenu najveću žalost, razgovarali su tiho i nije mogla ništa da uhvati. Muškarac je govorio, a devojka je slušala s mešavinom zadovoljstva i straha. „Možda planiraju beg“, mislila je gospođica Merpl. „Ona je još maloletna.“

Gospođica Merpl je kroz otvor na ogradi ponovo izašla u park. Tu su bila parkirana kola i ona se kod jednih zaustavi. Nije bila naročiti poznavalac, ali se kola kao što su ova nisu često viđala, zbog toga ih je i zapamtila. O kolima ove vrste je saznala ponešto od svog pranećaka. Bila su to trkačka kola strane proizvodnje... sada više nije znala čije. I ne samo to, ova ili slična kola je videla juče u uličici hotela „Bertram“. Zapazila ih je zbog izgleda i veličine, ali i zbog registracije koja joj je probudila uspomene: jedan trag u sećanju.

FAN 2266. Setila se rođake Fcni Gadfri. Jadne Feni koja je mucala:
„D-d-dva š-š-šest...”

Obišla je kola i pogledala registraciju. Bila je u pravu: FAN 2266. Razmišljajući, krenula je preko parka. Noge su je sve više bolele. Napokon, iscrpljena, stiže do druge strane i u nastupu samosažaljenja pozove taksi. Uznemiravao ju je osećaj da nešto mora da preduzme. Ah šta preduzeti i kako? Sve je bilo tako neodređeno... Odsutno se zagledala kroz prozor taksija. Na zidu kraj koga su se vozili mogla je da pročita ogromne natpise:

SENZACIONALNE NOVOSTI O PLJAČKI VOZA, pisalo je na jednom, IZJAVA MAŠINOVOĐE, stajalo je na drugom.

„Zaista!" pomisli u sebi gospođica Merpl. „Izgleda da se svakoga dana događaju pljačke vozova i banaka i prepadi na blindirana kola.”

Zločin je, izgleda, nadmašio samog sebe.

13.

Podsećajući na ogromnog bumbara, glavni inspektor Dejvi je tumarao Odeljenjem za kriminalistička istraživanja, pevušio i mumlao nešto za sebe. Niko više nije obraćao pažnju na tu njegovu poznatu naviku, samo bi poneko usput dobacio:

- Otac je opet na tragu.

Turnaranje ga je konačno dovelo do sobe u kojoj je, s izrazom dosade na licu, sedeo inspektor Kembel. Kembel, mlad i vrlo ambiciozan inspektor, većinu svakodnevnih poslova je smatrao krajnje dosadnim. Uprkos tome svoje dužnosti je obavljao savesno i prilično uspešno. Pretpostavljeni su mu predviđali dobro napredovanje i povremeno bi mu uputili koju ohrabrujuću pohvalu.

- Dobro jutro, gospodine - pozdravi inspektor Kembel s poštovanjem kad se Otac dogegao u sobu. Naravno, i on je iza leđa glavnog inspektora Dejva nazivao Ocem, ali još nije bio dovoljno star da bi to mogao činiti pred njim.

- Mogu li nešto da vam pomognem, gospodine? - pitao je.

- La, la, tra, tram - pevušio je glavni inspektor Dejvi, malo pogrešno. Zašto me zovu Meri kad mi je ime gospođa Gibs? - Nakon sto je tako neočekivano oživeo prastaru operetu, uze stolicu i sedne:

- Zaposleni? - raspitivao se.

- Umereno.

- Imate neki slučaj nestanka osobe, zar ne, iz nekog hotela? Kako se ono zvaše? „Bertram“, je li tako?

- Tačno, gospodine. Hotel „Bertram“.

Kršer zakon? Toče piće i posle zatvaranja? Bave se podvođenjem?

Ne, zaboga, gospodine - s laganirn negodovanjem odvrati inspektor Kembel. »Bertram« je vrlo len i miran starinski hotel.

- Ah, je li? - reče Otac. - To je baš zanimljivo. Inspektor Kembel se pitao šta je tu zanimljivo. Dobro je, međutim, pazio da to glasno ne zapita, jer je bilo opšte poznato kakvo je raspoloženje u gornjim slojevima hijerarhije, posle poslednje pljačke voza. Pljačke, koja je predstavljala pravi trijumf kriminalaca. Gledao je Očevo široko i teško volovsko lice i pitao se, po ko zna koji put, na koji je način inspektor Dejvi došao do svog današnjeg položaja i zašto su ga svi u Odeljenju tako visoko cenili. „Verovatno je to u njegovo vreme bilo u redu“, mislio je inspektor Kembel, „ali danas ima toliko mladih ambicioznih momaka koji čekaju da budu unapredeni čim se ovi suvi panjevi očiste.“ Ali „suvi panj je“ započeo novu pesmu, mumlajući i samo tu i tamo ubacujući poneku reč: „Reci mi, ljubazni strance, ima li kod vas još sličnih tebi?“ Uhvatio je temu, a zatim nastavio da falšira: „Mnogo, ljubazni gospodine, a lepše devojke niste još sreli.“

- Ne, čekaj, pobrkao sam polove. „Floradora“. Bila je to sjajna opereta.

- Mislim da sam čuo za nju, gospodine - reče inspektor Kambel.

- Sigurno te je mama uspavljivala sa njom - reče glavni inspektor Dejv. - Dakle, šta se događa u tom hotelu „Bertram“? Ko je nestao, kako i zbog čega?

- Kanonik Penifadr, gospodine. Sveštenik, stariji.

- Dosadan slučaj, ha? Inspektor Kembel se nasmešio:

- Da, gospodine, u izvesnom smislu, prilično dosadan.

- Kako izgleda?

- Kanonik Penifadr?

- Da,... imate njegov lični opis, pretpostavljam?

- Svakako - Kembel je potražio po papirima i pročitao: „Visina pet stopa osam inča. Veliki čuperak sede kose... pognut...”

- I nestao je iz hotela „Bertram”... kada?

- Pre blizu nedelju dana... devetnaestog septembra.

- Tek sada su prijavili. Trebalo im je baš vremena, zar ne?

- Pa, mislim da su verovali da će se sam vratiti.

- Da li ste pokušali da otkrijete šta se iza toga krije? - pitao je Otac. - Da li je pristojan, bogobožni čovek iznenada pobegao sa crkvenjakovom ženom? Ili možda tajno pije, ili je proneverio novac od milosrđa? Ili je od onih rasejanih ljudi kojima se to često dešava?

- Po svemu što sam uspeo da saznam, rekao bih da je ovo poslednje. To mu se već dogodilo.

- Šta? To da nestane iz pristojnog hotela u Vest Endu?

- Ne, ne baš to isto, ali je znao da ne dođe kući na vreme. Dešavalo se da ode kod prijatelja u goste kada ga ne očekuju, ili da se ne pojavi kada je pozvan.

- Da - prizna Otac. - Da, to zvuči vrlo zgodno i prirodno. Uklapa se u program, zar ne? Šta ste rekli, kada je zapravo nestao?

- U četvrtak, devetnaestog novembra. Trebalo je da učestvuje na Kongresu u... - sagnuo se da pogleda u papire pred sobom -... oh da, u Lucernu. Društvo za istorijsko proučavanje Biblije. To je engleski prevod. Mislim da je Društvo inače nemačko.

- I održavao se u Lucernu? Stari se momak... pretpostavljam da je stari momak?

- Ima šezdeset i tri godine, izgleda.

- Stari momak se nije pojavio, je li tako?

Inspektor Kembel, služeći se papirima na stolu, dade Ocu sve proverene činjenice.

- Ne zvuči kao da je pobjegao sa dečakom iz crkvene grupe -primeti glavni inspektor Dejvi.

- Verujerno da će se sam vratiti, ali ćemo nastaviti da se bavimo slučajem. Jeste li... ovaj... posebno zainteresovani za ovaj slučaj, gospodine. - Nije mogao da obuzda znatiželju.

- Ne - odvrati Dejvi zamišljeno. - Ne, slučaj me ne zanima. Ne vidim šta bi tu moglo da me zanima.

Nastala je pauza, koja je očigledno značila: „Pa, onda?“ Kembel je, međutim, bio predobro vaspitan da bi to glasno izgovorio.

- Ono što me zanima - napokon će Otac - to je datum nestanka. I hotel „Bertram“, naravno...

- Uvek je imao izvrsnu upravu, nije sa njim bilo nikakvih problema.

- Drago mi je - reče Otac, a zatim doda, još uvek zamišljeno:

- Rado bih malo pogledao to mesto.

- Svakako, gospodine - spremno će inspektor Kembel. - Kadgod želite. Ja sam i sam mislio da ga obiđem.

- U tom slučaju bih mogao sa vama - prihvati Otac. - Ali bez pretresa. Samo bih hteo da pogledam malo okolo, a ovaj vaš nestali arhiđakon, šta li je, pruža divan povod za to. Nije potrebno da me

oslovljavate sa „gospodine“ kad budemo tamo... vi preuzmite ulogu šefa. Ja ću vam biti nešto kao zaštita.

Inspektora Kembela je slučaj počeo da intrigira.

- Mislite li da tu ima nečeg bitnog, gospodine, nečeg što bi moglo da se poveže sa nečim drugim?

- Za sada nema razloga da tako nešto očekujem - reče Otac. -Ali, znate kako je. Covek ima... kako bih to nazvao... predosećaj. Hotel „Bertram“ je predobar da bi bio stvaran.

Opet se pretvorio u bumbara, mumlajući: „Idemo svi na Štrand...“

Dva inspektora su se zajedno uputila u hotel „Bertram“. Kembel, vrlo elegantan u popodnevnom odelu i Dejvi u svom odelu od tvida, ostavljajući utisak da je upravo došao sa sela. Bili su izvrstan par. Izgledali su ubedljivo. Samo je gospođica Žorinž, svojim pronicljivim pogledom mogla tačno da odredi gde pripadaju. Ona je lično prijavila nestanak kanonika Penifadra, pa nije bila iznenađena ovom posetom.

Šapatom je pozvala pomoćnicu da je zameni na recepciji, dok se sama pomakla malo dalje da bi mogla da razgovara sa dvojicom muškaraca. Inspektor Kembel joj je pokazao svoje isprave, na šta je ona klimnula, gledajući u široku priliku odevenu u tvid koja je stajala iza njega. Opazila je da ovaj drugi, okrenut sa strane prema predvorju, posmatra prostoriju i goste sa očiglednim naivnim zadovoljstvom, diveći se ovolikom otmenom svetu.

- Da li biste pošli sa mnom u kancelariju? - predloži gospođica Žorinž. - Tamo nas niko neće uznemiravati.

- Da, mislim da je to najbolje.

- Imate lep hotel - reče ovaj sa širokim licem i volovskim izrazom, okrećući svoju veliku glavu prema njoj. - Prijatno - doda, gledajući

veliku vatru u kaminu. - Divna starinska udobnost.

Gospođica Žorinž se ponosno smeškala:

- Da, zaista se ponosimo time što gostima pružamo pun komfor. -
Obrati se zatim pomoćnici:

- Hoćeš li, molim te, da me zameniš, Elis? Ovo su rezervacije, oada će stići leđi Žozelin. Ona će sigurno hteti drugu sobu, ali moraš da joj objasniš da smo zaista puni. Ako bude uporna, pokaži joj broj trista četrdeset na trećem spratu. Ta nije nešto posebno, pa će verovatno zadržati ovu.

- U redu, gospođice Žorinž. Učiniću tako, gospođice Žorinž.

- I podseti pukovnika Mortimera da mu je dogled ostao ovde. On me je zamolio da mu ga pričuvam. Nemoj da dozvoliš da ode bez njega.

- Neću, gospođice Žorinž.

Završivši s tim, gospođica Žorinž povede dvojicu muškaraca do a od mahagonije, na kojima nije bilo natpisa. Ona ih otvori i svo troje uđoše u malu kancelariju tužnog izgleda. Seli su.

- Nestala osoba je kanonik Penifadr, kako sam shvatio - započe inspektor Kembel. Pogledao je u svoje beleške. - Imam ovde izveštaj narednika Vedela. Možda biste mi vi mogli svojim recima ponoviti šta se zapravo dogodilo.

- Ne verujem da je kanonik Penifadr nestao u pravom smislu te reci - reče gospođica Žorinž. - Znate, ja mislim da je negde sreo nekog prijatelja i možda sa njim otišao na neku sednicu ili naučni simpozijum ili slično, možda negde u Evropi. On je tako smušen.

- Vi ga već dugo poznajete?

- Oh, da, on kod nas odseda već blizu šest godina, rekla bih.

- A vi, koliko ste dugo ovde, gospođo? - iznenada ubaci glavni inspektor Dejvi.

- Ja sam ovde, da se setim... četrnaest godina.

- Lep hotel - nastavi Dejvi. - Kanonik Penifadr je obično ovde odsedao kad je bio u Londonu. Je li tako?

- Tako je. Uvek je dolazio kod nas. Javio bi se unapred i rezervisao sobu. U pismima je bio mnogo određeniji nego u životu. Tražio je da mu rezervišemo sobu od sedamnaestog do dvadeset prvog. Očekivao je da će u tom periodu biti dan-dva odsutan, ali je tražio da mu sobu zadržimo. Često je to činio.

- Kada ste se zabrinuli za njega? - nastavio je sada inspektor Kembel.

- Ja se zapravo nisam zabrinjavala. Naravno, bilo je malo neobično. Shvatate, njegova soba je bila rezervisana za drugog gosta od dvadeset i trećeg nadalje, i kada smo otkrili... da se nije vratio iz Lugana.

- Ovde kod mene piše Lucern - ubaci inspektor Kembel.

- Da, da, valjda je bio Lucern. Neki skup arheologa ili nešto slično. U svakom slučaju, kada sam ustanovila da se nije vratio i da su mu stvari još uvek gore u sobi, postalo mi je to nekako čudno. Shvatite, mi smo u ovo doba puni i u sobu je već trebalo da uđe drugi gost. Plemenita gospođica Sanders iz Lime Regisa. Ona uvek ima tu sobu. Onda je zvala njegova kućna pomoćnica. Ona je bila zabrinuta.

- Kanonikova kućna pomoćnica se zove Mekri, ako sam dobro razumeo arhiđakona Simonsa. Poznajete li je?

- Ne, lično je ne poznajem, ali smo dva-tri puta razgovarale telefonom. Ona je, mislim, vrlo pouzdana osoba, već nekoliko godina

je kod kanonika Penifadra. Izgleda da su ona i arhiđakon nazvali rođake i prijatelje kanonika Penifadra, koji o njemu, međutim, nisu ništa znali. A pošto je kanonik za te dane u goste bio pozvao arhiđakona Simonsa, bilo je, zapravo je još uvek... čudno što se nije vratio kući.

- Da li je kanonik i inače toliko zaboravan? - pitao je Otac. Gospođica Žorinž se pravila da ga ne čuje. Taj ogromni policajac, verovatno narednik, malo se previše gurao napred.

- Posle svega sam saznala - nastavi gospođica Žorinž zlovoljno - da kanonik uopšte nije bio na onoj Konferenciji u Lucernu.

- Da li je poslao neku poruku u Lucern i obavestio ih da neće doći?

- Ne verujem... odavde nije. Nije poslao nikakav telegram ili nešto slično. Ja zaista ne znam ništa o Lucernu, mene se tiče samo naša strana problema. Slučaj je bio u novinama. Nisu spomenuli da je odseo kod nas, a nadam se da ni neće. Mi ovde ne želimo novinare. To se našim gostima nikako ne bi dopalo. Inspektore Kembel, bićemo vam vrlo zahvalni ako uspete da nas poštedite toga. Hoću da kažem, on ipak nije nestao iz našeg hotela.

- Stvari su mu još uvek ovde?

- Da, u garderobi. Ako nije otišao u Lucern, jeste li pomislili na mogućnost saobraćajne nesreće ili nečeg sličnog?

- Ništa mu se nije dogodilo, to smo proverili.

- To zaista izgleda veoma čudno, vrlo neobično - potvrdila je gospođica Žorinž, dok joj se na licu pojavi neznatan tračak interesovanja. - To navodi čoveka da se zapita gde je mogao da ode i zbog čega.

Otac ju je promatrao s razumevanjem:

- Vi to posmatrate samo sa stanovišta hotela. Potpuno prirodno.

- Obavešten sam - reče Kembel gledajući u beleške - da je kanonik napustio hotel u šest i trideset uveče, u četvrtak, devetnaestog. Imao je sa sobom samo putnu torbu. Navodno se taksijem odvezao u klub Ateneum.

Gospođica Žorinž potvrdi glavom:

- Da, večerao je u Ateneumu... arhiđakon Simons mi je rekao da su ga tamo poslednji put videli.

U glasu gospođice Žorinž osetila se odlučnost da odgovornost za kanonikov nestanak prebaci na Ateneum.

- Izvrsno, drago mi je da smo uspeali da utvrdimo činjenice - reče Otac blagim glasom. - Do sada smo ustanovili sledeće: kanonik je otišao noseći malu putnu torbu, zar ne? Otišao je i nije se vratio i to je sve.

- Eto, vidite i sami da vam ne mogu mnogo pomoći - pokuša da završi razgovor gospođica Žorinž.

- Vi nam, izgleda, zaista ne možete pomoći - prihvati Otac - ali možda bi nam mogao pomoći neko drugi - doda.

- Neko drugi?

- Da, možda neko od posluge.

- Sumnjam da neko nešto zna; do sada bi mi već to rekli.

- Verujem da bi to učinili, Naime, mislim da bi nam sigurno bili javili da su nešto konkretno znali. Ali možda je on pred njima nešto rekao...

- Šta na primer? - pitala je gospođica Žorinž zbunjeno.

- Oh, neku primedbu koja bi mogla da posluži kao trag. Nešto kao: „Večeras ću se sastati sa starim prijateljem, koga nisam video još od Arizone." Ili: „Idem u nedelju kod svoje nećake, kći joj se krsti." Sa rasejanim ljudima kao što je on ovakve sitnice su veoma korisne. One odaju šta im se mota po glavi. Možda je posle večere u Ateneumu seo u taksi i pomislio: „Pa, kuda ću sada?"... i ako je, recimo, pomislio na krštenje... mogao je da ode pravo kod nećake.

- Oh, shvatam na šta mislite - reče gospođica Žorinž sa sumnjom. - Ipak se to čini malo neverovatnim.

- Ali, nikad se ne zna - reče Otac. - Osim toga, tu su i gosti. Može se pretpostaviti da je kanonik poznavao neke od njih, jer, kako ste rekli, i sam je bio vaš stalni gost.

- Da, imate pravo - saglasi se gospođica Žorinž. - Da pokušam da se prisetim. Videla sam ga sa leđi Selinom Hczi. Zatim... tu je i biskup od Norviča, oni su stari prijatelji, verujem da su zajedno bili u Oksfordu. Pa gospođa Džejms i njene kćerke, oni su iz istog kraja. Priličan broj ljudi.

- Znate - reče Otac - možda je sa nekim od njih razgovarao, možda je rekao nešto što bi moglo da nam pomogne. Da li je neko od njih sada ovde?

Gospođica Žorinž zamišljeno nabra čelo:

- Da, mislim da je general Redli još kod nas. A tu je i jedna stara gospođa iz unutrašnjosti, kaže da je još kao devojka boravila u hotelu. Ne mogu da se setim kako se zove, ali bih mogla da pogledam... ah, da. gospođica Merpl. I ona ga je, izgleda, poznavala.

- Mogli bismo, dakle, da počnemo sa ovo dvoje... I sobarica je ovde, nadam se?

- Svakako - reče gospođica Žorinž. - Ali je nju narednik Vedel već saslušao.

- Znam. Ali verovatno ne u ovom smislu. Gde je konobar koji posluhuje za njegovim stolom? Ili možda imate glavnog konobara?

- Naravno, imamo Henrija - odvrti malo uvredeno gospođica Zorinž.

- Ko je Henri? - Otac je hteo da zna.

Gospođica Zorinž je bila zaprepašćena. Nemoguće je ne znati ko je Henri.

- Henri je u ovoj kući duže od mene - reče. - Mora da ste ga primetili u predvorju, upravo posluhuje čaj.

- Zanimljiva pojava - priseti se Dejvi. - Zaista sam ga primetio dok sam ulazio.

- Ne znam šta bismo bez Henrija, jednostavno je divan - reče osećajno gospođica Zorinž. - Oh, znate, celom hotelu daje određeni ton.

- Možda bi i meni mogao da donese jedan čaj. Video sam da imate „muffine” - reče glavni inspektor Dejvi i doda. - Rado bih ponovo pojeo dobar „muffin”.

- Ako želite... - prihvati gospođica Zorinž hladno. - Mogu li naručiti da vam serviraju dva čaja u predvorju? - upitno pogleda inspektora Kembela.

- To bi... - počeo Kembel, kad se vrata naglo otvorise i na njima se pojavi uzvišeni lik gospodina Hamfrisa.

Kao da se malo trgnuo, a zatim je upitno pogledao gospođicu Zorinž. Ona brzo objasni:

- Ovo su gospoda iz Skotland Jarde.

- Istražni inspektor Kembel - predstavi se Kembel.

- Oh, da. Da, naravno - reče gospodin Hamfris. - Slučaj kanonika Penifadra, pretpostavljam? Neverovatna stvar. Nadam se da se ništa nije dogodilo, jadnom starkelji.

- Oh, i ja se nadam - ubaci gospođica Zorinž. - Tako je sirnppatičan starac.

- Jedan od stare garde - nastavi gospodin Hamfris.

- Rekao bih da ovde imate prilično stare garde - reče glavni inspektor Dejvi.

- Oh, imate puno pravo - odgovori gospodin Hamfris. - Mi smo u mnogo čemu uspeli da održimo tradiciju.

- Imamo, znate, stalne goste - objašnjavala je gospođica Zorinž s ponosom. - Već godinama nas posećuju uvek isti ljudi. Ima i Amerikanaca. Ljudi iz Bostona i Vašingtona. Vrlo miran i prijatan svet.

- Obožavaju naš engleski komfor - dodade gospodin Hamfris, otkrivajući svoje jake belc zube.

Otac ga je zamišljeno posmatrao. Inspektor Kembel ponovi:

- Potpuno ste sigurni da od kanonika nije stigla neka poruka? Možda je neko zabeležio da je pribeleži ili prenese.

- Telefonske poruke se najpažljivije beleže - odvrati gospođica Zorinž ledenim glasom. - Nemoguće je, jednostavno se ne može dogoditi da se poruka ne prenese meni ili nekom ko je na dužnosti.

Streljala ga je očima.

Izgledalo je kao da je inspektor Kembel malo zaplašen.

- Mi smo, znate, na sva ta pitanja već odgovarali - objasni pomalo hladno gospodin Hamfris. - Sve što znamo rekli smo vašem

naredniku... ne znam kako se zove.

Otac se malo udobnije smesti u stolici i poče svojim mirnim glasom:

- Pa vidite, slučaj postaje sve ozbiljniji. Izgleda da to nije samo puka rasejanost. Zato mislim da bi ipak bilo bolje da razgovaramo sa ono dvoje koj je gospođica Zorinž spomenula... general Ridli i gospođica Merpl, zar ne?

- Hocete li da ih pozovemo...? - tužno izusti gospodin Hamfris.

- General Ridli je gluv.

- Nije potrebno da to bude zvanično - reče glavni inspektor Dejvi. - Ne bismo hteli da uznemirimo ljude. Prepustite to samo nama. Dovoljno je da nam samo pokažete ovo dvoje koje ste spomenuli. Postoji mala mogućnost da je kanonik Penifadr pred njima svoj neki plan spomenuo ili nekog prijatelja u Lucernu. Vredi bar pokušati.

Ovo malo umiri gospodina Hamfrisa.

- Možemo li još nešto da vam pomognemo? - raspitivao se. -Morate da nas razumete, mi želimo da vam pomognemo, ali, shvatate, ne bimo želeli da to dođe u javnost.

- Naravno - sa razumevanjem prihvati Kembel.

- Ja bih hteo da razgovaram i sa sobaricom - podseti ih glavni inspektor Dejvi.

- Ako želite... Sumnjam da će vam ona reći nešto novo.

- Verovatno neće. Ali možda ima neka sitnica... neka primedba koju je kanonik rekao o sastanku... ili... Nikad se ne zna.

Gospodin Hamfris baci pogled na svoj sat.

- Ona preuzima dužnost u šest. Na drugom je spratu. Možda biste u međuvremenu popili čaj?

- Odlično - prihvati Otac. Kancelariju su svi zajedno napustili. Gospođica Žorinž ih uputi:

- Generala Ridlija ćete naći u salonu za pušenje. Prva soba u hodniku levo. Naći ćete ga s novinama ispred kamina. Možda se dogodi da drema - dodala je diskretno. - Sigurni ste da ne želite... da ja...?

- Ne. najviše vam hvala, to ću ja preuzeti - reče Otac. - A šta je sa onom starijom gospodom?

- Ona sedi preko uz kamin - pokazala mu gospođica Žorinž.

- Zar je to ona sa kovrdžavom kosom i pletivom? - pitao je Otac pogledavši gospođicu Merpl. - Mogla bi da igra u pozorištu, zar ne? Bila bi idealna kao staramajka.

- Danas staramajke ne izgledaju više tako - reče gospođica Žorinž - ni bake, ni prabake, ako smo već kod toga. Zamislite, ovde je juče bila markiza od Barlova. Ona je već prabaka. Časti mi! Nisam je prepoznala. Stigla je pravo iz Pariza. Lice joj je ružičasta maska, kosa platinasta. a obline... sve, naravno, lažno... ali je izgledala divno.

- Ah - reče Otac - ja lično više volim ovu starinsku vrstu. Pa, hvala vam lepo, gospođo - okrenuo se Kembelu:

- Ovo dalje ću ja da obavim, znam da vas čekaju na sastanku.

- To je u redu - reče Kembel shvativši mig. - Sumnjam da će nam biti od velike koristi, ali treba pokušati.

Gospodin Hamfris, krenuvši u svoju kancelariju, pozva gospođicu Žorinž:

- Jedan trenutak, molim... gospođice Žorinž. Ona mu se pridruži, zatvarajući vrata za sobom. Hamfris je nervozno hodao gore-dole po maloj prostoriji.

- Zašto hoće da razgovaraju sa Rouz? - pitao je oštro. - Vedel joj je već postavio sva potrebna pitanja.

- Pretpostavljam da je to deo uobičajenog postupka - nesigurno pokuša gospođica Žorinž.

- Bolje da je, za svaki slučaj, pripremite. Gospođica Žorinž je bila malo uzbuđena.

- Ali, inspektor Kembel...

- Nisam zabrinut zbog Kembela. Problem je onaj drugi. Zna li ko je to?

- Mislim da se nije predstavio. Izgleda mi prilično primitivno.

- Primitivan, eh! - grubo će Hamfris. - To je glavni inspektor uejvi, stari lisac, kakav samo može da se zamisli. U Jardu ga puno cene. Voleo bih da znam šta on radi ovde, njuškajući i izigravajući dobrodušnu seliačinu. Ni malo mi se to ne dopada.

- Ne mislite...

- Ne znam šta da mislim. Ali, kažem vam, stvar mi se ne dopada. Da li je osim sa Rouz tražio da razgovara još sa nekim?

- Mislim da namerava da razgovara s Henrijem.

Gospodin Hamfris se nasmejao. Gospođica Žorinž se takođe smejala.

- Za Henrija ne moramo da se plašimo.

- Ali gosti, oni koji su poznavali kanonika Penifadra? Gospodin Hamfris se opet nasmejao:

- Želim mu dobru zabavu sa starim Ridlijem. Vikom može da sruši hotel, a ništa neće saznati. Baš je dobro došao Ridliju i onoj staroj kokoški, gospođici Merpl. Ipak... ne volim što je počeo da njuška okolo...

14.

- Znete - reče glavni inspektor Dejvi - ovaj Hamfris mi se nimalo ne dopada.

- Mislite li...? Izgleda vam sumnjivo? - pitao je Kembel.

- Ne znam... - Otac se izvinjavao - znate, imam neki predosećaj. Umiljat momak. Pitam se da li je vlasnik ili samo upravnik.

- Mogao bih da ga pitam - Kembel je već krenuo ka recepciji.

- Ne, nemojte - zaustavi ga Otac. - Ustanovite to bez buke... Kembel ga je znatiželjno gledao.

- Mislite li na nešto određeno, gospodine?

- Ne, ništa posebno. Samo bih hteo da prikupim što više informacija o ovom hotelu. Hteo bih da znam ko stoji iza svega, kakva mu je finansijska podloga... i sve u tom smislu.

Kembel ie odmahivao glavom.

- Zakleo bih se da je ovo jedino mesto izvan svake sumnje...

- Znam, znam - reče Otac. - A kako je tek korisno imati takvu reputaciju!

Kembel je odlazeći, još jednom odmahnuo glavom. Otac se uputio niz hodnik prema salonu za pušenje. General Ridli se upravo probudio. „Tajms" mu je bio skliznuo na pod i tamo se raspao. Otac pokupi rasute stranice, složi ih i pruži nazad vlasniku.

- Hvala vam, gospodine. Vrlo ste ljubazni - zlovoljno mu zahvali Ridli.

- General Ridli? -Da.

- Oprostite mi - poče Otac podižući glas - hteo bih da razgovaram sa vama o kanoniku Penifadru.

- Eh... šta kažete? - general stavi ruku na uho.

- Kanonik Penifadr? - zaurla Otac.

- Kanarinci... da, imam nekoliko kanarinaca.

- KANONIK PENIFADR.

- Oh, šta je sa njim? Video sam ga pre neki dan. Bio je ovde.

- Trebalo je da mi ostavi jednu adresu. Rekao je da će je ostaviti kod vas.

Sa ovim se još više namučio, ali uspeh nije izostao.

- Ništa mi nije dao. Mora da me je sa nekim pobrkao. Smušena stara budala. Uvek je bio takav. On je naučnik, znate. Oni su svi rasejani.

Posle još nekoliko pokušaja Otac zaključio da je razgovor sa Ridlijem nemoguć i potpuno beskoristan. Vratio se u predvorje i seo za sto tik uz onaj gospođice Merpl.

- Čaj, gospodine?

Otac je digao pogled. I njega je, kao i sve druge, zadivila Henrijeva. Možda visok i snažan čovek, Henri se pojavio iznenada kao neka ogromna verzija Arijela, koji može da se pojavljuje i nestaje po volji. Otac je naručio čaj.

- Ako sam dobro video, imate „muffine” - reče Otac.

- Naravno, gospodine. Imamo divne „muffine”, ako smcm da primetim. Svi ih obožavaju. Želite li, gospodine... indijski ili kineski čaj?

- Indijski - reče Otac. - Ili cejlonski, ako imate.

- Imamo cejlonski čaj, gospodine.

Neprimetnim pokretom ruke je otposlao konobara po cejlonski čaj i „muffine“, a sam je elegantno odšetao do sledećeg gosta.

"Ti si zaista neko", reče u sebi Otac. „Zanimalo bi me gde su te našli i koliko te plaćaju. Milion, mogao bih da se kladim, a toliko i vrediš." Promatrao je Henrija kako se zaštitnički naginje nad jednu stariju damu. Pitao se šta Henri misli o njemu, ako o tome, naravno, uopšte razmišlja. Otac je za sebe mislio da se prilično dobro uklapa u hotel „Bertram“. Mogao je da bude kao dobrostojeći posednik iz unutrašnjosti, ili pak plemić sa izgledom sitnog činovnika, i sam je poznavao dvojicu koja su tako izgledala. Verovao je da je položio ispit, ali je isto tako dopuštao mogućnost da nije uspeo da prevari Henrija. „Da, da. Ti jesi neko“, opet je pomislio.

Stigao je čaj sa „muffinama“. Otac duboko zagriže i niz bradu mu poteče topli maslac. On se obriše velikom salvetom i popije zatim dve šoljice čaja sa mnogo šećera. Kada je ovo obavio, nagnu se napred i reče svojoj susedki:

- Izvinite, niste li vi gospođica Džejn Merpl?

Gospođica Merpl podiže pogled s pletiva i zagleda se u glavnog inspektora Dejva.

- Da - reče - ja sam gospođica Merpl.

- Nadam se da se ne ljutite što sam vas oslovio. Ja sam, u stvari, iz policije.

- Zaista? Nije se valjda ovde desilo nešto ozbiljno?

Otac odmah poče da je smiruje svojim najočinskijim glasom:

- Nemojte da se brinete, gospođice Merpl. Nije uopšte reč o onome što vi mislite. Nije bilo nikakvih provala ili nečeg sličnog. Samo mali problem sa rasejanim sveštenikom, to je sve. Mislim da ga poznajete, to je kanonik Penifadr.

- Oh, kanonik Penifadr, bio je ovde pre par dana. Znam ga već dugo vremena. Kao što rekoste, vrlo je rasejan - zatim zainteresovano doda - Šta je sada učinio?

- Pa, moglo bi se reći da se izgubio.

- Oh, bože, a gde je trebalo da bude?

- Trebalo je da bude kod kuće u Katedral Klousu - reče Otac - ali ga tamo nema.

- Rekao mi je da ide na Konferenciju u Lucern. Nešto u vezi sa zapisima s Mrtvog mora, mislim. On se bavi naučnim radom.

- Da, i mi znamo da je trebalo da ide u Lucern.

- Znači li to da se ni tamo nije pojavio?

- Ne, nije se pojavio.

- Oh - reče gospođica Merpl - da nije pobrkao datume.

- Vrlo verovatno, vrlo verovatno.

- Plašim se da mu to nije prvi put. Jednom me je pozvao na čaj, ali kada sam došla nije ga bilo kod kuće. Njegova kućna pomoćnica mi je tada ispričala da je on veoma zaboravan..

- Ništa vam nije rekao, dok je bio ovde, što bi nam moglo poslužiti kao polazna tačka u traganju? - pitao je glavni inspektor Dejvi, govoreći potpuno smireno i poverljivo. - Znae na šta mislim, nije spominjao nekog prijatelja ili svoje planove u Lucernu?

- Ne, nije. Spomenuo je samo Kongres u Lucernu. Čini mi se da je rekao da se održava devetnaestog, zar ne?

- Da, to je bio tačan datum Kongresa.

- Nisam posebno obraćala pažnju na datum, hoću da kažem... - I kao i većina starih dama, ovde se gospođica Merpl malo zanela... - Hoću da kažem, on je rekao devetnaesti, a moglo je, u stvari, da se održava i dvadesetog. Hoću da kažem, on je mogao da misli da je dvadeseti devetnaesti ili je mogao da misli da je devetnaesti dvadeseti.

- Pa... - počeo Otac, dok mu se u glavi vrtelo.

- Loše se izražavam - reče gospođica Merpl - ali, znate, ljudi kao što je kanonik Penifadr, ako kažu da nekuda idu u četvrtak, možete uvek da očekujete da ne misle na četvrtak već petak ili sredu. Obično svoju zabludu na vreme otkriju, ali ponekad... Ja sam lično pomislila da se moralo dogoditi tako nešto.

Izgledalo je kao da je Otac iznenađen.

- Govorite kao da ste znali da kanonik Penifadr nije otišao u Lucern.

- Znala sam da u četvrtak nije bio u Lucernu - potvrdi gospođica Merpl - jer je ceo dan bio ovde u hotelu. Zato sam zaključila, mada je bio rekao četvrtak, da je zapravo mislio na petak. Odavde je, u svakom slučaju, otišao u četvrtak uveče. Imao je samo putnu torbu.

- Upravo tako.

- Smatrala sam da je krenuo na aerodrom - reče gospođica Merpl - zato me je iznenadilo kada sam videla da se vratio.

- Izvinite, kako to mislite „vratio“?

- Pa, mislim, vratio se ovde u hotel.

- Čekajte da ovo malo razjasnimo - reče glavni inspektor Dejvi, pazeći da se u glasu ne oseti koliko je to važno. - Vi ste videli starog idio... videli ste kanonika kako odlazi, prilično rano uveče, noseći malu putnu torbu, i pretpostavili ste da ide na aerodrom. Je li tako?

- Tako je. Otišao je između šest i trideset i petnaest do sedam.

- Ali kažete da se vratio.

- Možda je zakasnio na avion. To bi sve objasnilo.

- Kada se vratio?

- Pa, to ne znam. Nisam ga videla kada se vratio.

- Oh - reče Otac razočarano. - Činilo mi se da ste rekli da ste ga videli.

- Da, videla sam ga kasnije - potvrdi gospođica Merpl. - Nisam ga videla kada je ušao u hotel.

- Videli ste ga kasnije. Kada? Gospođica Merpl je razmislila.

- Čekajte, bilo je oko tri noću. Nisam mogla da spavam. Nešto me je probudilo. Neki zvuk. Ima čudnih zvukova u Londonu. Pogledala sam na sat, bilo je tri i deset. Zbog nečeg... ne znam tačno zbog čega... osećala sam se neprijatno. Možda zbog koraka na hodniku. Znače, mi na selu smo vrlo osetljivi na noćne zvuke. Za nas koraci pred vratima uvek nešto znače. Postala sam nervozna. Zato sam otvorila vrata i pogledala niz hodnik. Videla sam kanonika Penifadra sa leđa, njegova soba je do moje, bio se uputio prema stepenicama... Na sebi je imao kaput.

- Izašao je iz svoje sobe u kaputu i sišao niz stepenice?

- Da - potvrdila je gospođica Merpl. - Priznajem da je to i mene u tom trenutku prilično iznenadilo.

Otac ju je neko vreme gledao, a onda je upitao:

- Gospođice Merpl, zašto to nikome do sada niste rekli?

- Niko me nije ni pitao - prostodušno odgovori gospođica Merpl.

15.

Otac je duboko uzdahnuo.

- Da, verujem da vas to niko nije pitao.

Ponovo je začuťao.

- Mislite da mu se nešto dogodilo, zar ne? - pitala je gospođica Merpl.

- Prošlo je već nedelju dana - reče Otac. - Nije ga udarila kap na ulici. Nije završio u bolnici. Dakle, gde je? Njegov nestanak je objavljen u novinama, a niko se nije odazvao.

- Možda ljudi nisu pročitali. Ja nisam.

- Izgleda... zaista izgleda - Otac je pratio svoju misao - kao da je namcravao da nestane. Otići u sred noći iz hotela! Vi ste potpuno sigurni da ste ga videli, zar ne? - oštro je upita. - Niste to sanjali?

- Potpuno sam sigurna - reče ona odlučno. Otac se pokrenu.

- Moram da razgovaram sa tom sobaricom.

Našao je Rouz Seldon na dužnosti i s odobravanjem je pogledao njenu prijatnu pojavu.

- Zao mi je što vam smetam - izvinio se. - Znam da ste već razgovarali sa našim narednikom. Ali reč je o onom gospodinu koji je nestao, o kanoniku Penifadru.

- Oh, da, vrlo simpatičan gospodin. Često je ovde odsedao, gospodine.

- Rasejan? - pokuša Otac.

Rouz Seldon dopusti da joj se na pristojnoj maski pojavi diskretan osmeh.

- Dakle, da vidimo - Otac se pretvarao da gleda u beleške. -
Poslednji put ste videli kanonika Penifadra...

- U četvrtak ujutro, gospodine. Četvrtak devetnaestog. Rekao mi je da se te noći neće vratiti, a možda ni sledeće. Rekla bih da je putovao u Ženevu. Negde u Svajcarsku, mislim. Dao mi je dve košulje za pranje, rekla sam mu da će ga čekati sledećeg jutra.

- I tada ste ga poslednji put videli, ha?

- Da, gospodine. Znače, ja nisam na dužnosti popodne. Vraćam se na posao tek u šest. Do tada mora da je bio otputovao, ili je bio u prizemlju. U sobi ga nije bilo. Ostavio je dva kofera.

- To je u redu - potvrdi Otac. - Već smo ih pregledali, nismo našli ništa bitno. Jeste li ga sledećeg jutra budili?

- Jesam li ga budila? Ne, gospodine, bio je otputovao.

- Šta ste obično radili... donosili mu čaj? Doručak?

- Čaj, gospodine. Doručkovao je dole.

- Znači, sledećeg jutra uopšte niste ulazili u njegovu sobu?

- Ali jesam, gospodine - protestovala je Rouz. - Ušla sam u njegovu sobu kao i obično. Morala sam da mu odnesem košulje i, naravno, obrisala sam prašinu. Sobe se spremaju svaki dan.

- Da li je krevet bio razmešten? Zagledala se u njega.

- Krevet, gospodine? Ne, nije.

- Da li je bio zgužvan... ili neuredan? Odmahnula je glavom.

- A kupatilo?

- Tamo je bio vlažan peškir, gospodine, koji je, pretpostavljam, bio korišćen prethodne večeri. Možda je oprao ruke pre odlaska.

- I ništa nije ukazivalo na to da se on vraćao u sobu... možda veoma kasno... posle ponoći?

Gledala ga je krajnje zbunjeno. Otac je hteo nešto da kaže, ali se predomislio. Ili nije ništa znala o kanonikovom povratku, ili je bila izvrsna glumica.

- A njegova odela? Da li su sva bila spakovana u kofere?

- Ne, gospodine, odela su visela u ormaru. Bio je, znate, zadržao sobu.

- Ko ih je pokupio?

- Ne znam, to je odredila gospođica Žorinž. Soba je bila potrebna za novog gosta.

Otvoren i neodređen izveštaj. Ali ako je ona stara dama videla kanonika kako u tri po ponoći izlazi iz sobe, znači da je pre toga morao biti u sobi. Zar je iz nekog nepoznatog razloga hteo da ostane nezapažen? U sobi nije ostavio tragova. Nije čak ni spavao na krevetu. Da li je gospođica Merpl sve to sanjala? To je u njenim godinama bilo itekako moguće. Odjednom mu je sinula ideja:++++

- Šta je bilo sa njegovom torbom?

- Oprostite, gospodine?

- Mala torba, tamno plava... mora da ste je videli?

- Ah, to... da, gospodine. Ali nju je odneo sa sobom u inostranstvo.

- Ali uopšte nije otišao u inostranstvo. Nije ni bio u Švajcarskoj. Dakle, mora da ju je ovde ostavio. Ili se kasnije vratio i ostavio je s ostalim prtljagom.

- Da... da... mislim... ovaj, nisam sasvim sigurna... da, verujem da ju je ostavio.

Potpuno neočekivano mu sine misao: „Na ovo te nisu pripremili, je li?”

Rouz Seldon, koja je do tada odgovarala vrlo stručno i sabrano, sada je bila zbunjena. Na ovo pitanje nije znala odgovor. A trebalo ga je znati.

Kanonik je torbu poneo sa sobom na aerodrom, ali nije otputovao. Ako se vratio u hotel „Bertram” sigurno je torbu doneo sa sobom nazad. Ali, gospođica Merpl nije spomenula nikakvu torbu, kad je opisivala kanonikov odlazak iz hotela.

Može da se pretpostavi da ju je ostavio u sobi, ali zašto je onda nije bilo u garderobi zajedno sa ostalim stvarima? Zbog toga što se mislilo da je kanonik otputovao u Švajcarsku?

Srdačno se zahvalio Rouz i vratio se u prizemlje.

Kanonik Penifadr? Prava je zagonetka taj kanonik Penifadr. Pričao je mnogo o putu u Švajcarsku, sve je pobrkao tako da nije ni otišao u Švajcarsku, tajno se vratio u hotel i ponovo ga napustio u rane jutarnje sate? Gde li je otišao? S kakvom namerom?

Da li je moguće da se sve to pripíše rasejanosti?

Ako nije, šta li je kanonik Penifadr planirao? I, što je još važnije, gde se sada nalazi?

S vrha stepenica Otac je bacio zavidan pogled na goste. Počeo se pitati da li je iko od njih ono za šta se izdaje. Dotle je već bio

dogurao! Tu su mahom sedeli stariji ili sredovečni ljudi (niko previše mlad), „dobra stara garda“, svi imućni, nesumnjivo ugledni. Bilo je među njima oficira, sveštenika; jedan par Amerikanaca sedeo je pored vrata, francuska porodica se smestila uz kamin. Niko nije upadljiv, niko nije odudarao. Većina je mirno uživala u starinskom engleskom popodnevnom čaju. Zar je moglo da bude išta sumnjivo tamo gde se još uvek služio starinski engleski čaj?

Francuz je upravo rekao nešto što je savršeno odgovaralo prilici.

- *Le Five - o'clock* - govorio je ženi oduševljeno. - *C'est bien Anglais ca, n'est - pas?*

„*Le Five - o'clock*“, mislio je Dejvi prolazeći kroz vrata na okretanje. Taj momak ni ne sluti da je popodnevni čaj davno mrtav!

Pred vratima su u taksi tovarili nekoliko velikih američkih kofera. Gospodin i gospođa Elmer Kabot su putovali u Pariz.

Pored taksija gospođa Kabot je tumačila suprugu neke svoje ideje.

- Pendlebirijevi su bili potpuno u pravu, Elmer, ovaj hotel je prava „Stara Engleska“. Tako je divno edvardijanski. Prosto osećaš da bi Edvard VII svakog časa mogao da uđe i da zatraži da mu se donese čaj! Yaista sam odlučila da sledeće godine ponovo dođemo ovde...

- Da, ako dobijemo na lutriji - odvrati njen suprug suvo.

- Ma, Elmer, pa nije bilo tako strašno.

Prtljag je bio smešten i visoki vratar im je pomogao da uđu u taksi, promrmljavši: - Hvala, gospodine - kad je gospodin Kabot ispunio njegova očekivanja u vezi sa napojnicom.

Taksi se odvezao, a vratar je prišao Ocu.

- Taksi, gospodine? Otac ga je promatrao.

Preko šest stopa. Zgodan momak. Malo prerano je ostario. Bivši vojnik. Mnogo odlikovanja... verovatno pravih. Malo se tresse. Previše pije.

Naglas reče:

- Bivši vojnik?

- Da, gospodine. Irska garda.

- Vidim da imate odlikovanja. Gde ste ih dobili?

- U Burmi.

- Kako se zovete?

- Majki Gorman, narednik.

- Sviđa vam se ovaj posao?

- Miran ćošak.

- Zar radije ne biste radili u Hiltonu?

- Zapravo ne bih. Ovde je prijatno. Ovde dolazi pristojan svet, samo ozbiljna gospoda, ljudi koji idu na trke u Askot ili Njuvuri. Daju mi povremeno dobre savete.

- Vi ste, znači, Irac i kockar, je li tako?

- Ah, kakav je to život bez kocke?

- Miran i dosadan - reče Dejvi - kao što je moj.

- Je li, gospodine?

- Možete li da pogodite šta ja radim? - pitao je Otac. Irac se nacerio.

- Bez uvrede, gospodine, al` rekao bih da ste pandur.
- Pun pogodak. Sećate li se kanonika Penifadra?
- Kanonik Penifadr, čini mi se da se ne sećam imena...
- Stariji sveštenik. Majki Gorman se nasmeje.
- Pa ovde ima sveštenika ko' blata.
- Onaj koji je odavde nestao.
- A, taj! - vratar je izgledao malo zbunjeno.
- Da li ste ga poznavali?
- Ne bih se sećao da me stalno ne pitaju za njega. Znam da sam ga ugurao u taksu i da je otišao u Ateneum. Tu sam ga zadnji put video. Neko mi je rekao da je u Svajcarskoj, ali sada kažu da tamo nije ni stigao. Izgubio se, izgleda.
- Vi ga kasnije niste više videli?
- Kasnije... ne, nisam.
- Kada odlazite sa dužnosti?
- Jedanaest i trideset.

Glavni inspektor Dejvi je klimnuo glavom, odbio taksu i pošao niz Pound Strit. Jedna kola su zaškripala prolazeći tik uz trotoar i zaustavila su se pred hotelom. Glavni inspektor Dejvi pribrano pogleda za njima i zapamti registraciju: FAN 2266. To ga je podsetilo na nešto, ali nije odmah mogao da se seti na šta.

Lagano se vraćao istim putem. Baš je bio stigao pred ulaz u hotel, kada se vozač kola, koji je trenutak ranije ušao u hotel, pojavio na vratima na okretanje. On i kola su pristajali jedno uz drugo. Kola su

bila niska, bela, dugih sjajnih branika i vozač je neobično podsećao na njih, s onim izrazom napetog hrta na privlačnom licu i sa vitkim telom bez ijednog suvišnog grama mesa.

Vratar otvori vrata kola, mladić mu, uskačući, dobaci napojnicu i nestade uz buku strašnog motora.

- Poznajete li ovog? - pitao je Majki Gorman Oca.

- Vrlo opasan vozač, rekao bih.

- Ladislav Malinovski. Pre dve godine je dobio Grand Pri... bio je svetski prvak. Lane se gadno slupao. Kažu da se već dosta oporavio.

- Nemojte mi reći da je odseo u hotelu „Bertram“. Majki Gorman se cerio, namigujući Ocu:

- On nije kod nas. Ovde mu odseda prijateljica.

Nosač u prugastoj kecelji je donosio još luksuznih američkih kofera. Otac je rasejano gledao kako ih tovaru u iznajmljeni Dajmler, pokušavajući da se seti šta zna o Ladislavu Malinovskom. Lakomislen i bezobziran tip. Priča se da održava vezu sa jednom poznatom ženom. Kako li se zove? Još uvek je gledao u elegantne kofere, već je hteo da se udalji, ali se iznenada predomisli i uđe u hotel.

Otišao je na recepciju i od gospođice Žorinž zatražio knjigu gostiju. Gospođica Žorinž, zaposlena oko Amerikanaca koji su upravo odlazili, bez reci je stavila knjigu pred njega na pult. Počeo je da lista. Imena u knjizi su tačno odgovarala prizoru u predvorju. Bilo je tu i plemića i porodica iz unutrašnjosti, a bilo je i nešto stranaca s titulama i bez njih. Listajući, primeti da imena stvaraju neku vrstu modela koji se ponavlja. Dok je zaklapao knjigu, oko mu zapadne za jedno poznato ime: Sir Vilijam Ludgrou. Sudija Ludgrou, isti onaj koga je dežurni policajac prepoznao u blizini banke neposredno

posle pljačke. Sudija Ludgrou... kanonik Penifadr, obojica su gosti hotela „Bertram“.

- Nadam se da vam je prijao čaj, gospodine? - bio je to Henri, koji se neprimetno pojavio pored njega. Govorio je ljubazno, s brižljivošću pravog domaćina.

- Najbolji čaj koji sam ikad pio - odgovori glavni inspektor Dejvi. Setio se da nije platio. Pokušao je to sada da učini, ali Henri odbijajući diže ruku.

- Oh, nikako, gospodine. Dali su mi na znanje da je to na račun kuće. Naređenje gospodina Hamfrisa.

Henri se udaljio, a Otac ostade da razmišlja da li je trebalo da mu da napojnicu ili ne. Ljutila ga je pomisao da bi Henri taj društveni problem sigurno resio bolje od njega.

Na ulici zastane da bi u svoj notes zapisao jedno ime i adresu... nije bilo vremena za gubljenje. Ušao je u telefonsku govornicu. Odlučio se za akciju. Nije hteo da misli na posledice. Krenuo je u napad vođen samo svojom intuicijom.

16.

Kanonika Penifadra je mučio ormar. Počeo je da ga muči još pre nego što je sasvim otvorio oči. Zatim ga je zaboravio i opet zaspao. Kad se opet probudio, ormar je još uvek bio tamo, na pogrešnom mestu. Ležao je na levoj strani i gledao u prozor, a ormar je morao da stoji između njega i prozora, na levom zidu. Ali, ne, bio je na desnoj strani. To ga je zabrinulo. Toliko ga je mučilo da ga je počelo umarati. Osećao je da ga glava mnogo boli, a sada još i taj ormar na pogrešnom mestu... Tu su mu se oči potpuno zaklopile.

Kada se sledeći put probudio u sobi je bilo mnogo svetlije. Još nije bio dan. Kroz prozor je dopiralo samo slabašno svetlo rane zore.

- Bože moj - reče kanonik Penifadr, iznenada rešivši problem ormara. - Kako sam glup! Pa uopšte nisam kod kuće.

Nesigurno se pomerio. Ne, to nije bio njegov krevet. Bio je van kuće. Bio je... gde je bio? Oh, naravno. U Londonu, zar ne? Mora da je u hotelu „Bertram“, i... ali ne, ovo nije hotel „Bertram“. Tamo mu je krevet bio nasuprot prozoru. Znači i to je pogrešno.

- Bože, gde bih mogao biti? - pitao se kanonik Penifadr.

Setio se planiranog puta u Lucern.

- Ah, znam, ja sam u Lucernu. - Počeo je da razmišlja o referatu koga je trebalo da izloži. Nije dugo razmišljao. Učini mu se da mu to naprezanje pojačava glavobolju i on ponovo zaspi.

Kada se sledeći put probudio osetio je da mu se u glavi malo razbistrilo. Soba je bila nešto bolje osvetljena. Očito nije bio kod kuće, nije bio ni u hotelu „Bertram“, a bio je gotovo siguran da nije ni u Lucernu. Ovo nije bila hotelska soba. Pomno ju je proučio. Bila je skoro prazna. Video je nešto slično ormaru za posude i prozor sa

zavesama sa cvetnim dezenom, kroz koji je dopiralo malo svetla, zatim sto, stolicu i ormarić sa fijokama. To je bilo sve.

- Bože - ponavljao je kanonik Penifadr šapatom - ovo je vrlo neobično. Kako sam dospao ovamo?

Pokušao je da ustane kako bi to ustanovio, međutim kada se uspravio u krevetu glava ga opet zaboli tako da je morao da legne.

- Mora da sam se razboleo - zaključi kanonik. - Da, sigurno sam bolestan. - Malo je promislio, a onda nastavi u sebi: „Zaravo, kad bolje razmislim, mora da sam još uvek bolestan. Možda imam grip. Kažu da grip dolazi iznenada. Možda me je uhvatio kada sam večerao u Ateneumu. Da, tako je." Sećao se da je večerao u Ateneumu.

Ispod njega su počeli da se kreću ljudi. Možda je u bolnici. Ali ovo nije izgledalo kao da je bolnica. Na dnevnom svetlu se prikazala siromašno, prilično jadno nameštena spavaća soba. I dalje su se čuli zvuči iz prizemlja. Sada je neko vikao:

- Doviđenja, pilence. Za večeras kobasice i krompir. - To mu je zvučalo neobično privlačno. „Mislim“, reče u sebi, „da sam gladan“.

Odjednom se otvoriše vrata. Pojavi se sredovečna žena, ode do prozora i, razmaknuvši malo zavesu, pogleda prema krevetu.

- Ah, budni ste - reče. - I, kako se osećate?

- Zapravo... - slabašnim će glasom kanonik Penifadr - nisam sasvim siguran.

- Ne bi me ni čudilo. Bilo vam je prilično loše, znate. Nešto vas je dobro udarilo po glavi, kaže doktor. Ti vozači! Nisu se uopšte zaustavili kada su vas srušili!

- Zar sam doživeo saobraćajnu nesreću? - pitao je kanonik.

- Baš tako. Našli smo vas pored puta. Prvo smo mislili da ste pijani. - Smejuljila se kada se selila toga. - Onda je moj muž rekao da je ipak bolje da on pogleda. Rekao je da je možda nesreća. Nije se osećao zadah pića. Nije bilo ni krvi. Jedino ste vi tamo ležali kao panj. Onda je moj muž rekao da ne možemo da vas ostavimo tamo da ležite, pa vas je uneo u kuću. Razumete?

- Ah - reče kanonik Penifadr tiho, pomalo uzbuđen ovim otkrićem. - Dobri Samarićanin.

- Videvši da ste sveštenik, moj muž je rekao da je onda sve pristojno i u redu. Još je rekao, da radije neće da zove policiju, da se vama, jer ste sveštenik, to ne bi sviđalo. U slučaju, mislim, da ste bili pijani, iako se ništa nije osećalo na piće. Tako smo pozvali doktora Stroksa da dođe i da vas pregleda. Mi ga još uvek zovemo doktor Stroks mada su mu uzeli dozvolu. On je dobar čovek, malo je, znate, ogorčen, jer su mu uzeli dozvolu. Ali to je sve bilo zbog njegove prevelike dobrote, zato što je pomagao devojkama koje to nisu zaslužile. U svakom slučaju, on je dobar doktor i mi smo ga pozvali da vas pregleda. Odmah je rekao da nije ništa ozbiljno i da ste samo udareni po glavi. Rekao je da morate da mirujete i da ne smete da pomerate glavu. „Zapamtite“, rekao je, „ja ne dajem mišljenje ili tako nešto. Ovo je potpuno nezvanično. Ja nemam pravo da prepisem lek ili da dajem savete. Po pravilu, moram da vam kažem, trebalo biste da zovete policiju, ali ako ne želite, nemojte.“ „Dajte jednom starom pijancu priliku da se izvuće“, tako je rekao. Oprostite ako govorim sa nepoštovanjem. On je zaista grub, naš doktor. A sada biste mogli da pojedete malo vruće supe ili mleka sa hlebom. ha?

- Bilo koje - slabašno će kanonik - dobro će mi doći. Spustio se nazad na jastuke. Nesreća? Znači to je bilo. Doživeo je nesreću, a ničega nije mogao da se seti! Dobra žena se ubrzo vratila noseći poslužavnik s toplom supom.

- Posle ovoga će vam biti bolje, znate, stavila bih vam ja tu i koju kap viskija, ali doktor je rekao da ne smete da pijete.

- Nikako, ako je kontuzija - reče kanonik Penifadr. - Ne, to nije preporučljivo.

- Staviću vam još jedan jastuk pod leda, pilenee. Eto, tako, jel' tako dobro?

Kanonik Penifadr je bio malo zaprepašćen kad je čuo ono „pilenee“, ali rekao je u sebi da je to iz najbolje namere.

- Eh, sjajno - reče žena - sad smo smešteni.

- Da, ali gde smo smešteni? - pitao je kanonik Penifadr. - Hoću da kažem, gde sam? Gde smo to?

- Milton St. Džon. - odgovori žena. - Zar niste znali?

- Milton St. Džon? - začudi se kanonik. Odmahivao je glavom. - Nikada nisam čuo za to mesto.

- Pa, i nije neko naročito mesto. Obično selo.

- Bili ste vrlo ljubazni - reče kanonik. - Mogu li vas zapitati za ime?

- Gospođa Viling. Ema Viling.

- Vrlo ste ljubazni - ponovo će kanonik.

- Ali ta nesreća... Naprosto se ničega ne sećam...

- Samo se vi, zlato, oporavite, odmah ćete se lakše svega setiti. „Milton St. Džon“, u čudu je u sebi ponavljao kanonik. Ime mi ništa ne znači. Kako je to neobično!

17.

Sir Ronald Grejvs crtao je nnačku na svom upijaču, zatim pogleda na krupnu priliku glavnog inspektora Dejva i nacrtu buldoga.

- Ladislav Malinovski - reče. - Moglo bi biti. Imaš li dokaze?

- Nemam. On bi savršeno odgovarao, zar ne?

- Rođeni avanturista. Bez živaca. Prvak sveta. Gadan udes pre blizu godinu dana. Ženskaroš. Izvori prihoda sumnjivi. Na veliko rasipa pare. Stalno putuje po inostranstvu. Veruješ li da bi on mogao stajati iza ovih velikih pljački?

- Sumnjam da je on mozak. Ali sam uveren da saraduje.

- Zbog čega to misliš?

- Kao prvo, ima Mercedes, trkački model. Kola takvog opisa su viđena u blizini Bedhamptona onog jutra kada je napadnut "voz. Imala su drugu registraciju... ali na to smo navikli. Broj je drugačiji, ali ne suviše... FAN 2299, umesto FAN 2266. Nema baš mnogo Mercedesova ovog tipa. Ledi Sedžvik i mladi lord Mervil imaju takva kola.

- Znači, misliš da je Malinovski voda?

- Ne... rekao bih da na vrhu ima boljih mozgova nego što je njegov. Pogledao sam podatke u kartoteci. Uzmimo pljačku banke „Midlend & Vest London". Tri vozila Su slučajno... sasvim slučajno blokirala određenu ulicu. Mercedes koji je učestvovao u pljački uspeo je da se izvuče zahvaljujući baš blokadi.

- Kasnije je bio zaustavljen.

- Da, ali je ispalo da je čist jer ljudi koji su ga prijavili nisu bili sigurni koji mu je pravi broj. U prijavi je stajalo FAM 2266. To se sve stalno ponavlja.

- I ti to želiš po svaku ceta da povežeš sa hotelom „Bertram“? Mislim da su našli neke podatke za tebe...

Otac se potapša po džepu.

- Imam to ovde. Uredno registrovano preduzeće. Bilans... uložena glavica... direktori... itd... itd. Ništa ne znači. Ove igre su uvek iste... ništa nije jasno. Preduzeća, pa deoničarska preduzeća... da ti se zavrti u glavi.

- Nemoj da se uzbuđuješ. To je njihov način da se izbegne plaćanje poreza.

- Ja hoću pravu informaciju, sir. Kada biste mi dali pismeni nalog, otišao bih da se malo raspitam kod onih na vrhu.

Pomoćnik komesara je zurio u njega.

- Šta zapravo misliš kad kažeš „vrh“? Otac je spomenuo ime.

Pomoćnik komesara je bio zaprepašćen.

- Ne znam. Sumnjam da bismo smeli da idemo tako daleko. Pojaviti se kod njega...

- To bi moglo da bude veoma korisno.

Nastala je pauza. Dva čoveka su se gledala u oči. Otac je bio odlučan, smiren i strpljiv. Sir Ronald je popustio.

- Ti si tvrdoglavi stari đavo, Frede - reče. - Neka bude po tvome. Idi i uznemiri vrhunski mozak međunarodnih finansija.

- On će znati - reče glavni inspektor Dejvi. - On mora da zna. A ako ne bude znao, saznaće jednim pritiskom dugmeta ili telefonskim razgovorom.

- Ne znam da li će biti baš oduševljen kada te ugleda?

- Verovatno neće. Ali ću pokušati da budem što kraći. Neću ga dugo zamarati. Ali, moram iza sebe ipak da imam neki autoritet.

- Ti ozbiljno misliš na onaj hotel, „Bertram“, zar ne? Ali na šta se u stvari oslanjaš? Voden je dobro, ima pristojne i ugledne goste..-

ne krši zakone...

- Znam, znam. Nema pića, nema droge, nema kockanja, ne sakrivaju kriminalce. Čisti su ko suza. Nema bitangi i maloletnih delikvenata. Samo trezvene stare vojvotkinje, viktorijanske porodice iz unutrašnjosti, posetioци iz Bostona i sličnih otmenih delova SAD-a. Međutim, ugledni kanonik napušta hotel u tri ujutro na prilično tajanstven način...

- Ko je to video?

- Jedna stara gospođa.

- Kako je uspela da ga vidi? Zašto nije spavala u to doba...?

- Stare gospođe su vam takve, sir.

- Ne govoriš valjda o... kako mu je ime... kanoniku Penifadru?

- Baš o njemu, sir. Prijavili su njegov nestanak i slučajem se bavi Kembel.

- Čudna slučajnost... ime mu se baš pojavilo u vezi sa onom pljačkom voza u Bedhamptonu.

- Čudno, a u kom kontekstu, sir?

- Videla ga je jedna druga stara gospođa, ili bolje, sredovečna. Kad je voz stao na onom signalu koga su namerno pokvarili, mnogi su se putnici probudili i izašli na hodnik. Ta žena, koja inače živi u Cedminsteru i poznaje kanonika iz viđenja, kaže da ga je videla kako ulazi u voz. Pomislila je da je išao da vidi šta se dešava i da se vraća u svoj kupe. Imali smo nameru da to malo bolje ispitamo, jer je njegov nestanak već prijavljen...

- Da vidimo... voz je bio zaustavljen u pet i trideset ujutro. Kanonik Penifadr je izašao ih hotela u tri. Da, moguće je, ako je stigao... recimo... trkačkim kolima...

- Tako smo se opet vratili na Ladislava Malinovskog! Pomoćnik komesara gledao je crtež na svom upijaču.

- Fred, pravi si buldog.

Pola sata kasnije glavni inspektor Dejvi ulazio je miran i pomalo otrcan u kancelariju.

Krupan čovek širokih ramena ustao je od stola i pružio mu ruku.

- Glavni inspektor Dejvi? Izvolite sedite - reče pokazujući na stolicu. - Mogu li vas ponuditi cigaretom?

Glavni inspektor Dejvi odmahnu glavom.

- Moram da vam se izvinim - reče svojim dubokim glasom čoveka sa sela - što vam oduzimam dragocno vreme...

Gospodin Robinson se smešio. Bio je debeo. To nije moglo da sakrije ni skupo ni dobro skrojeno odelo. Lice mu je bilo žućkasto, oči tamne i tužne, a usta široka i velikodušna. Rado se smeškao pokazujući prevelike zube. „Da te bolje mogu pojesti" mislio je glavni inspektor Dejvi sasvim bez veze. Govorio je engleski vrlo dobro, bez ikakvog naglaska, ali nije bio Englez. Otac se, kao i mnogi pre njega, pitao šta li je po nacionalnosti gospodin Robinson.

- Dakle, šta mogu da učinim za vas?

- Hteo bih da saznam ko je vlasnik hotela „Bertram“.

Izraz lica gospodina Robinsona je ostao nepromenjen. Nije se iznenadio čuvši ime hotela, nije ničim odao da mu ime nešto znači. Rekao je zamišljeno:

- Hoćete da saznate ko je vlasnik hotela „Bertram“. To je onaj u Pand Stritu na Pikadiliju?

- Tako je, gospodine.

- Bio sam tamo. Mirno mesto, vrlo dobro vođeno.

- Da, gospodine - potvrdi Otac - izuzetno dobro vođeno.

- A vi biste hteli da znate ko je vlasnik? Zar to nije lako ustanoviti?

Iza njegovog smeška se skrivala laka ironija.

- Preko uobičajenih kanala, mislite? O, da - Otac je izvukao komadić papira iz džepa i pročitao nekoliko imena i adresa.

- Vidim da se neko svojski potrudio. Zanimljivo. A vi ipak dolazite kod mene?

- Ako neko sazna, možete biti samo vi, pospodine.

- Međutim, ja ne znam. Istina je, doduše, da bih mogao saznati. Čovek ima... - slegnuo je širokim, teškim ramenima... čovek ima veza...

- Da, gospodine - potvrdi Otac gledajući ga netremice. Gospodin Robinson baci jedan pogled na njega, a zatim podiže slušalicu.

- Šonja? Spoj me sa Karlosom - sačekao je minut-dva, a onda reče:

- Karlos? - izgovorio je nekoliko brzih rečenica na stranom jeziku, koga Otac nije razumeo.

Otac je prilično dobro znao francuski s britanskim naglaskom. Znao je nešto (talijanski i nemački, a mogao je da prepozna španski, ruski i arapski, mada ih nije razumeo. Ovaj jezik nije bio nijedan od pomenutih. Pokušao je da pogodi: ruski, persijski ili jermenski, ali nije bio siguran. U međuvremenu je gospodin Robinson spustio slušalicu.

- Mislim da nećemo morati dugo da čekamo. Znae, stvar i mene zanima. Vrlo me zanima... I sam sam se pitao ponekad...

Otac je ćutao očekujući da nastavi.

- Zanima me finansijska strana problema, znate. Čovek se pita kako to može da se isplati. Ali, konačno, to me se nije ticalo. A čovek rado uživa - slegnuo je ramenima - u dobrom i udobnom hotelu s prvoklasnom poslugom. Da, pitao sam se... - pogledao je Oca. -yi već znate kako i zašto?

- Još ne - odvrati Otac - ali imam nameru da saznam.

- Ima nekoliko mogućnosti - reče zamišljeno gospodin Robinson. To vam je kao muzika, znate. Lestvica ima ograničen broj nota, ali se one mogu spojiti u neograničen broj zvukova. Jedan muzičar mi je tvrdio da isti zvuk ne možete dva puta da dobijete. Vrlo zanimljivo, zar ne?

Telefon je zazujao i on uze slušalicu.

- Da. Da, bio si vrlo brz. Drago mi je. Da, slušam. Oh, Amsterdam, da... Ah... Hvala... Da, to mi polagano pročitaj. Dobro.

Pisao je brzo po papiru pred sobom.

- Nadam se da će vam ovo koristiti - govorio je kidajući papirić iz svog notesa i pružajući ga preko stola Ocu, koji pročita naglas: „Vilhelm Hofman“.

- Svajcarske nacionalnosti - doda gospodin Robinson. - Mada, verujem, nije rođen u Švajcarskoj. Vrlo je uticajan u bankarskim krugovima, pa i ako se strogo drži zakona, ipak se povremeno pojavi iza vrlo sumnjivih poslova. Deluje uglavnom u Evropi.

- Je li?

- Ali ima brata - reče gospodin Robinson. - Robert Hofman, živi u Londonu... trgovac dijamantima... vrlo dobar posao. Žena mu je Holanđanka. On ima kancelariju u Amsterdamu. Vaši ljudi sigurno znaju za njega. Kao što rekoh, uglavnom se bavi dijamantima, ali je vrlo bogat i ima mnogo nekretnina. Nisu sve na njegovo ime. On stoji iza mnogih akcija. Brat i on su pravi vlasnici hotela „Bertram“.

- Hvala vam, gospodine. - Glavni inspektor Dejvi je ustao. - Ne mogu da vam kažem koliko sam vam zahvalan. Ovo je divno - reče, pokazujući više oduševljenja nego što se od njega očekivalo.

- Šta je divno? To da sve znam? - pitao je gospodin Robinson s jednim od svojih širokih osmeha. - Ali to je moja specijalnost. Informacije. Volim sve da znam. Zato ste i došli kod mene, zar ne?

- Da - prizna glavni inspektor Dejvi - mi naravno znamo za vas. Ministarstvo unutrašnjih poslova i Specijalno odeljenje i svi ostali - zatim skoro naivno doda:

- Trebalo mi je hrabrosti da dođem kod vas. Gospodin Robinson se opet nasmejao.

- Glavni inspektore Dejvi, otkrio sam da ste vrlo zanimljiva osoba. Želim vam mnogo sreće u ovom oduhvatu.

- Hvala vam, gospodine. Mislim da će mi biti potrebna. Usput, ova braća Hofman, jesu li oni nasilni ljudi?

- Uopšte nisu - spremno odgovori gospodin Robinson. To bi se kosilo sa njihovom politikom. Braća Hofman se ne služe nasiljem u poslovnim stvarima. Za to imaju druge, bolje metode. Svake godine su sve bogatiji, barem mi tako javljaju iz Švajcarske.

- Švajcarska je veoma korisna - napomenu glavni inspektor Dejvi.

- Da, zaista. Ne znam šta bismo bez nje! Švajcarci su tako poštjeni. Imaju toliko poslovnog duha! Da, mi poslovni ljudi trebalo bi da budemo srećni što postoji Švajcarska. Ali ja lično - dodao je -imam vrlo visoko mišljenje i o Amsterdamu. - Čvrsto je pogledao glavnog inspektora Dejvija i nasmešio se. Razgovor je bio završen.

Vrativši se u glavni štab, Otac je zatekao poruku: "Kanonik Penifadr se pojavio... živ, mada ne i zdrav. Navodno je imao saobraćajnu nesreću kod Milton St. Džona. Ima kontuziju."

18.

Kanonik Penifadr je gledao glavnog inspektora Dejvija i inspektora Kembela, a glavni inspektor Dejvi i inspektor Kembel su gledali njega. Kanonik je opet bio kod kuće. Sedeo je u ogromnoj fotelji u svojoj biblioteci. Glava mu je bila podbočena jastucima, a preko nogu je imao prebačen prekrivač, što je posebno isticalo njesov bolesnički status.

lašim se - pristojno je ponavljao - da se ničega ne sećam.

- Ne sećate se da su vas udarila kola?

- Ne, bojim se da se ne sećam.

- Pa, kako uopšte znate da su vas udarila? - pitao je inspektor Kembel oštroumno.

- Žena kod koje sam bio, gospođa... da li se zvala Viling?... mi je ispričala.

- A odakle je ona znala? Kanonik Penifadr se zbunio.

- Bože, vi ste u pravu. Ona nije mogla da zna, zar ne? Mora da je samo pretpostavljala da se nešto tako moglo dogoditi.

- I vi se zaista ničega ne sećate? Kako ste stigli do Milton St. Džona?

- Nemam pojma - odvrati kanonik. - Čak mi je i to ime potpuno nepoznato.

Inspektor Kembel je postao nestrpljiv, ali tada glavni inspektor Dejvi reče svojim umirujućim glasom:

- Ponovite nam ono čega se sećate, gospodine.

Kanonik Penifadr se sada obrati njemu sa očitim olakšanjem. Nepoverenje inspektora Kembela ga je činilo smetenim.

- Trebalo je da otputujem u Lucern na Kongres. Uzeo sam taksi do aerodroma... zapravo do terminala u Kensingtonu...

- Da. I onda?

- To je sve. Dalje ništa ne pamtim. Sledeća stvar koje se sećam je ormar.

- Kakav ormar? - pitao je glavni inspektor Dejvi.

- Bio je na pogrešnom mestu.

Inspektor Kembel je hteo da produbi taj problem ormara na pogrešnom mestu, ali ga je Dejvi prekinuo.

- Sećate li se dolaska na aerodrom, gospodine?

- Pretpostavljam - odvrati kanonik, s izgledom nekoga ko u to sumnja.

- I lepo ste odleteli u Lucern?

- Jesam li? Uopšte se ne sećam toga.

- Mozete li da se priselite povratka u hotel „Bertram“ te noći?

- Ne, ne mogu.

- Pamтите li uopšte hotel „Bertram“?

- Naravno, tamo sam bio odsco. Vrlo je prijatan. Rakao sam im da mi zadrže sobu.

- Znate li da ste putovali vozom?

- Vozom? Ne, voza se ne sećam.

- Voz je zaustavljen i opljačkan. Toga biste morali da se setite, kanoniče Penifadr.

- Morao bih. Zar bih morao? - pitao je kanonik. - Ali nekako... dodao je izvinjavajući se... nekako se ne sećam. - Gledao je u policajca sa blagim smeškom.

- Dakle, vi tvrdite da ne pamтите ništa posle odlaska na terminal, pa sve dok se niste probudili u kući Vilingovih u Milton St. Džonu.

- Nema tu ničeg neobičnog - uvcravao ga je kanonik. - Takve stvari se dešavaju kod kontuzija.

- Šta ste mislili kada ste se probudili?

- Toliko me je bolela glava da uopšte nisam mogao da mislim. Zatim sam počeo da se pitam gde sam. Onda mi je gospođa Viling sve objasnila i donela mi divnu supu. Obračala mi se sa „ljubavi" i „pilence" i „zlato" - reče kanonik s laganom odvratnošću - ali je bila veoma ljubazna. Zaista ljubazna.

- Trebalo je nesrećni slučaj da prijavi policiji. Oni bi vas odvezli u bolnicu i negovali kako treba - reče Kembel.

- Ona me je sasvim dobro negovala - bunio se kanonik - uostalom, koliko mi je poznato, kod kontuzije nema druge nego mirno ležati.

- Ukoliko se još nečega priselite, kanoniče Penifadr... Kanonik ga prekinu.

- Imam osećaj da sam izgubio čela četiri dana svog života. Vrlo čudno. Zaista, vrlo čudno. Stalno razmišljam gde sam to mogao biti i šta sam radio. Doktor misli da mi se pamćenje može vratiti kasnije, ali nije potpuno siguran. Možda nikada neću saznati šta se sa mnom

zbito u ta četiri dana. - Počeo je da trepće očima. - Morate mi oprostiti. Prilično sam umoran.

- Za sada je ovo dosta - reče gospoda Mekri. koja je dežurala pred vratima, spremna da priskoči u pomoć ako se ukaže potreba. - Doktor kaže da ne smeš da se zamaraš - završi odlučno.

Policajci su se oprostili. Gospođa Mekri ih je ispratila do vrata s gostoljubivošću psa ovčara. Ostavši sam, kanonik poče nešto da mrmlja i glavni inspektor Dejvi, koji je bio poslednji, brzo se vrati u sobu.

- Šta ste rekli? - pitao je napeto, ali kanonikove oči su se već bile sklopile.

- Šta mislite, šta je rekao? - pitao je inspektor Kembel, učtivo odbivši mlaki poziv za čaj.

Otac reče zamišljeno:

- Mislim da je rekao „zidovi Jerihona“.

- Šta li mu to znači?

- Zvuči biblijski. - reče Otac.

- Da li mislite da ćemo ikada saznati kako je ovaj stari momak stigao iz Kromvel Rouda u Milton St. Džon?

- Izgleda da od njega ne možemo da očekujemo veliku pomoć.

- Da li je bila u pravu ona žena koja je tvrdila da ga je videla u vozu za vreme pljačke? Zar bi on mogao da bude na neki način umešan u pljačku? Čini se nemogućim. Tako ugledan starac. Ne možeš tek tako osumnjičiti kanonika Čedminster Katedrale da je učestvovao u pljački voza, zar ne?

- Ne - složio se Otac zamišljeno - ne, nikako. Ništa više nego što se sudija Ludgrov može sumnjiviti da je napao banku.

Inspektor Kembel je sa čuđenjem gledao svog pretpostavljenog.

Ova akcija se završila kratkim i beskorisnim razgovorom sa doktorom Štroksom.

Dr Štroks je bio grub i nepristupačan.

- Već prilično dugo znam Vilingove. Oni su mi nešto kao komšije. Pokupili su nekog starca sa puta. Nisu znali da li je mrtav - pijan ili bolestan. Pozvali su me da ga pogledam. Rekao sam im da nije pijan i... da ima kontuziju.

- I lečili ste ga?

- Ni slučajno. Nisam ga ni lečio niti sam mu bilo šta prepisao. Ja nisam doktor... nekada sam bio, ali više nisam... rekao sam im da treba da zovu policiju. Ne znam da li su to uradili ili ne. To me se ne tiče. Oni su inače malo priglup, ali vrlo ljubazan svet.

- Zar se vi sami niste selili da pozovete policiju?

- Ne nisam. Ja nisam doktor. To nema nikakve veze sa mnom. Kao čovek sam im savetovao da mu ne daju alkohol i da ga smeste u krevet, po mogućnosti u zamračenu sobu, dok ne stigne policija.

Neprijateljski ih je posmatrao i, mada nerado, morali su da smatraju kao da je razgovor završen.

19.

Gospodin Hofman bese visok i snažno građen. Ostavljao je utisak kao da je isklesan od drveta, od bukve, najverovatnije. v mao Je tako bezizražajno lice da su se ljudi pitali da li on može da misli i oseća. Izgledalo je to kao malo verovatno.

Ponašanje mu je bilo krajnje uglašeno.

Ustao je i naklonio se, pružajući ogromnu ruku. Glavni inspektor Dejvi? Prošlo je nekoliko godina otkako sam poslednji put imao zadovoljstvo... vi se verovatno ne sećate...

- O, da, sedam se, gospodine Hofman. Slučaj sa dijamantima Eronberg. Bili ste glavni svedok... i to dobar svedok, ako mi dozvolite da primetim. Odbrana nije mogla da vas pokoleba.

- Mene je teško pokolebati - potvrdi ozbiljno gospodin Hofman. Zaista je izgledalo kao da se nije mogao pokolebati.

- Šta mogu da učinim za vas? - nastavi. - Nije, nadam se, nekakva neprilika... ja volim da budem sa policijom u dobrim odnosima. Ja se beskrajno divim vašim policijskim snagama.

- Oh, nema nikakvih neprilika. Želeli bismo samo da nam potvrdite jednu informaciju.

- Rado ću vam pomoći ako mogu. Kao što rekoh, imam veoma visoko mišljenje o engleskoj policiji. Imate toliko divnih ljudi. Toliko su ozbiljni, pošteni, pravični...

- Oh, zbunićete me - reče Otac.

- Stojim vam na raspolaganju. Šta biste hteli da znate?

- Hteo sam da vas pitam nešto o hotelu „Bertram“.

Lice gospodina Hofmana se nije promenilo. Jedino mu je možda telo postalo još nepomičnije... to je bilo sve.

- Hotel „Bertram“? - upita. Pitanje je pomalo odavalo zbunjenost, kao da nikada nije čuo za hotel „Bertram“, ili kao da nije sasvim siguran da li je čuo za njega ili ne.

- Vi imate neke veze sa hotelom „Bertram“, gospodine Hofman, zar ne?

Gospodin Hofman slegnu ramenima.

- Ima toliko toga - reče. Čovek ne može sve da ih pamti. Toliko poslova, zaista mnogo... strašno sam zaposlen.

- Imate udela u mnogo čemu, znam.

- Da - gospodin Hofman se drvenasto nasmeši. - Ja se bavim mnogim poslovima, ako na to mislite. Znači, verujete da imam neke veze s tim... kako se zove... hotelom „Bertram“?

- Ne bih to čak nazvao vezom. Vi ste, u stvari, vlasnik, zar ne? Sada se gospodin Hofman zaista ukipio.

- Ko vam je to rekao, pitam se? - reče lagano.

- To je istina, zar ne? - nastavi glavni inspektor Dejvi. - Zgodno mestance, rekao bih. Morali biste da budete ponosni na njega.

- Oh da - prihvati gospodin Hofman. - Nisam u prvi mah mogao da se setim... znate - smešio se smerno... posedujem mnoge nekretnine u Londonu. Smatram da je to dobra investicija... Ako se nešto pojavi na tržištu i može da se dobije jeftino, ja rado ulažem.

- Zar je hotel „Bertram“ bio jeftin?

- Kao hotel bio je na ivici propasti - potvrdi gospodin Hofman.

- Ali, sada se oporavio - reče Otac. - Bio sam tamo pre par dana. Neobično mi se svideo komfor. Divni starinski gosti, prijatne starinske prostorije, vrlo je tih i raskošan, ali na jedan nenametljiv način.

Lično malo znam o njemu - objasnio je gospodin Hofman. -To je samo jedna u nizu investicija... verujem da dobro radi.

- Da, izgleda da ste uspjeli da nađete prvoklasnog upravnika. Kako se zove? Hamfris? Da, da, Hamfris.

- Izvrstan čovek - prizna gospodin Hofman. - Sve njemu prepuštam. Ja samo pregledam bilans stanja jednom godišnje, da budem siguran da je sve u redu.

- Hotel je prepun aristokratije i stranaca, Amerikanaca uglavnom. ' nnuo je zamišljeno glavom. - Sjajna kombinacija.

- Kažete da ste pre neki dan bili tamo? - interesovao se gospodin Hofman. - Niste valjda bili... službeno?

- Ništa ozbiljno. Samo smo pokušali da objasnimo malu enigmu.

- Enigmu? U hotelu „Bertram“?

- Izgleda. Slučaj „Nestalog sveštenika“, tako nekako bi mogao da se nazove.

- To mora da je šala - reče gospodin Hofman s nevericom. - To je sigurno iz vašeg repertoara Šerloka Holmsa.

- Taj sveštenik vam je jedne večeri odšetao iz hotela i niko ga više posle toga nije video.

- Čudnovato - primeti gospodin Hofman - ali se ipak dešava. Još uvek pamtim jednu senzaciju od pre mnogo godina. Pukovnik... čekajte da se setim kako se zove... pukovnik Ferguson, mislim,

jedan iz Garde. Jedne noći je izašao iz svog kluba i nikada ga više nisu videli.

- Naravno - reče Otac - većina tih nestanaka je namerna.

- O tome više znate vi nego ja, dragi moj glavni inspektore. Nadam se da su u hotelu „Bertram“ bili predusretljivi?

- Krajnje na usluzi. - uverio ga je Otac. - Gospođica Žorinž, ona je kod vas već duže vreme, kako sam shvatio?

- Moguće je, ja zaista malo znam o tekućim stvarima. Ja se za to uopšte ne interesujem, znate. U stvari... nasmešio se obeshrabrujućim smeškom. - Čudi me da ste uopšte saznali da sam ja vlasnik.

To nije bilo postavljeno kao pitanje, ali mu se u očima pojavila skoro neprimetna teskoba. Otac je to primetio, ali nije se odao.

- U finansijskim krugovima informacije se sklapaju od delova kao što je velika slagalica, to je neobično komplikovano. Na samu pomisao koliko je sve isprepletano, prosto mi se zavrti u glavi. Registrovani vlasnik hotela je recimo firma „Mejfeir Holding Trust“ ili neka slična. Oni pak pripadaju nekoj drugoj firmi i tako dalje, i tako dalje... Istina je zapravo jednostavna: vlasnik ste vi, zar ne?

- Tako je. Ja i nekoliko direktora stojimo iza toga, kako biste vi to rekli - morao je da prizna gospodin Hofman.

- Direktori? A ko su oni? Vi i, verovatno, vaš brat?

- Moj brat Vilhem je zajedno sa mnom u ovom poslu. Morate* naime, da znate, da je hotel „Bertram“ samo karika u lancu, koga čine razni razni hoteli, klubovi i druge nekretnine po Londonu.

- A ko su drugi direktori?

- Lord Pomfret, Ebel Jakstein - Hofmanov glas je iznenada dobio na oštrini. - Zar su vam zaista potrebni svi ovi podaci? Samo zbog slučaja „Nestalog sveštenika“?

Otac je odmahnuo glavom, izgledalo je kao da mu je zaista žao. - To je čista znatiželja. „Slučaj nestalog sveštenika“ me je doveo u hotel „Bertram“, ali sam tamo... pa, tamo sam postao znatiželjan, znate na šta mislim. Jedna stvar povlači drugu, zar ne?

- Pretpostavljam da se to dešava. A sada - nasmešio se - da li je vaša znatiželja zadovoljena?

- Najbolje je doći na sam izvor, kada je reč o informacijama, zar ne? - reče blago Otac. Ustao je sa stolice. - Ima samo još jedna sitnica koja me zanima... ali sumnjam da ćete to hteti da mi kažete.

- Da? - glas gospodina Hofmana je bio oprezan.

- Gde hotel „Bertram“ nalazi svoju poslugu? Divna je! Onaj, kako se zove... Henri. Onaj koji izgleda kao vojvoda ili biskup, ukratko, onaj koji služi čaj i „muffine“... najdivnije „muffine“, nezaboravno iskustvo!

- Sviđaju vam se „muffini“ sa mnogo maslaca, zar ne? - pogled gospodina Hofmana se s negodovanjem zaustavi na Očevoj krupnoj pojavi.

I o se i vidi - reče Otac. - Pa, neću vas više zadržavati. Sigurno ste mnogo zauzeti preprodajom i sličnim.

- On, ponašate se kao da se ne razumete u posao. Ne, nisam prezauzet. Ja ne dozvoljavam da me poslovi zaguše. Imam malo prohteva. Živim jednostavno i u miru, uzgajam ruže, u krugu porodice kojoj sam neizmerno odan.

- Zvuči idealno - voleo bih da mogu tako da živim. Gospodin Hofman ustade sa smeškom i pruži Ocu ruku.

- Nadam se da ćete brzo naći svog nestalog sveštenika.

- Oh, to je već rešeno. Žao mi je što nisam bio jasniji. Našli smo ga... pravo razočaranje. Imao je saobraćajnu nesreću, kontuzija, ništa naročito.

Na vratima, otac se još jednom okrenu.

- Uzgred, da li je ledi Sedžvik jedan od direktora vaše firme?

- Ledi Sedžvik? - Hofmanu je trebalo neko vreme. - Ne, zašto bi bila?

- Tako, svašta se priča. Ona je, znači, samo deoničar?

- Pa... da.

- E, pa, dovidcnja i mnogo vam hvala, gospodine Hofman. Otac je odjurio u Jard, pravo do pomoćnika komesara.

- Braća Hofman stoje finansijski iza hotela „Bertram“.

- Šta? Oni lopovi? - začudi se ser Ronald.

- Upravo oni.

- Držali su to u velikoj tajnosti.

- Da... a Robertu Hofmanu se ni najmanje nije svidelo što smo to otkrili. To je za njega bio mali udarac.

- Šta je rekao?

- Oh, sve smo to izveli vrlo formalno i pristojno. Pokušao je, naravno ne suviše očigledno, da otkrije ko mi je to rekao.

- Nisi ga zadužio tom informacijom, nadam se?

- Nije mi bilo ni na kraj pameti.

- Kakav si izgovor našao za tu posetu?
- Nikakav - jednostavno odvrati Otac.
- Zar mu to nije bilo čudno?
- Oh, verujem da jeste. Ali takav način mi je najviše odgovarao, ser.
- Ako iza ovoga stoje Hofmanovi, to objašnjava mnoge stvari. Oni nikada nisu bili upleteni u nešto nezakonito, a, to ne! Oni ne organizuju zločine... samo ih finansiraju!
- Vilhelm vodi sve bankarske transakcije u Švajcarskoj. On je bio sa onim poznatim bandama koje su se neposredno posle rata bavile krijumčarenjem valute. Mi smo to znali, ali nismo mogli ništa da dokažemo. Ova dva brata rade sa velikim količinama novca, koriste ga za sve moguće poduhvate... Neki od njih su zakoniti, a ostali... Ali su oni vrlo opezni. poznaju sve trikove u svom zanatu. Robert je kao trgovac dijamantima uvek na granici zakona, ali to sve zajedno stvara zaista uzbudljivu sliku: dijamanti, banke, nekretnine... klubovi, kancerarijske zgrade, restorani, hoteli... i sve to prividno poseduje neko drugi.
- Da li verujete da je Hofman organizator ovih napada i pljački?
- Ne, ubeden sam da se ova dvojica bave samo finansijskim problemima. Onoga ko tebe zanima ćeš morati drugde da tražiš. Negde punom parom radi jedan prvoklasan mozak. Za njim treba tragati.

20.

I

Te večeri je na London iznenada pala gusta magla. Skrećući u Pond Strit, glavni inspektor Dejvi je morao da podigne kragu svog jesenjeg kaputa. Šetao je lagano, naizgled besciljno, kao da je udubljen u svoje misli. Međutim, onima koji suja poznavali odmah bi bilo jasno da mu mozak itekako napeto radi. Šunjao se kao mačka koja vreba plen.

Ulica Pond Stnta je bila neobično tiha. Vozila skoro da i nije bilo. Magla, u početku rastrgana, sada se opet zgusnula. Buka od saobraćaja s Park Linea je postajala sve slabija. Većina autobusa je prestala da se kreće, samo bi povremeno po neka privatna kola prošla s odlučnim optimizmom. Glavni inspektor Dejv je ušao u šlepu uličicu, stigao do kraja i vratio se nazad. Prošao je ponovo istim putem, prividno bez određene namere, ali samo prividno. Njegovo mačje šunjanje ga je zapravo vodilo u krug oko jedne određene zgrade. Tačno je proučio ono što je okružuje sa istoka, sa zapada, s juga i severa. Pregledao je kola parkirana u sporednoj ulici, kao i ona koja su stajala u slepoj ulici. Posebno je pažljivo obišao dvorište zgrade. Sada je opet bio na ulici. Tu su ga jedna kola posebno zanimala. Napućio je usne i tiho rekao: - Opet si ovde, lepotice. - Proverio je registraciju i klimnuo glavom. - Večeras si opet FAN 2266, je li? - Sagnuo se i nežno prstima prešao preko tablice, zatim je zadovoljno još jednom klimnuo glavom. - Dobar posao - reče u sebi.

Nastavio je da seta i, skrenuvši desno, opet se našao u Pond Stritu, na pedesetak metara od ulaza u hotel „Bertram“. Tu se zaustavio, i ovog puta zbog trkačkih kola.

- I ti si lepotica - reče glavni inspektor Dejvi. - Tvoj broj je isti kao i kad sam te video prošli put. Mogao bih da se kladim da se tvoja registracija nikada ne menja. A to bi trebalo da znači... - prekinuo se - ili možda ne bi? Pogledao je gore, tamo gde je trebalo da se nalazi nebo. - Magla postaje sve gušća - reče za sebe.

Pred ulazom u hotel je stajao vratar, Irac, i snažno trljao ruke kako bi ih malo zagrejao. Glavni inspektor Dejvi mu je poželeo dobro veče.

- Dobro veče, gospodine. Gadna noć.

- Siguran sam da večeras niko neće izaći iz kuće, ako ne mora. Vrata na okretanje se tog trenutka otvore i na stepenicama se nesigurno zaustavi starija žena.

- Želite li taksi, gospođo?

- Oh, bože. Htela sam da prošetam.

- Ne bih to učinio da sam na vašem mestu, gospodo. Ova magla je zaista odvratna. Čak ni sa taksijem neće biti baš jednostavno.

- Mislite li da možete da mi nađete taksi? - upita gospođa sumnjičavo.

- Učiniću sve što mogu. Vratite se vi samo lepo u hotel, da se ne smrznete, ja ću vam već javiti kada ga nađen. - Zatim mu glas dobi uverljiv ton. - Ako ne morate, bolje da uopšte ne izlazite, gospođo.

- Oh, možda ste u pravu. Ali čekaju me prijatelji u Čelziju. I sama ne znam. Na povratku će biti još gore. Šta vi mislite?

Majki Džorman nastavi da je brižljivo ubeđuje:

- Da sam na vašem mestu, gospođo - reče - ja bih se vratio u hotel i telefonirao prijateljima. Nije to za gospođu vaših godina, da bude napolju po ovoj magli.

- Da... u stvari... pa, možda ste u pravu. Vratila se nazad u hotel.

- Moram da pazim na njih - objašnjavao je Majki Džorman Ocu. - Ovoj bi iza prvog ugla ukrali torbicu. Izlaziti po ovoj magli i lutati ulicama po Čelziju ili gde se već uputila!

- Vidim da imate mnogo iskustva sa starijim damama - reče Dejvi.

- Sasvim dovoljno. Ovo mesto im je kao draga kuća, neka im je Bog u pomoći. A vi, gospodine? Da H ste hteli taksi?

- Sumnjam da biste ga našli - reče Otac - nisam nijednog video večeras. A nije ni čudo po ovoj magluštini.

- Nema problema. Imam ja tu jedno mesto iza ugla, gde se vozači parkiraju, unutra se greju i gucnu po koju za zagrevanje.

- Neće mi trebati taksi - konačno će Otac s uzdahom. Pokazao je palcem na hotel „Bertram”. - Moram unutra, Imam posla.

- Svarno? Još se bakćete sa onim nestalim sveštenikom?

- Ne, njega smo pronašli.

- Pronašli ste ga? - čovek je znatiželjno gledao u njega. - Gde ste ga pronašli?

- Lutao je uokolo sa kontuzijom, posle saobraćajne nesreće.

- Ah, to se i moglo očekivati. Prelazio je put neoprezno, ha?

- Tako nešto.

Klimnuo je glavom u znak pozdrava i ušao u hotel.

U predvorju večeras nije bilo mnogo ljudi. Spazio je pored kamina gospođicu Merpl, a i gospođica Merpl je videla njega, međutim ničim nije pokazivala da ga je prepoznala. Krenuo je na recepciju.

Gospođica Žorinž je, kao i obično, sređivala svoje knjige. Ocu se učini da se malo uznemirila kada ga je ugledala. Reakcija je bila skoro neprimetna, ali Ocu nije mogla da promakne.

- Vi me se sećate, gospođice Žorinž? - pitao je i dodao: - Bio sam ovde pre neki dan.

- Naravno da vas se sečam, glavni inspektore. Ima li još nešto što biste želeli da znate? Možda želite da razgovarate sa gospodinom Hamfrisom?

- Ne, hvala, mislim da neće biti potrebno. Samo bih još jednom hteo da pogledam vašu knjigu gostiju, ako nemate ništa protiv?

- Ali, svakako, samo izvolite - dodala mu je knjigu.

Otvorio ju je i polako pregledao stranicu po stranicu. Gospođici Žorinž se učini da traži neko određeno ime. Međutim, varala se. Otac je imao jedan trik koji je davno naučio i upornim vežbanjem razvio do pravog umeća. Pamtio je imena i adrese fotografskom tačnošću, a tako zapamćeni podaci bi mu ostajali u sećanju po dvadeset i četiri ili čak četrdeset osam sati. Odmahnuo je glavom zatvarajući knjigu.

- Kanonik Penifadr verovatno još nije bio ovde? - upita običnim glasom.

- Kanonik Penifadr?

- Ne znate da su ga pronašli?

- Ne, ne znam. Niko mi nije rekao. Gse su ga našli?

- Negde u nekom selu. Izgleda da je imao saobraćajnu nesreću. Nisu obavestili policiju. Neki Dobri Samarićanin ga je jednostavno pokupio i negovao.

- Oh, drago mi je. Zaista mi je drago. Bila sam zabrinuta zbog njega.

- I njegovi prijatelji takođe - reče Otac. - Baš sam hteo da vidim da li je jedan od njih odseo ovde kod vas. Arhiđakon... ne mogu da se setim kako se zove, ali kada bih video napisano setio bih se.

- Tomlinson - pokušala je da bude predusretljiva gospođica Žorinž. - On sledeće nedelje dolazi iz Salzburija.

- Ne, nije Tomlinson. Ali nije važno. - Okrenuo se prema predvorju.

Večeras je bilo nekako tiho. Jedan sredovečni čovek asketskog izgleda je čitao neki gusto kucani tekst i povremeno se smeškao s kiselim zadovoljstvom, žvrljajući po marginama nečitke komentare.

Tu su bila još dva starija para koja su, zahvaljujući dugom bračnom stažu, izgubila potrebu da razmenjuju misli. Tu i tamo su sedele grupice gostiju živo raspravljajući o vremenu, pitajući se zabrinuto kako će oni i njihove porodice stići tamo gde moraju.

- ...ja sam nazvao Suzan i zamolio je da ne dolazi kolima... To je suviše opasno po ovoj magli.

- Kažu da je u Midlensu magla reda...

Glavni inspektor Dejvi je uhvatio u prolazu ove komentare. Bez žurbe i kao slučajno stigao je do svog cilja. Gospođica Merpl je sedela uz vatru i pratila njegovo napredovanje.

- Gospođice Merpl, još ste ovde? Drago mi je što vas ponovo vidim.

- Sutra odlazim - odgovori gospođica Merpl.

To se nesumnjivo i videlo iz njenog ponašanja. Sedela je ukočeno, kao što se sedi u čekaonici na stanici. Pretpostavljao je da su joj gore u sobi stvari već spremljene, sve osim toaletnog pribora i spavačice, što će spremiti tek sutra ujutro.

- Ovo je kraj mog dvonedeljnog odmora - objasnila je.

- Nadam se da vam je bilo lepo? Gospođica Merpl nije odmah odgovorila.

- U neku ruku... da - Zastala je.

- Ali...?

- Teško je objasniti šta mislim...

- Zar niste preblizu vatre? Ovde je prilično vruće. Zar se ne biste radije premestili... tamo u ćošak, možda?

Gospođica Merpl je pogledala predloženi ugao, pa onda glavnog inspektora Dejva, u reče:

- U pravu ste.

Pomogao joj je da ustane, poneo joj torbicu i knjigu i smestio se u mirni ugao koji je bio odabrao.

- Sve u redu?

- Potpuno u redu.

- Zna li zbog čega sam ovo predložio?

- Mislili ste, vrlo ljubazno, da je za mene prevruće uz kamin. Osim toga - doda - ovde niko ne može da nas čuje.

- Šta imate da mi kažete, gospođice Merpl?

- Ne znam šta vas je navelo na to da imam nešto da vam kažem?

- Izgledali ste kao... Video sam to na vama.

- Izvmjavam se što sam to toliko jasno pokazala, nije mi to bila namera.

- Dakle, šta je bilo?

- Ne znam da li sam dobro postupila. Morate da mi verujete, inspektore, da ne volim da se mešam. Izrazito sam protiv toga. Mešanje sa strane, mada u najboljoj nameri, može da ima štetne posledice.

- Tako je to, znači. Potpuno vas razumem. Mora da vam to zadaje velike probleme.

- Ponekad gledaš ljude kako rade nešto što se tebi čini nerazumnim... čak i opasnim. Međutim, ima li iko pravo da se upliće? Smatram da nema.

- Da li je reč o kanoniku Penifadru?

- Kanonik Penifadr? - gospođica Merpl je bila vrlo iznenađena. - Oh, ne. Ne zaboga, ovo nema nikakve veze sa njim. Tiče se... devojke.

- Znači u pitanju je devojka. A ja sam mislio da mogu nešto da pomognem.

- Ne znam - reče gospođica Merpl - nisam dovoljno pametna.

Ali sam vrlo zabrinuta.

Otac je nije požurivao. Sedeo je tu onako velik, umirujućeg i priglupog izgleda. Dao joj je vremena. Ona je bila pokazala dobru volju da mu pomogne, sada je bio red na njemu. Bio je spreman da joj vrati uslugu. Nije ga, doduše, problem zanimalo. Ali, s druge strane, nikad se ne zna.

- Čovek čita po novinama - reče gospođica Merpl tihim, jasnim glasom - izveštaje sa suđenja mladim ljudima, deci, ili devojka, kojima je „potrebna nega i zaštita“. To je najverovatnije samo pravni izraz, ali to može da ima i pravo značenje.

- Smatrate da su devojci, koju ste spomenuli, potrebne briga i zaštita?

- Da. Upravo tako.

- Sama na svetu? Nema nikog?

- Ah ne, nije - reče gospođica Merpl. - Baš suprotno, moglo bi se reći. Ona prividno ima svu moguću negu i zaštitu.

- Zvuči zanimljivo - primeti Otac.

- Bila je ovde u hotelu s gospođicom Karpenter, mislim. Pregledala sam knjigu gostiju da vidim kako se zove. Ime joj je Elvira Blejk.

Otac je brzo pogleda s izrazom interesovanja.

- Ona je vrlo zgodna devojka. Vrlo mlada, vrlo, kako rekoh, zaštićena. Staratelj joj je pukovnik Laskomb, vrlo fin gospodin, stariji, naravno. Izgleda veoma naivno.

- Devojka ili staratelj?

- Mislila sam na staratelja - reče gospođica Merpl. - Za devojku ne znam. Ali sam sigurna da je u opasnosti. Potpuno slučajno sam je videla u Beatris Parku. Pila je čaj sa jednim muškarcem.

- Ah, tako znači! - reče Otac. - Nepoželjan za muža, pretpostavljam. Bitanga ili tako nešto?

- Vremešan mladić - nastavi gospođica Merpl. - Nije više mlad. Blizu trideset, pripada onoj vrsti muškaraca koja žene neodoljivo privlači, ali lice mu odaje lošeg čoveka. Okrutno je, pravo lice grabljivice.

- Možda ipak nije tako loš kao što izgleda - tešio ju je Otac.

- I gori je nego što izgleda, u to sam ubeđena. Vozi velika sportska kola.

Otac brzo upita:

- Sportska kola?

- Da. Jednom ili dva puta sam ih videla ispred hotela.

- Sigurno niste zapamtili registraciju?

- Jesam. FAN 2266. Jedna moja rođaka muca - objasni gospođica Merpl. - To me je podsetilo.

Otac je bio zbunjen.

- Znate li ko je on? - pitala je gospođica Merpl.

- Znam - reče polagano Otac. - Pola Francuz pola Poljak. Poznati vozač na trkama, bio je pre tri godine prvak sveta. Zove se Ladislav Malinovski. Neka vaša zapažanja o njemu su sasvim tačna. Bije ga loš glas kada je reč o ženama. To znači da nikako nije pogodno društvo za mladu devojkicu. Ali u takvim stvarima je teško bilo šta učiniti. Pretpostavljam da se tajno sastaju, je li tako?

- Oh, naravno - potvrdi gospođica Merpl.

- Da li ste razgovarali sa njenim starateljem?

- Ne poznajem ga lično. Ne bih želela da pomisli kako sam od onih što šire tračeve. Pitam se ne biste li vi mogli nešto da učinite.

- Mogao bih da pokušam - pristade Otac. - Usput, mislim da će vam biti drago da čujete, vaš prijatelj, kanonik Penifadr, je pronađen.

- Zaista! - gospođica Merpl je živnula. - Gde?

- U Milton St. Džonu.

- Neverovatno. Šta je tamo radio? Da li on zna?

- Navodno je... - glavni inspektor Dejvi posebno naglasi tu reč - doživeo saobraćajnu nesreću.

- Kakvu saobraćajnu nesreću?

- Srušila su ga nekakva kola... ima kontuziju... druga mogućnost je... udarac po glavi.

- Da, razumem - reče gospođica Merpl. - Ali zar on to sam ne zna?

- On tvrdi... - reč je opet bila naglašena - da ništa ne zna.

- Prilično neobično.

Poslednje što pamti je vožnja taksijem na terminal u Kensingtonu.

Gospođica Merpl je zbunjeno odmahivala glavom.

- Znam da se to kod kontuzije događa... - mrmrljala je pred sebe. - Zar ništa nije rekao... korisno?

- Mrmljao je nešto o zidovima Jerihona.

- Isus? - pokušavala je gospođica Merpl - ili arheologija?... ili... secam se jedne stare drame... mislim da je autor Sutro.

- Ove nedelje u bioskopu Džoumont, u Kromvel Roudu, igra film "Zidovi Jerihona", s Olgom Rodborn i Bertom Levinom - reče Otac.

Gospođica Merpl ga je gledala podozrivo.

- Ako je gledao taj film, izašao je oko jedanaest i vratio se u hotel... ali u to doba bi ga videli... to je moralo biti mnogo pre ponoći.

- Ako je, međutim, seo na pogrešan autobus - pogađala je gospođica Merpl.

- Recimo da je ovamo stigao posle ponoći. Mogao je da se popne do svoje sobe a da ga niko ne vidi. Ali šta se onda posle dogodilo... i zašto je u tri posle ponoći ponovo izašao napolje?

Gospođica Merpl je tražila reci.

- Jedino što mi ovoga trenutka pada na pamet to je... Oh! Poskočila je sa stolice jer se sa ulice začuo oštar prasak.

- Auspuh automobila - reče, umirujući je, Otac.

- Izvinite što sam tako nervozna. Večeras imam osećaj da će se nešto dogoditi.

- Šta bi moglo da se dogodi? Mislim da nemate razloga za zabrinutost.

- Nikad nisam volela maglu.

- Hteo sam da vam kažem - počeo glavni inspektor Dejvi - da ste mi mnogo pomogli. Stvari koje ste vi ovde primetili... sitnice... sada su dobile određeno značenje.

- Znači, ipak je bilo nešto sumnjivo u ovom hotelu.

- Sve je ovde sumnjivo. Gospođica Merpl je uzdahnula.

- U početku se sve činilo tako divnim... sve je bilo nepromenjeno, znate... kao da si se vratio u prošlost... u prošlost koja ti je veoma draga.

Zastala je.

- Ali to, u stvari nije dobro. Shvatila sam (a verujem da sam to i pre znala) da povratka nema, da ne treba ni ookušavati da se vratite unazad... da je suština života da se ide uvek napred. Živo je zapravo jednosmerna ulica, zar ne?

- Nešto slično - složio se Otac.

- Sećam se - započe gospođica Merpl, udaljujući se, po starom običaju, od teme - sećam se kada sam sa majkom i bakom bila u Parizu. Pile smo čaj u hotelu Eliz. Tada moja baka, osvrćući se oko sebe, iznenada reče: „Klaro, mislim da sam ovde jedina sa kapicom." Bila je to živa istina! Kad se vratila kući skupila je sve svoje stare kapice i ogrtače s našivenim ukrasima i nekome ih je poklonila...

- Verovatno nekom dobrotvornom društvu? - pitao je Otac sa simpatijom.

- Oh, ne. Tamo nisu hteli da ih uzmu. Poslala ih je jednoj glumačkoj trupi. Njima je dobro došlo. - Gospođica Merpl je opet uhvatila izgubljenu nit. - Ali čekajte, gde smo ono stali...?

- Pričali ste o svojim utiscima odavde.

- Da. Izgledalo je kao da je sve u najboljem redu, međutim... Tu je bila čitava zbrka... pravi ljudi i oni koji to nisu, i svi su izmešani. Nisam uvek mogla da ih razlikujem.

- Kako to mislite „pravi" i „oni koji to nisu"?

- Pa, bilo je, na primer, oficira u penziji ali je bilo i onih koji su izgledali kao oficiri u penziji, ali nikada nisu bili u vojsci. Bilo je zatim i sveštenika, koji to nisu bili, pa kapetana i admirala koji nisu ni videli more. Recimo, na primer, moja prijateljica Selina Hezi, koja mnogo drži do toga da prepozna sve svoje prijatelje i poznanike, vrlo često zna da se prevari. Često se dešavalo da ljudi koje je „prepoznala" nisu uopšte oni za koje ih je ona smatrala. Mene je to u početku zabavljalo. Ali se to dešavalo malo prečesto. I tako... počela sam da se pitam... Čak i Rous, sobarica, ... bila je tako simpatična... ali sam konačno i u nju počela da sumnjam.

- Ako vas zanima, ona je bivša glumica, vrlo dobra karakterna glumica. Ovde zarađuje mnogo više nego u pozorištu.

- Ali zbog čega sve to?

- To je uglavnom dekor. A možda ima i drugih razloga.

- Drago mi je što odlazim - reče gospođica Mcrpl, lako se trgnuvši - prč nego što se nešto dogodi.

Glavni inspektor Dejvi je gledao u staru gospodu sa zanimanjem.

- Ali šta, zaboga, očekujete da će da se dogodi?

- Nekakvo zlo - odvrati ona.

- Zlo je vrlo teška reč...

- Mislite li da je suviše patetična? Ali ja imam neko iskustvo. Čini mi se da sam prilično često nailazila na ubistva.

- Ubistva? - glavni inspektor Dejvi odmahne glavom. - Sumnjam da bi moglo da se dogodi ubistvo. Nadamo se da ćemo pohvatati nekoliko vrhunskih kriminalaca, to je sve...

- To, naravno, nije isto. Ubistvo... želja za ubijanjem... to je nešto sasvim drugo. To je... kako bih rekla... to je protiv božjih zakona.

Otac je, smirujući je odmahivao glavom.

- Neće biti nikakvog ubistva - reče.

Oštar prasak, glasniji od prethodnog, dopro je sa ulice. Sledio je ženski vrisak i još jedan pucanj.

Glavni inspektor Dejvi je skočio na noge brzinom začuđujućom za tako krupnog čoveka. U času je bio na ulici.

II

Maglu je probijao ženski vrisak s prizvukom užasa. Glavni inspektor Dejvi je trčao niz Pond Strit u pravcu zvuka. Kroz maglu je nazirao ženska siluetu naslonjenu na ogradu. U nekoliko koraka je stigao do nje. Žena je na sebi imala dugačak svetao krzneni kaput, a sa obe strane lica joj se spuštala sjajna plava kosa. Na trenutak mu se učini da ju je prepoznao, ali je odmah potom shvatio da se prevario. Bila je skoro devojčica. Pred njom je na zemlji ležalo ispruženo telo u uniformi. Glavni inspektor Dejvi je u njemu prepoznao Majkla Džormana.

Kad se približio devojci, ona se grčevito uhvati za njega i poče da muca nešto skroz nerazgovetno.

- Neko je pokušao da me ubije... Neko je pucao na mene... Da nije bilo njega... - pokazala je na nepomičnu priliku na zemlji. - Stao je pred mene... a onda su opet pucali... i on je pao. Spasao mi je život. Mora da je teško ranjen.

Glavni inspektor Dejvi se spustio na kolena i izvukao džepnu lampu. Visoki Irac je pao kao vojnik. Na levoj strani uniforme se videla vlažna mrlja, koja se polako sve više širila. Dejvi mu podiže kapke i pogleda beonjaču. Potom se uspravi.

- Dobro je dobio - reče. Devojka je prodorno vrisnula.

- Zar je mrtav! Oh, ne, ne! Ne može biti „mrtav“.

- Ko je pucao u vas?

- Ne znam... kola sam upravo ostavila tu iza ugla... i samo što sam krenula prema hotelu „Bertram“ odjeknuo je pucanj..., i metak mi je prozujao pored glave a onda... je on... vratar hotela... dojurio i

gurnuo me iza sebe, a onda je došao drugi hitac... mislim... da se, ko god on bio, skrivao na onom mestu tamo.

Glavni inspektor Dejvi je pogledao za ispruženom rukom. Na toj strani hotela se nalazilo staro dvorište u koje se spuštalo preko nekoliko stepenica. Nekada se ovuda prolazilo do dubrišta. Sada se nije više koristilo kao ulaz, ali je moglo dobro da posluži kao skrovište.

- Da li ste ra videli?

- Nisam mogla da ga vidim. Projurio je pored mene kao senka. Ova magla je toliko gusta ...

Dejvi je potvrdio.

Dcvojka je počela histerično da jeca.

- Ali zašto su pucali na mene? Zašto bi mene neko pokušavao da ubije? To je već drugi put. Ne shvatam... zašto?

Obgrlivši jednom rukom devojkju, glavni inspektor Dejvi je drugom rukom tražio nešto po džepu.

Onda se kroz maglu začuše prodorni zvuči policijske pištaljke.

III

U predvorju hotela „Bertram" gospođica Žorinž je naglo podigla svoj pogled sa posla. Neki od gostiju su takođe podigli glave. Stariji i oni sa slabijim sluhom ništa nisu приметили. Henri, koji je baš u tom momentu pred gosta stavljao čašu konjaka, zastao je sa rukom u vazduhu. Gospođica Merpl se nagla napred držeći se čvrsto za naslon svoje stolice.

- Saobraćajna nesreća - reče odlučno admiral u penziji. - Kola su se sudarila u magli.

Vrata na okretanje se otvore i na njima se pojavi ogroman policajac.

Pridržavao je devojku u svetio krznenom kaputu. Izgledalo je kao da se ona jedva drži na nogama. Policajac je zbunjenim pogledom potražio pomoć.

Gospođica Žorinž je ustala i pošla prema njima. Međutim, u tom trenutku se spustio lift i iz njega je izašla visoka ženska prilika. Spazivši je, devojka se otrgne od policajca i mahnito, preko predvorja, pojuri k njoj.

- Majko - uzviknu. - Oh majko,... - i baci se jecajući u naručje Bez Sedžvik.

21.

Glavni inspektor Dejv se smestio na stolicu i zagledao se u dve žene pred sobom. Bese prošla ponoć. Policija je već bila otišla. Doktori i tehničari su obavili svoj posao, kola hitne pomoći su odvezla telo; i sada se sve svelo na ovu prostoriju koju je hotel „Bertram“ stavio na raspolaganje Zakonu. Glavni inspektor Dejvi je sedeo sa jedne strane, a Bez Sedžvik i Elvira sa druge strane stola. Jedan policajac je neupadljivo sedeo uz zid pišući zapisnik. Narednik Vadel se smestio pored vrata.

Otac je zamišljeno posmatrao majku i kćer. Bese medu njima, primetio je, prilično površne sličnosti. Postalo mu je jasno zašto je u magli Elviru pomešao sa Bez Sedžvik. Ali izbliza gledano, više od sličnosti upadala je u oči velika razlika medu njima. Osim boje kose i °GIJU, zapravo i nisu imale druge sličnosti. Dejvi ipak nije mogao da se otme utisku da pred sobom ima pozitiv i negativ iste ličnosti. Kod ez Sedžvik sve je bilo pozitivno. Njena vitalnost i energija kao i njena magična privlačnost. Divio se njenoj hrabrosti i akcijama; čitajući nedeljne novine, govorio bi: „Ovaj put se neće izvući“, a ona bi se Uvek izvukla! Mislio bi da neće stići do cilja, a ona bi stizala. Posebno mu se sviđala njena neuništivost. Preživela je avionsku i nekoliko tomobilskih nesreća, dva puta je veoma nezgodno pala sa konja, ali Posle svega toga ona je bila još tu. Treptava i puna života, ličnost ^°JU ni na trenutak ne možeš da zanemariš. U mislima joj je skidao Ir' Jednog dana će, naravno, doživeti neuspeh. Ovakvim začaranim životom se moglo živeti samo određeno vreme, a onda... Pogled mu s majke prede na kćer.

Kod Elvire Blejk sve je, međutim, bilo skriveno. Bez Sedžvik se nametala životu. Ali Elvira je to izvodila na dragi način. „Ona se pokorava“, mislio je, „poslušna je“. Ona se smeška sa odobravanjem, ali vam izmiče iz ruku. „Podmukla je“, reče u sebi, procenjajući tu činjenicu. „To je, verujem, jedini način da opstane“.

Ona nije umela da bude drska i da se nametne. Zbog toga oni koji su se starali o njoj nisu ni sanjali na šta je sve spremna.

Pitao se zašto se vraćala kroz onu maglu onako kasno uveče. Planirao je da je to i pita. Bio je ubeđen da odgovor koji će dobiti neće biti pravi. Na taj način se, mislio je, sirotica brani. Da li je ovde došla da bi pronašla majku? Bilo je moguće, ali je on u to sumnjao. Setio se velikih sportskih kola, tu iza ugla hotela... kola čija je registracija bila FAN 2266. Ladislav Malinovski mora da je negde u blizini.

- Pa - obrati se Otac Elviri svojim najblažim i najočinskijim glasom - pa, i kako se sada osećate?

- Sasvim mi je dobro - odvrati Elvira.

- Izvrsno. Hteo bih da vam postavim nekoliko pitanja, ako mislite da možete da izdržite - jer, znate, vreme je u ovakvim situacijama veoma bitan faktor. Na vas su pucali dva puta i jedan čovek je ubijen. Nama valja znati što više o osobi koja ga je ubila.

- Reći ću vam šta znam, ali sve se tako brzo odigralo. Ona magla... Ja nemam pojma ko bi to mogao da bude... ili pak kako je izgledao.

- Kažete da je to već drugi put kako neko pokušava da vas ubije. Znači da vam se nešto slično već desilo ranije?

- Zar sam tako nešto rekla? Ne sećam se. - Neprijatno se ogledala. - Ne verujem da sam to rekla.

- Ali Jeste - uporno će Otac.

- Verovatno sam bila... pala u histeriju.

- Ne - Otac nastavi - uveravam vas da niste. Mislim da ste rekli baš ono što ste mislili.

- Možda sam nešto uobrazila - reče Elvira. Nije gledala u njega. Bez Sedžvik se pokrene i mirno reče:

- Bolje je da mu kažeš, Elvira.

Elvira baci kratak, nesiguran pogled na majku.

- Ne treba da se plašite, mi u policiji vrlo dobro znamo da devojke ne kažu sve majci ili staratelju. Mi to ne uzimamo toliko ozbiljno, ali moramo da znamo o čemu je reč, jer shvatate, to može biti odlučujuće.

- Da li je to bilo u Italiji? - pitala je Bez Sedžvik.

- Da - odgovori Elvira. Otac upita:

- Tamo ste bili u internatu, zar ne?

- Da. Bila sam kod grofice Martincli. Bilo nas je dvadesetak.

- I verujete da je neko hteo da vas ubije. Kako se to dogodilo?

- Dobila sam bila veliku kutiju sa slatkišima. Našla sam na njoj kanu. Kitnjastim italijanskim rukopisom je stajalo napisano „Za najlepšu“, uobičajene stvari, znate. Moje prijateljice i ja smo se smejale i pitale smo se ko bi to mogao da bude ...

- Da li je stiglo poštom?

- Ne. Ne, nije moglo da dođe poštom. Jednostavno sam ga našla u sobi. Neko ga je doneo tu.

- Ah, pretpostavljam da su potplatili nekoga od osoblja. Treba li da zaključim da grofici, kako ste rekli da se zvala, niste ništa o tome rekli?

Slabi smešak joj se pojavi na licu:

- Ne. Ne. Sigurno da nismo. Otvorile smo kutiju. Bila je puna svih vrsta, ali su meni najdraže bile čokoladne sa ušecerenom ljubičicom na vrhu. Naravno, odmah sam pojela nekoliko. Posle mi je te noći pozlilo. Nisam posumnjala na bombone, mislila sam da sam za večeru nešto pojela.

- Da li se još neko loše osećao?

- Nije, samo ja, ali mi je to naredni dan prošlo. Onda sam posle dva dana pojela opet jednu bombonu i sve se ponovilo. Onda smo Bridžit i ja pregledale bombone i izgledalo je kao da su oni sa ljubičicom na vrhu naknadno punjeni. Tako sam pomislila da je u njih neko stavio otrov.

- Niko drugi nije bio bolestan?

- Ne.

- Znači da niko drugi nije jeo bombone s ljubičicama?

- Mislim da nije. Bombone su, znate, bile poklonjene meni, a sve devojke su znale da volim one sa ljubičicom i ostavile su ih meni.

- Momak je dosta rizikovao - reče Otac. - Mogli ste svi da se otrujete.

- Ovo je apsurdno - ubaci ledi Sedžvik oštro. - Potpuno apsurdno! Nikad nisam čula nešto neverovatnije.

Glavni inspektor Dejvi ju je ućutkao laganim pokretom ruke.

- Molim vas - reče, a zatim se vrati Elviri. - Pa, gospođice Blejk, nailazim da je ovo vrlo zanimljivo. Zar ni tada niste ništa rekli grofici?

- Oh, ne nismo. Ona bi oko toga napravila čitavu frku.

- Sta ste uradili sa bombonama?

- Bacile smo ih - odvratila Elvira. - Bile su divne, šteta - dodade sa žaljenjem.

- Niste pokušali da otkrijete ko ih je poslao? Elvira se zbunila.

- Pa, ovaj, mislila sam da bi to mogao da bude... Gvido.

- Da? - upitao je glavni inspektor Dejvi raspoloženo. - A ko je Gvido?

- Oh, Gvido... - Elvira je zastala. Pogledala je majku.

- Ne budi glupa - reče joj Bez Sedžvik. - Reci glavnom inspektoru Dejvu sve o Gvidu, ko god bio. Svaka devojka u tvojim godinama ima nekog Gvida. Srela si ga u Italiji, zar ne?

- Da. Kada su nas vodili u pozorište. On mi se prvi obratio. Bio je simpatičan i veoma zgodan. Viđala sam ga ponekad kad smo išle na predavanja. Slao bi mi poruke.

- I pretpostavljam - doda Bez Sedžvik - da si izmišljala pregršt laži i organizovala s prijateljicama izlaske da biste se mogli viđati. Da li je tako?

Elviri je, izgleda, laknulo.

- Da. Bridžit i ja bismo izlazile zajedno, a Gvido bi ponekad uspeo ...

- Kako se preživao? - prekine je Otac.

- Ne znam, nikada mi nije rekao. Glavni inspektor se smeškao.

- Ne želite da nam ga kažete? Nije važno. Kladim se da ćemo ga lako pronaći, ako nam to bude potrebno. Ali zašto mislite da bi vas taj mladić, koji je po svemu sudeći bio zaljubljen u vas, pokušao ubiti?

- Oh, zato što je uvek pretio. Znae, ponekad bismo se posvađali. Dovodio je sa sobom prijatelje, a ja sam se pretvarala da mi se

svidaju više od njega i on bi zbog toga poludeo. Govorio je da pazim šta radim. Da ne mogu samo tako da ga ostavim. Da će me ubiti ako ga izneverim. Izgledao mi je toliko patetično. - Elvira se neočekivano nasmeši. - Ali je sve to bilo prilično zabavno. Nisam verovala da to misli ozbiljno.

- Ali - reče glavni inspektor Dejvi - ne mogu da poverujem da bi vam ovakav mladić poslao otrovne bombone.

- I ja sumnjam u to - priznala je Elvira. - Ali mora da je bio on, jer ne znam ko bi drugi mogao da bude. Svojevremeno me je to prilično zabrinjavalo. A kada sam se vratila ovamo dobila sam poruku... Zastala je.

- Kakvu poruku?

- Stigla je u koverti, slova su bila otkucana na mašini. Pisalo je: „Čuvaj se. Neko želi da te ubije.”

Glavni inspektor Dejvi malo nabra čelo.

- Zaista, veoma zanimljivo. Zaista zanimljivo. I vi ste se tada zabrinuli? Uplašili ste se?

- Da, počela sam da razmišljam... ko bi to mogao da bude. Zašto neko pokušava da me ubije. Zato sam pokušala da saznam da li sam zaista bogata.

- Nastavite.

- A pre neki dan, ovde u Londonu, dogodilo se nešto strašno. Čekala sam na stanici podzemne železnice, oko mene je bilo mnogo ljudi. Učinilo mi se da je neko pokušao da me gurne dole na šine.

- Drago moje dete - prekine je Bez Sedžvik. - Nemoj da izmišljaš.

Otac ju je ponovo ućutkao rukom.

- Da - Elvira će izvinjavajući se. - Pretpostavljam da sve to samo umišljam, ali ne znam... mislim, posle ovoga večeras, izgleda, zar ne, da bi sve to moglo da bude istina? - Okrenula se prema Bez Sedžvik i upitala je zabrinuto:

- Majko! Možda ti znaš. Zar je moguće da neko želi da me ubije? Imam li ja neprijatelje?

- Naravno da nemaš - nestrpljivo odgovori Bez Sedžvik. - Ne budi gluna. Nilco neće da te ubije. Zbog čega bi to neko želeo?

- Ko je, u tom slučaju, pucao na mene večeras?

- Mogli su u magli da te pobrkaju sa nekim poznatim. Zar to nije moguće? - pitala je Oca.

- Da, dozvoljavam i tu mogućnost.

Bez Sedžvik mu je dobacila značajan pogled. Na usnama joj je skoro pisalo „kasnije“.

- Pa - reče vedro - mogli bismo da nastavimo. - Odakle ste dolazili večeras? Sta ste tako kasno i po ovakvoj magli radili u Pond Stritu?

- Bila sam na predavanju u galeriji Tejt. Posle sam ručala kod Bridžit. Ona stanuje u Anslov Skveru. Bile smo u bioskopu, a kada smo izašle, napolju je bila magla... prilično je bila gusta i postajala je sve gora. Pomislila sam da je možda bolje da se ne vozim po ovakvom vremenu ...

- Vozite kola?

- Da. Letos sam položila vozački ispit. Ali nisam baš neki vozač i plašim se da vozim kada je magla... Zbog toga je Bridžitina majka nazvala rođaku Mildred u Kentu...

Otac je klimnuo glavom.

- ... i rekla joj da ću ostati kod njih.

- I, šta se desilo posle toga?

- Posle se meni učinilo da se magla počela dizati pa sam odlučila da se ipak odvezem u Kent. Ali sam na putu kroz London ušla u jedan veoma gust oblak i više nisam znala gde sam. Onda sam videla da sam na uglu kod Hajd Parka; bojala sam se da dalje vozim, prvo sam isplanirala da se vratim do Bridžit, ali sam se, iz straha da opet ne zalutam, predomislila. Srećom, setila sam se da je u blizini ovaj lep starinski hotel, u koji me je ujak Derek bio doveo na povratku \7, Ttaliip i tnko «am odlučila da dođem ovamo. Prilično lako sam pronašla put dovde, čak sam našla i mesto za kola... onda sam krenula prema hotelu ...

- Da li ste koga sreli ili čuli u blizini?

- Čudno je što to spominjete, zaista, mislim da sam iza sebe čula korake. Naravno, to nije ništa neobično, London je milionski grad konačno; ali po ovoj magli... počelo je da me nervira. Zastala sam nekoliko puta i osluškivala, ali se nije ništa čulo, zaključila sam onda da mi se samo pričinjava. Već sam bila sasvim blizu hotela.

- Da, i šta je dalje bilo?

- Odjednom se čuo prasak. Kao što sam već rekla, metak mi je prozujao kraj glave. Vratar hotela je dotrčao niz ulicu i stao pred mene... i tada... tada se čuo i drugi pucanj... on, on se srušio, a ja sam vrisnula. - Počela je da drhti. Majka ju je smirivala.

- Polako, devojko - reče Bez tihim, odlučnim glasom. - Samo polako.

- Ovakav glas, kakvim je Bez smirivala svoje konje, bio je i u ovom slučaju isto delotvoran. Elvira je zatvorila oči, malo se sabrala i ponovo primirila.

- Tako je bolje - reče Bez.

- Onda ste došli vi - reče Ocu. - Zazviždali ste, rekli ste policajcu da me uvede u hotel. I kada sam ušla ugledala sam... ugledala sam majku. - Okrenula se i pogledala Bez Sedžvik.

- To bi uglavnom bilo sve što se dogodilo - reče Otac. Malo se udobnije smestio u stolici.

- Poznajete li nekoga po imenu Ladislav Malinovski? - pitao ju je pazeći da mu glas ostane ravnodušan. Nije je gledao, ali je, napeto osluškujući, osetio da je na trenutak zaustavila dah. Ni sada nije gledao kćer, posmatrao je majku.

- Ne - odgovori Elvira s neznatnim oklevanjem.

- Oh? - reče Otac. - Mislio sam da ga poznajete. Mislio sam da je možda večeras ovde.

- Zbog čega bi bio ovde?

- Ostavio je kola ovde iza ugla - objasni joj Otac. - Zato sam mislio da je tu negde.

- Ne znam ga - ponovi Elvira.

- Znači da sam pogrešio - izvini se Otac. - Vi ga, međutim, poznajete, zar ne? - obratio se Bezi Sedžvik.

- Naravno - odgovori Bez Sedžvik - već duže vreme. - Zatim doda, smeškajući se. - On je luđak, znate. Vozi ko Đavo... slomiće vrat kad-tad. Imao je jednu nesreću pre osamnaest meseci.

- Da, sećam se, bilo je u novinama - odvrati Otac. - Još uvek ne vozi na trkama, zar ne?

- Ne, još ne vozi. Možda nikada više neće ni voziti na trkama.

- Mogu li sada da idem u krevet? - pitala je plačno Elvira. Zaista sam... strašno umorna.

- Naravno. Verujem da ste umorni - reče Otac. - Rekli ste nam sve čega se sećate, zar ne?

- Oh, da.

- Idem gore sa tobom - reče Bez. Majka i kćerka su izašle zajedno.

- Itekako ga poznaje - reče Otac.

- Mislite li ozbiljno? - pitao je narednik Vadel.

- Ne, ne mislim. Ja to znam. Pre nekoliko dana je bila sa njim na čaju u Beatris Parku.

- Kako ste to otkrili?

- Rekla mi je jedna starija dama ...bila je žalosna sva. Ona smatra da Malinovski nije društvo za mladu devojkku. Rekao bih da je sasvim u pravu.

- Naročito ako on i njena majka... - Vadel je taktično zaćutao.

- To se uveliko prića.

- Možda je istina, a možda i nije. Verovatno je da ipak jeste.

- Ako je tako, za kojom on zapravo juri? Otac je ovo prećuo.

- Hoću njega da se doćepam. Moram! - reče Otac. - Kola su mu ovdc... odmah iza ugla.

- Mislite li da je u hotelu?

- Ne bih rekao. To se ne bi uklapalo u opštu sliku. Ne bi trebalo da on bude ovde. Ako je ipak u hotelu, znaći da je došao na sastanak sa devojkkom. Siguran sam da je ona došla zbog sastanka sa njim.

Na vratima se ponovo pojavila Bez Sedžvik.

- Vratila sam se - reče ona jednostavno - jer želim da razgovaram sa vama. - Pogledala je onu dvojicu. - Možemo li nasamo da razgovaramo? Ja sam već rekla sve što znam, ovo je potpuno nezvanično...

- Ali naravno - reče Otac, dajući glavom znak naredniku Vadelu i onom mlađem policajcu da se udalje.

- Dakle? - upita je Dejvi kada su ostali sami. Ledi Sedžvik se smestila sa druge strane stola.

- Ona glupa priča o otrovnim čokoladnim bombonama... - reče. - To je nonsens. Apsolutno smešno. Ne verujem da se tako nešto uopšte dogodilo.

- Ne verujete, ha?

- Zar vi verujete?

Otac je odmahivao glavom u nedoumici.

- Mislite li da je to vaša kći izmislila?

- Upravo tako. Ali čemu?

- Pa, ako vi to ne znate - reče glavni inspektor Dejvi - kako bih ja to mogao da znam? Ona je vaša kći. Smatram da je poznajete bolje nego ja.

- Ja je uopšte ne poznajem - odgovori Bez Sedžvik gorko. - Nisam je videla niti sam sa njom imala bilo kakav kontakt sve od njene druge godine. Tada sam, naime, pobešla od muža.

- Da, znam. Poznato mi je. Smatram da je to ipak čudno. Znae, ledi Sedžvik, sud obično poverava dete majci, čak i kada je kriva. Pretpostavljam, dakle, da dete niste ni tražili.

- Verovala sam da je... tako bolje.

- Zašto?

- Mislila sam da za nju ne bi bilo dobro...

- U moralnom smislu?

- Ne. Ne u moralnom smislu. Danas ima mnogo prevara. Dcca to moraju da shvate, moraju da odrastu sa tim. Ne. Jednostavno, dete sa mnom ne bi bilo sigurno. Život koji vodim nije bezbedan. Ne možete se boriti protiv svoje prirode. Ja se ne pridržavam ni zakona ni konvencija. Verovala sam da će za Elviru biti bolje i sigurnije ako dobije pravo patrijarhalno englesko vaspitanje. Zaštićena, na sigurnom...

- Ali bez majčinske ljubavi?

- Mislila sam da bi joj, ako me zavoli, to moglo prouzrokovati mnogo bola. Ah, možda mi nećete verovati, ali zaista sam tako osećala.

- Shvatam. Verujete li još uvek da ste dobro postupili?

- Ne - reče Bez. - Ne verujem. Mislim da sam možda ipak pogrešila.

- Poznaje li vaša kći Ladislava Malinovskog?

- Sigurna sam da ga ne poznaje. Sama je to rekla, čuli ste je.

- Da, čuo sam je.

- Pa... i?

- Bila je uplašena, znate, dok je ovde sedela. U ovoj profesiji smo naučili da znamo da prepoznamo strah. Ona se bojala... čega? S bombonama ili bez njih, neko je pokušao da je ubije. Priča sa podzemnom železnicom bi takođe mogla biti istinita...

- To je smešno. Podseća na krimi romane ...

- Možda. Ali se takve stvari događaju, ledi Sedžvik, češće nego što to mislite. Postoji li neko, koliko je vama poznato, ko bi mogao da želi smrt vaše kćerke?

- Niko... baš niko! - odgovori Bez Sedžvik.

Glavni inspektor Dejvi je uzdahnuo i odmahnuo glavom.

22.

Glavni inspektor Dejvi je strpljivo čekao da gospođa Melford prestane da priča. Bese to isuviše beskoristan razgovor. Rođaka Mildred je zvučala površno, neubedljivo i uglavnom praznoglavo. Tako se baš Ocu činilo. Priče o Elvirinom pristojnom ponašanju, divnom karakteru, o njenim problemima sa zubirria, o čudnim izgovorima preko telefona, navele su Oca da se zapita da li je Bridžit baš pravo društvo za Elviru. Gospođa Melford je sve to servirala Ocu u obliku kaše, ona ništa nije znala, ništa videla, ništa čula, a još manje je zaključila.

Kratak razgovor sa Elvirinim starateljem je bio još nekorisniji, mada, srećom, manje opširan.

- Sve sami kineski majmuni - promrmljao je svom naredniku spustivši slušalicu. - Ne vide zlo, ne čuju zlo i ne govore o zlu.

- Problem je u tome što su svi koji imaju neke veze sa ovom devojkom, vrlo pristojni ljudi, suviše pristojni... Pristojni ljudi koji o zlu ne znaju ništa. Za razliku od moje starice.

- One iz hotela „Bertram“?

- Da, baš nje. Ona je proživela dug život pun "iskustva, mnogo puta se sretala sa zlom, ona zlo primećuje, sluti zlo, ona predviđa zlo, ali ona se i bori protiv zla. Da vidimo sada šta će nam reći prijateljica Bridžit.

Glavnu poteškoću u ovom razgovoru je predstavljala Bridžitina majka. Glavni inspektor Dejvi je primenio svu svoju spretnost i lukavost da bi razgovarao nasamo sa Bridžit. Mora se reći da mu je Bridžit pri tome zdušno pomagala. Posle uobičajenih pitanja i odgovora i uzvika užasa od strane Bridžitine majke, Bridžit reče:

- Zakasnićeš na onaj sastanak, mama, rekla si da je važan.

- Oh, bože, bože - uzviknu ona.

- Znaš da se bez tebe neće snaći.

- Oh, snaći će se, sasvim sigurno će se snaći, ali bi možda trebalo...

- Sve je u redu, gospođo - priskoči u pomoć glavni inspektor Dejvi poprimajući svoj dobroćudni očinski izgled. - Ništa se ne brinite, samo vi mirno idite na sastanak. Ja sam skoro završio, rekli ste mi sve što sam hteo da znam. Hteo bih da postavim još nekoliko pitanja o Italiji, a tu će mi vaša kći sigurno pomoći.

- Pa, Bridžit, ako misliš da ćeš moći ...

- Ali naravno, mama... - jedva dočeka Bridžit.

Konačno, uz mnogo buke, Bridžitina majka ode na sastanak.

- Oh, bože - uzdahnu Bridžit vraćajući se u sobu. - Zaista mislim da je sa majkama teško!

- Svi se žale na to - reče glavni inspektor Dejvi. - Mnoge mlade dame koje poznajem imaju velike probleme sa svojim majkama.

- Od vas bi čovek očekivao da na to drugačije gledate.

- Ja? Nesumnjivo - reče glavni inspektor Dejvi. - Ali to je mišljenje mladih dama. Sada i, nadam se, možete reći nešto više.

- Da, nisam mogla otvoreno da govorim pred mamom - objašnjvala je Bridžit. Ali potpuno razumem da morate da saznate što više o svemu. Znam da je Elvira bila grozno zabrinuta i uplašena. Nije htela da prizna, ali znam da je bilo nešto ozbiljno.

- Nešto slično sam pretpostavljao. Nisam vas, naravno, hteo pitati pred vašom majkom.

- Ne, zaboga. Ne želimo da majka za to sazna. Ona se oko svega toliko uzbuđuje i odmah bi svima ispričala. Hoću da kažem, Elvira ne želi da se neke stvari saznaju ...

- Prvo bih hteo da čujem o bombonjeri u Italiji. Ako sam dobro razumeo Elviru, postojala je sumnja da su otrovne.

Bridžit je razrogačila oči.

- Otrovani? Oh, ne. Ne bih rekla. Barem ...

- Nešto je ipak bilo?

- Da. Došla je kutija sa čokoladnim bombonama i Elvira ih je pojela malo više pa joj je tu noć pozlilo.

- Ali nije posumnjala da su otrovne?

- Ne, nije. Osim... da, rekla je bila da neko pokušava da nas otruje, pa smo pogledale da li je u bombone nešto stavljeno.

- No i...? Šta ste otkrile?

- Ništa - reče Bridžit. - Ništa sumnjivo nismo otkrile.

- Ali možda je vaša prijateljica i dalje sumnjala...

- Moguće, ali ništa nije govorila.

- Vi, međutim, mislite da se ona nekoga plašila?

- Tada to nisam mislila. Tek kasnije, ovde u Londonu, učinilo mi se...

- Šta je sa Gvidom? Bridžit se smeškala.

- Bio je ludo zaljubljen u Elviru.

- Vas dve ste se tajno sastajale sa njim?

- Pa, vama mogu da kažem. To za vas nije bitno, vi ćete to razumeti. Grofica Martineli je bila strašno stroga... tako je bar ona mislila. A mi devojke smo stalno smišljale neke podvale. Držale smo se zajedno. Shvatate?

- I lagale jedna za drugu, pretpostavljam?

- Pa. bojim se da jesmo - prizna Bridžit. - Ali šta smo drugo mogle, kada vas stalno za nešto sumnjiče.

- Znači, sastajale ste se sa Gvidom. Da li je on pretio Elviri?

- Ne bih rekla da je to bilo ozbiljno.

- Možda se Elvira sastajale i sa nekim drugim?

- Oh to... ne znam.

- Molim vas, recite mi, gospođice Bridžit. To može biti od životne važnosti.

- Da. Da, znam. Dakle... bio je još neko. Ne znam ko, ali je bio neko do koga joj je zaista bilo stalo. Bila je smrtno ozbiljna. Mislim da je to bilo ono „pravo“.

- Sastajala se sa njim?

- Pretpostavljam. Znače, rekla bih da je bila sa Gvidom, ali je ponekad to bio onaj drugi.

- Znače li ko je to bio?

- Ne - Bridžit je izgledala pomalo nesigurno.

- Da nije možda vozački as Ladislav Malinovski? Bridžit ga je zapanjeno gledala.

- Znače, vi znate!

- Jesam li pogodilo?

- Da... mislim da jeste. Imala je njegovu sliku izrezanu iz novina. Držala ju je u ormaru ispod čarapa.

- Ali, mogao je to da bude samo još jedan više idol, zar ne?

- Možda, ali sumnjam ...

- Da li su ovde, u Londonu, nastavili da se viđaju?

- Ne znam. Vidite, uopšte ne znam šta je radila otkako smo se vratile iz Italije.

- Bila je ovde kod zubara - podseti je Dejvi. - Tako bar tvrdi. Umesto kod zubara došla je kod vas. Pozvala je gospođu Melford i ispričala joj priču o staroj.dadilji.

Bridžit se tiho smejuljila.

- Sve je bilo izmišljeno, zar ne? - sa smeškom upita glavni inspektor Dejvi. - Gde je, u stvari, bila?

Bridžit je oklevala, a onda reče:

- Bila je u Irskoj.

- U Irskoj? A zbog čega?

- Nije htela da mi kaže. Išla je, navodno, nešto da proveriti.

- Znate li gde je bila u Irskoj?

- Ne znam tačno. Neko mesto je bila spomenula. Nešto kao Beli. Belidžovlan, pretpostavljam.

- Sigurni ste da je bila u Irskoj?

- Otpratila sam je do terminala u Kensigtonu. Letela je avionom „Eir Lingiza“.

- Kada se vratila?

- Narednog dana.

- Avionom?

- Da.

- Potpuno ste sigurni, zar ne, da se vratila avionom?

- Pa pretpostavljam...

- Imala je povratnu kartu?

- Ne, nije, tačno se sećam.

- Znači, mogla je da se vrati i na drugi način, je li tako?

- Moguće je, ali...

- Mogla je, recimo, da se vrati vozom. „Irskom poštom“, na primer?

- Ništa mi nije rekla.

- Ali nije tvrdila da se vratila avionom, ne?

- Nije - reče Bridžit. - Ali zašto bi se umesto avionom, vraćala brodom ili vozom?

- Možda je obavila ono zbog čega je išla i nije imala gde da oстане, možda je mislila da će jednostavnije biti da se vrati „Irskom poštom“.

- Ne znam...

Dejvi se slabo smešio.

- Današnje devojke ne mogu da zamisle putovanje bez aviona, izgleda.

- U pravu ste - saglasi se Bridžit.

- Elvira se vratila u Englesku. Šta se zatim dogodilo? Došla je kod vas? Nazvala vas je?

- Nazvala je.

- U koje doba dana.

- Bilo je ujutro oko jedanaest, mislim.

- I šta je rekla?

- Pitala je da li je sve u redu?

- Pa... i?

- Nije baš sve bilo kako treba... jer, znate, gospođa Milford je nazvala i mama se javila na telefon, tada se sve iskomplikovalo, ja nisam znala kako da se izvučem. Zato je Elvira rekla da će sama da nazove rođaku Mildred i ispričaće joj neku priču.

- To je sve čega možete da se setite?

- To je sve - odvratila Bridžit. Mislila je na gospodina Bolarda i narukvicu. To nije planirala da ispriča glavnom inspektoru Dejvu.

Otac je znao da od njega nešto krije. Mogao je samo da se nada da nije nešto važno. Još jednom je proverio:

- Vi verujete da se vaša prijateljica zaista nekoga ili nečega plašila?

- Da.

- Da li vam je to sama rekla ili ste joj to vi spomenuli?

- Ja sam je otvoreno pitala. U početku je poricala, ali je na kraju ipak priznala da se boji. Verovala sam joj - nastavila je uzbuđeno Bridžit. - Bila je u opasnosti, ali ne znam u kakvoj.

- Vaše tvrdnje se zasnivaju na događajima određenog jutra, zar ne, onog jutra kada se vratila iz Irske?

- Da. Da, tada sam se potpuno uverila.

- Onog jutra kada je došla iz Irske, možda „Irskom poštom“?

- Ne znam da li se vratila „Irskom poštom“. Ali zašto nju ne pitate?

- Mislim da ću morati. Ali ne bih hteo da na to sada obraćam pažnju, bar za sada. To bi moglo još više da joj oteža položaj.

Bridžit razrogači oči.

- Kako to mislite?

- Možda ste zaboravili, gospođice Bridžit, ali to je bilo one noći, ili bolje onog jutra kad je „Irska pošta“ napadnuta.

- Zar mislite da Elvira, da je bila u tom vozu, ne bi to nijednom rečju spomenula?

- Priznajem da je malo verovatno - reče Otac. - Ali upravo mi je palo na pamet da joj se možda dogodilo nešto u vezi sa „Irskom poštom“. Možda je nekoga videla, na primer, a to može da bude opasno.

- Oh! - uzviknu Bridžit posle kraćeg razmišljanja. - Mislite da je neko, koga Elvira poznaje, bio umešan u pljačku?

Glavni inspektor Dejv ustade:

- Mislim da je to sve - reče. - Vi ste mi sve rekli, zar ne? Nije li možda vaša prijateljica, tog ili prethodnog dana, još negde bila?

Pred Bridžitinim očima se pojavi slika gospodina Bolarda i prodavnice u Bond Stritu, ali reče:

- Ne, koliko je meni poznato.

- Osećam da mi niste sve rekli.

- Oh, zaboravila sam - reče. - Bila je kod advokata. On joj je staratelj i htela je nešto da ga pita.

- Znači bila je kod advokata, odnosno staratelja. Verovatno ne znate kako se zove?

- Firma mislim da se zove Egerton... Forbes i još neko...

- A šta je to htela da zna?

- Zanimalo ju je koliko novca ima. Očeve obrve se iznenađeno podigoše.

- Zaista! - reče. - Zanimljivo. Zar ona to nije znala?

- Oh, o novcu joj nikada nisu govorili. Verovatno misle da to loše utiče...

- Ali nju je to baš mnogo interesovalo, je li?

- Da - odgovori Bridžit. - Mislim da joj je to bilo važno.

- E, pa hvala vam - oprostite se glavni inspektor Dejv. - Mnogo ste mi pomogli.

23.

Ričard Egerton baci još jedan pogled na dokumenta pred sobom na stolu, a zatim pogleda glavnog inspektora Dejva.

- Čudan slučaj.

- Da, gospodine - reče Dejv - čudan slučaj.

- Hotel „Bertram” - reče Egerton - u magli. Noćas je magla prilično gadna. Pretpostavljam da se po magli svašta događa. Sigurno imate dosta krađa torbica i sličnih stvari?

- Ovaj slučaj ne spada u uobičajene - reče Otac. - Gospođici Blejk nisu pokušali da ukradu torbicu?

- Odakle ie došao metak?

- Zbog magle nismo mogli tačno da utvrdimo. Ni ona sama nije tačno znala. Mislimo... da je čovek stajao u dvorištu.

- Kažete da je dva puta pucao na nju?

- Da. Prvi metak je promašio. Na njen vrisak je dotrčao vratar sa svog mesta ispred hotela. On je stao pred nju... a tada je pao i drugi metak.

- Tako je on bio pogođen umesto nje.

- Da.

- Hrabar momak.

- Bio je hrabar - reče Dejv. - Njegove vojničke preporuke su bile izvrsne. Bio je Irac.

- Kako se zvao?

- Džorman. Majki Džorman.

- Majki Džorman? - Egerton se malo zamisli. - Ne, - reče. -Na trenutak mi se ime učinilo poznato.

- To je prilično često ime. Ali je devojci spasao život.

- I zašto ste vi, u stvari, došli kod mene?

- Nadao sam se da ću nešto saznati. Mi pokušavamo da sakupimo što više podataka o žrtvama ovakvih napada.

- Da, razumem. Ali ja sam Elviru video samo dva puta otkako je odrasla.

- Poslednji put pre nedelju dana, zar ne?

- Potpuno tačno. S ta vas zanima? Ako vas zanima nešto lično o njoj, o njenim prijateljima, prijateljicama i sličnim stvarima, bolje idite kod neke žene. Možda kod gospođice Karpenter, ona je dopratila iz Italije, ili kod gospode Melford kod koje sada živi u Saseksu.

- Razgovarao sam sa gospo]om Melford.

- Je li?

- Nikakve koristi. Apsolutno nikakve koristi, gospodine. Ali mene devojka lično baš i ne zanima. Video sam je... čuo sam šta je imala da mi kaže, ili bolje... šta je htela da mi kaže...

Po naglom podizanju Egertonovih obrva, Dejvi zaključio da je advokat uočio ono „htela“.

- Rečeno mi je da je bila zabrinuta, uzrujana, uplašena zbog nečega. Ubeđena čak da joj je život u opasnosti. Da li je i vaš utisak bio takav kada ste je videli?

- Ne, nije - reče Egerton. - Ne bih išao baš tako daleko, mada je rekla nešto što me je začudilo.

- Šta to?

- Htela je da zna ko će naslediti novac ako ona umre.

- Aha? - reče Dejv. - Znači i ta mogućnost joj je pala na pamet, je li? Zanimljivo.

- Imala je nešto na umu, ali ne znam šta. Pitala je koliko para ima, odnosno, koliko će naslediti kad napuni dvadeset i jednu godinu. To je, možda, razumljivije.

- Radi se o mnogo novca, pretpostavljam?

- To je ogromno bogatstvo, glavni inspektore.

- Šta mislite, zbog čega ju je to zanimalo?

- O novcu?

- Da, i ko će ga naslediti?

- Nemam pojma - slegnu Egerton ramenima. - Nešto je govorila o braku...

- Da li ste stekli utisak da ima nekoga?

- Nemam dokaz, ali... da... baš to sam zaključio. Osetio sam da iza svega stoji neki muškarac. Uvek je tako! Laskomb... pukovnik Laskomb, njen drugi staratelj, izgleda... da ništa ne zna. Ali to me od dobrog starog Lakomba i ne iznenađuje. Strašno se potresao kada sam mu nabacio da se možda tako nešto dešava iza njegovih leđa... i da momak, verovatno, nije „partija“ za Elviru.

- Potpuno se slažem.

- O, znači vi znate ko je u pitanju?
- Ladislav Malinovski, ako se ne varam.
- Vozač na trkama? Zaista! Privlačna bitanga. Žene lude za njim. Pitam se kako je naleteo na Elviru. Možda u Italiji... da, čini mi se da je pre nekoliko meseci bio u Rimu. Sigurno ga je tamo srela...
- Vrlo moguće. Ali mogla je i preko majke da ga upozna.
- Sta, preko Bez? Rekao bih da je to nemoguće. Dejav se značajno nakašljao:
- Ledi Sedžvik, ovaj... priča se da su ona i Malinovski bliski prijatelji.
- Znam, čuo sam za te tračeve. Možda je istina, a možda i nije. Oni su prijatelji jer ih je zbližio isti način života. Bez je, naravno, imala svojih avantura, ali zapamtite, nije nikakva nimfomanka. Te priče često kolaju o ženama, ali u njenom slučaju nisu osnovane. Ali, bez obzira na to, koliko znam, Bez i njena kćerka se uopšte ne poznaju.
- Čuo sam to od ledi Sedžvik. Vi to, znači, možete da potvrdite? Egcrton je potvrdno klimnuo.
- Ima li gospođica Blejk drugih rođaka?
- Nema. Oba majčina brata su ubijena u ratu... a ona je Konistonovo jedino dete. Gospođa Melford, koju zove rođakom, u stvari, je Laskombova nećaka. Laskomb je, na njemu stvojtven staromodan način, za devojkju učinio sve što je mogao... ali teško je to... za samog muškarca.
- Kažete da je gospođica Blejk spomenula brak? Nadam se da ne postoji mogućnost da je već udata?
- Još je maloletna, morala bi da traži dozvolu staratelja.

- U načelu, da. Ali ne čeka se uvek na to - primeti Otac. - A kada su jednom venčani, onda... Recimo da je udata i da naglo umre, nasledio bi je suprug, zar ne?

- Ideja o udaji je vrlo neverovatna. Na nju se veoma pomno pazilo... - Zaćutao je videvši Dejvov ciničan osmeh.

Uz svu veliku pažnju, Elvira je uspela da upozna krajnje opasnog Ladislava Malinovskog.

- Njena majka je pobjegla, to je istina, ali... - nastavio je Egerton malo zbunjeno.

- Majka je pobjegla, to je odgovaralo njenom značaju... ali je gospođica Blejk drugačija. Ona je isto toliko uporna u onome šta zamisli, ali to postiže na drugi način.

- Valjda ne mislite...?

- Još ništa ne mislim - odgovori Dejv.

24.

Ladislav Malinovski pogleda policajce, zatim se, zabacivši glavu, glasno nasmeje:

- Vrlo ste zabavni - reče. - Izgledate ozbiljno kao sove. Smesno je da me zovete ovde da bih odgovarao na nekakva pitanja. Nemate protiv mene nikakve dokaze, baš ništa.

- Mislimo da možete da nam pomognete u istrazi, gospodine Malinovski - govorio je Dejv sa službenom učtivošću. - Vi imate kola, Mercedes sa registracijom FAN 2266?

- Da li postoji razlog zbog koga ne bih smeo da imam takva kola?

- Naravno da ne postoji. Postoji samo sumnja u ispravnost registracije Vaša kola su viđena na putu M-7 i tada je registracija bila drugačija.

- Gluposti. Znači da su to bila druga kola.

- Nema mnogo kola ovog tipa. Proverili smo sva koja postoje.

- Vcrujcte u sve što prolaznici kažu! Baš smešno. A gde se to navodno dogodilo?

- Mcsto gde su vas zaustavili nedaleko je od Bedhamptona. To je bilo one noći kada je napadnuta „Irska pošta“.

- Zaista me zabavljate.

- Vi imate revolver?

- Svakako, imam revolver i automatski pištolj. Imam i dozvolu, ako vas zanima.

- Oba su još uvek kod vas?

- Naravno.

- Ja sam vas već upozorio, gospodine Malinovski.

- Čuveno policijsko upozorenje. Ono što kažete može se na sudu iskoristiti protiv vas.

- Citat nije potpuno tačan - blago će Otac. - „Koristiti“, da. „Protiv“, ne. Ne želite da izmenite svoju izjavu?

- Ne.

- I sigurni ste da ne želite da pozovete advokata?

- Ne volim advokate.

- Neki ljudi ih ne vole. Gde je to oružje sada?

- Mislim da vrlo dobro znate gde je, glavni inspektore. Mali pištolj je u desnom džepu mojih kola, Mercedesa sa registracijom, kao što rekoh, FAN 2266. Revolver je u fijoci ormara u mom stanu.

- U redu je, kada je reč o revolveru - potvrdi Otac. - Ali, drugi... pištolj... nije u vašim kolima.

- Ja tvrdim da jeste. Nalazi se u džepu u desnim vratima. Otac odmahne glavom.

- Nekad je, možda, i bio tamo. Sada ga nema. Da li je tačno, Malinovski?

Gurnuo je mali automatski pištolj prema Malinovskom, koji ga uze sa vidnim iznenađenjem.

- Aha, da. To je on. Znači da ste ga uzeli iz kola?

- Ne - reče Otac - to nismo bili mi. Mi smo ga negde našli.

- Gde ste ga mogli naći?

- Našli smo ga - polako će Otac - u Pond Stritu, u ulici koja se, kao što znate, nalazi uz Park Lejn. Mogao ga je ispustiti neko šetajući se onuda, ili možda trčeći.

Ladislav Malinovski je slegnuo ramenima.

- To sa mnom nema nikakve veze... ja ga tamo nisam ostavio. Još pre nekoliko dana je bio na svom mestu. Ne može čovek neprestano da proverava gde mu je šta. Prosto veruješ da su stvari tamo gde si ih ostavio.

- Znate li, gospodine Malinovski, da je ovim oružjem ubijen, u noći dvadeset i šestog novembra, Majki Džorman?

- Ne znam ko je Majki Džorman.

- Vrtar hotela „Bertram“.

- Ah, da. Onaj što je ubijen. Čitao sam o tome. I vi tvrdite da je ubijen iz ovog pištolja? Gluposti!

- Nije to nikakva glupost. Balistički stručnjaci su ga pregledali. Znate, ubeđen sam, dovoljno o vatrenom oružju, da biste verovali u njihov nalaz.

- Pokušavate da me uhvatite na trik. Poznate su meni vaše policijske metode.

- Verujem da policija ove zemlje zaslužuje više poverenja, gospodine Malinovski.

- Optužujete li vi to mene da sam ja ubio Majkla Džormana?

- Za sada nam treba samo vaš iskaz. Optužnica nije podignuta.

- Ali ipak mislite tako. Mislite da sam ja ubio onu smešnu spodobu maskiranu u vojnika. Zašto bih to učinio? Nisam mu ništa dugovao, niti sam se svađao sa njim. Ništa nisam imao protiv njega.

- Metak je bio namenjen mladoj dami. Džorman je dotrčao da je zaštititi i tako je sam bio pogođen.

- O kojoj mladoj dami je reč?

- Mislim da je poznajete. To je gospođica Elvira Blejk.

- Zar vi tvrdite da je neko pokušao da ubije Elviru Blejk iz mog pištolja?

Zvučalo je kao da ne veruje.

- Možda ste se posvađali.

- Mislite da sam se posvađao sa Elvirom i pucao na nju? Kakva ludost! Zašto bih ubio devojkicu koju nameravam da oženim?

- Vi, znači, izjavljujete da se ženite gospođicom Blejk? Trenutak-dva Ladislav je oklevao. Tada reče:

- Ona je još vrlo mlada. Treba o tome još da se razmisli.

- Možda je obećala da će se udati za vas, a onda... promenila planove. Ona se nekoga plašila. Da li ste to vi, gospodine Malinovski?

- Zašto bih je ubio? Ili sam u nju zaljubljen i želim da je oženim, ili ne želim da je oženim. To je vrlo jednostavno. Zašto bih, dakle, želeo njenu smrt?

- Nema ih mnogo koji bi joj bili dovoljno bliski da to požele. -Dejv sačekava trenutak, a onda, skoro usput, reče:

- Naravno, ostaje njena majka.

- Šta - skoči Malinovski - Bez? Da Bez ubije svoju rođenu kćerku? Vi ste ludi! Zašto bi Bez ubila Elviru?

- Možda zbog nasledstva.

- Bez? Hoćete da kažete da bi Bez ubila zbog novca? Poslednji muž joj je ostavio prilično para. U svakom slučaju, dovoljno.

- Dovoljno nije isto što i ogromno bogatstvo. - reče Otac. - Ljudi ubijaju i za manje stvari. Nije retko da se ljudi međusobno poubijaju zbog nasledstva.

- Kažem vam, ludi ste!

- Tvrдите da ćete se oženiti gospođicom Blejk. Možda ste već i venčani. U tom slučaju biste vi nasledili to ogromno bogatstvo.

- Koliko ćete još tih gluposti izmisliti?! Ja nisam oženjen sa Elvirom. Ona je zgodna devojka. Zaljubljena je u mene. Sreli smo se u Italiji, priznajem da mi se svidela. Bilo nam je lepo... ali to je sve. To je gotovo, završilo se, razumete.

- Zaista? Upravo ste potpuno decidirano tvrdili da ćete se oženiti sa njom.

- Oh, to.

- Da... to. Šta je od toga, u stvari, istina?

- Rekao sam jer je to... zvučalo pristojnije. Vi ste toliki licemeri u ovoj zemlji ...

- Nije baš neki ubedljiv argument.

- Ništa ne razumete. Majka i ja smo... ljubavnici... nisam to htco da vam kažem... umesto toga, rekao sam da sam veren sa kćerkom i da ću je oženiti. To zvuči vrlo engleski, vrlo pristojno.

- Meni to izgleda kao račun bez krčmara. Vama je hitno potreban novac, zar ne?
- Dragi moj glavni inspektore, novca nikad dosta. To je najtužnije.
- Pa ipak, koliko sam obavešten, pre nekoliko meseci ste ga imali na bacanje.
- Oh, sreća mi se bila nasmešila. Ja sam, znate, kockar. Priznajem...
- Nije mi teško da poverujem u to. A gde vam se to „sreća nasmešila“?
- O tom?
- O tome se ne priča. Ne možete očekivati da vam to kažem.
- Tako sam i mislio.
- Da li je to sve što ste hteli da znate?
- Za sada jeste. Prepoznali ste oružje. To će nam mnogo pomoći.
- Ne razumem... ne mogu da zamislim... Začuti, a onda pruži ruku prema pištolju. - Molim vas, dajte mi ga.
- Oh, mislim da ćemo vam ga neko vreme zadržati. Napisaću vam priznanicu.

Glavni inspektor Dejv mu pruži potvrdu, on je uze i izađe zalupivši vratima.

- Temperamentan momak - reče Otac.
- Niste ga pritegli zbog lažnih tablica i Bedhemptona?
- Ne, samo sam ga malo uplašio, ne suviše. Nateraćemo ga da malo razmišlja, sada je već dosta zabrinut.

- Matori vas čeka, gospodine, čim završite.

Glavni inspektor Dejv klimnu glavom i uputi se kod ser Ronalda.

- Kako je Oče? Napredujemo?

- Izvrsno napredujemo... mreža je puna. Sitna riba, uglavnom. Ali sada zatvaramo krug oko one krupnije. Lov je počeo...

- Sjajan si Frede - reče zamenik komesara.

25.

I

Silazeći sa voza u Bedmingtonu, gospođica Merpl vide krupnu pojavu glavnog inspektora Dejva kako joj ide u susret.

- Vrlo lepo od vas, gospođice Merpl, što ste se odazvali našem pozivu - reče i, uhvativši je pod ruku, povede je prema policijskim kolima koja su ga čekala pred ulazom u stanicu.

- Kuda me to vodite? - upita gospođica Merpl kada su kola krenula.

- U hotel „Bertram“.

- Oh, bože. Zar opet „Bertram“? Zbog čega?

- Zvanični odgovor je: „Zato što mislimo da možete da nam pomognete u istrazi?“

- Ovo mi zvuči nekako poznato a i prilično zlokobno. To je uvod u hapšenje, zar ne?

- Nećemo vas uhapsiti, gospođice Merpl - reče Otac. - Vi imate alibi.

Gospođica Merpl je na ovo samo ćutala a onda će jednostavno:

- Razumem.

Odvezli su se do hotela „Bertram“. Gospođica Zorinž ih je pogledala kada su ulazili, ali je glavni inspektor Dejv poveo gospođicu Merpl pravo do lifta.

- Drugi sprat.

Lift se zaustavio na drugom spratu. Otac je krenuo niz hodnik, a kada se zaustavio pred sobom broj osamnaest, gospođica Merpl reče:

- Ovu sam i poslednji put imala. . - Da - reče Otac.

U sobi se gospođica Merpl odmah spustila u fotelju.

- Vrlo udobna soba - primetila je s uzdahom, ogledajući se.

- Ovde se zaista udobno živi - saglasio se Otac.

- Izgledate umorno, glavni inspektore - iznenada će gospođica Merpl..

- Dosta sam jurio. Upravo se vraćam iz Irske.

- Zaista? Iz .Belidžovlana?

- Otkud, dođavola, znate za Belidžovlan? Oh, izvinite gospođo,... izvinjavam se.

Gospođica Merpl se smeškala opraštajući mu.

- Sigurno vam je Majki Džorman rekao da je tamo rođen, zar ne?

- Ne, nije baš tako.

- Kako ste, u tom slučaju, saznali, ako smem da pitam?

- Oh, bože - reče gospođica Merpl - to je prilično neprijatno pitanje. Ja sam... nešto... ovaj... nešto sam čula.

- Ah, shvatam.

- Nisam prisluškivala. Bilo je dole, u salonu za pišanje. Moram da priznam: ja prosto uživam da slušam dok ljudi pričaju. Divna zabava.

Pogotovo kada ste stari i kada se ne krećete mnogo. Hoću da kažem, ako ljudi pored vas razgovaraju, vi jednostavno slušate.

- Razumljivo - umirivao ju je Otac.

- Donekle i jeste, jer ako ljudi glasno pričaju, moraju da očekuju da će ih neko čuti. Ali, naravno, problemi mogu da se pojave i u međuvremenu. Ponekad se desi da ste svesni da ste na javnom mestu, ali ne znate da u njoj niste sami. Onaj drugi je tada u neprijatnoj situaciji. Mora da se odluči. Da li da ustane ili se nakašlje, ili da pak ostane tamo gde jeste, nadajući se da ga neće primetiti. Oba rešenja su jednako neprijatna.

Glavni inspektor Dejv je pogledao na sat:

- Slušajte - prekide je - hteo bih da čujem nešto više o tome, ali sad bi trebalo da stigne svakog trenutka kanonik Penifadr i moram da ga dočekam. Nećete se ljutiti?

Gospođica Merpl ga ubedi da se neće ljutiti pa on požuri u prizemlje.

II

Ulazeći kroz vrata na okretanje, kanonik Penifadr se malo namršti, pitajući se šta li se to u hotelu „Bertram" promenilo. Da li su ga renovirali? Odmahnuo je glavom. Nije to bilo u pitanju. Ali se promena osećala. Nije bio svestan da je to razlika između nekadašnjeg visokog, plavookog i crnokosog vratara i ovog niskog čoveka uskih ramena, žute kose i pegavog lica, koji je sada nosio uniformu portira. Pošto nije uspeo da otkrije šta se promenilo, kanonik, na sebi svojstven neodređen način, krene prema recepciji, gde ga je, ljubazno se smešeci, već očekivala gospođica Zorinž.

- Kanoniče Penifadr, drago mi je što vas vidim. Jeste li došli po svoje stvari? Sve vas spremno čeka. Ali trebalo je jednostavno da se javite, mi bismo vam to poslali kući.

- Hvala vam - reče kanonik Penifadr - mnogo vam hvala. Vi ste uvek toliko ljubazni, gospođice Zorinž. Ali danas sam svakako morao u London, pa sam odlučio da ih sam uzmem kada sam već ovde.

- Bili smo mnogo zabrinuti zbog vas - reče gospođica Zorinž -kad ste ono bili nestali. Niko nije znao gde ste. Čujem da ste imali saobraćajnu nesreću?

- Da - potvrdi kanonik. - Danas se zaista prebrzo vozi, čovck je u stalnoj opasnosti. Ne scćam se tačno kako se dogodilo... Doktor kaže da je to posledica kontuzije. Ah, znate, što je čovek stariji, pamćenje... - tužno je odmahnuo glavom. - A kako ste vi, gospođice Zorinž?

- Dobro, hvala.

Tu se kanoniku Penifadru učinilo da se i gospođica Zorinž promenila. Zagledao se u nju ne bi li otkrio u čemu se sastoji promena. Kosa? Bila je kao i obično. Možda je malo više kovrdžava. Crna haljina, velika kopča, kameja... Sve je bilo na svom mestu. Pa ipak... Da li je malo smršala? Ili je... da, tačno... bila je zabrinuta. Kanonik Penifadr nije baš često primećivao tuđu zabrinutost, nije bio od onih koji razaznaju osećanja na tuđim licima, ali mu je ovo ipak zapalo za oko, možda zato što je gospođica Zorinž sve ove godine izgledala tako savršeno nepromenjena.

- Nadam se da niste bili bolesni --pitao ju je brižno. - Izgledate kao da ste oslabili?

- Oh, imali smo prilično briga, kanoniče Penifadr.

- Zaista? Žao mi je. Nije valjda zbog mog nestanka?

- Oh, ne - odvrati ona. - Naravno, i to nas je zabrinulo, ali čira smo čuli da vam je dobro... - Prekinula se, a zatim nastavi. - Ne, ne... to je zbog, možda ste pročitali u novinama. Ubijen je Džorman, naš portir.

- Da - naglo će kanonik - sada se sećam, bilo je u rtovinarria... imali ste ubistvo u hotelu.

Gospođica Žorinž je zadrhtala na ovo otvoreno pominjanje ubistva. Jeza joj je prošla kroz čitavo telo.

- Grozno, - reče - grozno. Nikad se ništa slično nije dogodilo u hotelu „Bertram“. Hoću da kažem, mi nismo od onih hotela gde se događaju ubistva.

- Ne, ne, nikako - brzo će kanonik Penifadr. Ubeđen sam da niste. Verujte, nikad mi ne bi palo na pamet da se to može ovde dogoditi.

- Znate, nije se to desilo u samom hotelu - objasni brzo gospođica Žorinž. Ta činjenica ju je, izgleda, malo oraspoložila. -.Dogodilo se napolju, na ulici.

- Znači da to sa vama nema nikakve veze, zar ne? - uljudno će kanonik.

Ali to očito nije trebalo reći.

- Ali kako da ne. Došla je policija i ispitivala ljude, jer je žrtva bio naš vratar.

- Ah, znači ovaj pred vratima je novi. Znate, odmah sam primetio nešto čudno.

- Nismo baš naročito zadovoljni sa njim. Ali, naravno, morali smo brzo nekoga da uzmemo.

- Sada se sećam - iznenada će kanonik Penifadr, sakupivši sva svoja prilično mutna sećanja na ono što je pročitao u novinama. - Ali,

zar nisu pucali u devojkku?

- Mislite na kćer leđi Sedžvik? Sigurno se sećate da je ovde bila sa svojim starateljem, pukovnikom Laskombom. Verovatno su hteli da joj otmu torbicu. Uglavnom, pucali su na nju, a Džorman, koji je nekada bio vojnik, bio je pribran, dotrčao, stao pred nju i tako su njega pogodili, jadnika.

- Vrlo tužno, vrlo tužno - odmahivao je glavom kanonik.

- To sve toliko otežava stvari - žalila se gospođica Žorinž. - Policija stalno ulazi i izlazi. Verovatno se to ne može izbeći, ali mi ovde nismo navikli na to... mada se glavni inspektor Dejvi i narednik Vade! čine kao veoma pristojni. Nose jednostavna odela, dobro skrojena; nisu od onih u čizmama i kabanicama kakvi se viđaju u filmovima. Ovi izgledaju skoro kao neki od nas.

- Ovaj... da - saglasi se kanonik.

- Jeste li bili u bolnici? - raspitivala se gospođica Žorinž.

- Nisam - odvrati on - neki vrlo ljubazni ljudi su me, pravi Dobri Samarićani... piljari, mislim, pokupili, i žena me je negovala. Divno je saznanje da još ima dobrih ljudi na svetu. I vi tako mislite, zar ne?

Gospođica Žorinž potvrdi da je to divno.

- Nakon svega što čovek čita o porastu kriminala - doda - svi ti mladi ljudi koji pljačkaju banke i vozove i napadaju ljude iz zasede... - Pogledala je prema stepenicama na kojima se upravo pojavio Otac.

- Evo glavnog inspektora Dejvija. Mislim da želi da razgovara sa vama.

- Ne znam o čemu - zbunjeno će kanonik Penifadr. - Već je bio kod mene u Čadminsteru; bio je prilično razočaran, jer nisam mogao ničega da se setim.

- Zar se ne sećate?

Kanonik je tužno odmahnuo glavom.

- Ničega se ne sećam. Nesreća se, izgleda, dogodila u blizini Bedhamtona, uopšte mi nije jasno šta sam tamo radio, I glavni inspektor Dejv je hteo da zna zašto sam bio tamo, ali... Vrlo čudno, zar ne? On, i/gleđa, misli da sam vozio kola od železničke stanice prema svojoj kući.

- Zar to nije moguće?

- Nikako - odgovori kanonik. - Zašto bih se vozio po kraju koga uopšte ne poznajem?

Sada stiže i glavni inspektor Dejv.

- Ah, tu ste, kanoniče Penifadr - reče. - Jeste li se oporavili?

- Već se prilično dobro osećam, ali još uvek imam glavobolje. Doktor mi je zabranio svako naprezanje. Pamćenje mi se, međutim, nije vratilo; doktor kaže da možda ni neće.

- Ne treba gubiti nadu - reče glavni inspektor vedro i nastavi, upravljajući kanonika prema liftu. - Imamo jedan mali ogled. Molio bih vas da učestvujete u njemu. Neće vam biti teško da nam malo pomognete, zar ne?

III

U sobi broj osamnaest je zatekao gospođicu Merpl kako se odmara u fotelji kraj prozora.

- Danas je nekako živo na ulici - primetila je. - Izgleda više nego obično.

- Oh, ovo je put za Berkli Skver i Šefards Market.
- Ne mislim na prolaznike. Pred hotelom, izgleda, popravljaju put, a tu su i kola za popravku telefonskih instalacija, ima i nekoliko privatnih kola...
- I šta... ako smem da pitam... zaključujete iz toga?
- Nisam tvrdila da nešto zaključujem. Otac je pogleda, zatim reče:
- Želeo bih da mi pomognete.
- Svakako, zato sam ovde, zar ne? Šta bih trebala da učinim?
- Molio bih vas da tačno ponovite svoje kretanje one noći devetnaestog novembra. Spavali ste... probudili se... probudila vas je, možda, neka neobična buka. Upalili ste svetio, pogledali na sat, ustali iz kreveta, otvorili vrata i pogledali napolje u hodnik. Možete li to da ponovite?
- Ako je potrebno... - prihvati gospođica Merpl i pođe prema krevetu.
- Samo trenutak.

Glavni inspektor Dejv je pokucao na zid susedne sobe.

- Treba jače da se pokuca, ovo su solidne građevine. Glavni inspektor kucne jače.
- Rekao sam kanoniku Penifadru da broji do deset - objasni joj gledajući na sat. - Evo, počnite sada.

Gospođica Merpl dodirne prekidač kod kreveta, pogleda na nepostojeći sat, ode do vrata, otvori ih i pogleda napolje. Iz sobe do njene je upravo izašao kanonik Penifadr i krenuo hodnikom. Kad je stigao do kraja stepenica i počeo da silazi, gospođica Merpl zaustavi dah. Pogledala je glavnog inspektora Dejvija.

- Dakle?

- Čovek koga sam videla one noći nije mogao biti kanonik Penifadr, ako je ovo on, naravno - reče odlučno.

- Mislim da ste rekli...

- Znam. Izgledao je kao kanonik Penifadr. Imao je istu kosu, odelo i sve ostalo. Ali nije ovako hodao. Mislim da je... morao je biti neko mnogo mlađi. Žao mi je, vrlo mi je žao, što sam vas navela na pogrešan trag, ali one noći nisam videla kanonika Penifadra. U to sam sigurna.

- Gospođice Merpl, jeste li ovaj put potpuno sigurni?

- Jesam - odvrati ona. - Žao mi je - ponovi - što sam vas navela na pogrešan trag.

- Bili ste vrlo blizu istine. Kanonik Penifadr se zaista vratio u hotel one noći. Niko ga nije video, ali to nije bitno. Vratio se posle ponoći. Popeo se stepenicama, otvorio vrata svoje sobe i... Ono što je video, ili što se zatim dogodilo, ne znamo, jer nam on ne može, ili ne želi reći. Kada bismo mu bar nekako mogli vratiti pamćenje...

- Ima za to ona nemačka reč - nastavila je gospođica Merpl svoju misao.

- Kakva nemačka reč?

- Oh, bože, imam je na vrh jezika, ali... Začu se kucanje.

- Mogu li da uđem? - pitao je kanonik Penifadr.

- Kako je bilo?

- Izvrsno - pohvali ga Otac. - Baš govorim gospođici Merpl - poznajete li gospođicu Merpl?

- Oh, da, svakako - reče kanonik neubedljivo.

- Baš sam govorio gospođici Merpl kako smo uspeli da rekonstruišemo vaše kretanje one noći. Vratili ste se u hotel. Došli ste gore i otvorili vrata svoje sobe i ušli... - tu je Dejv zastao.

Gospođica Merpl uzviknu:

- Setila sam se koja je to reč: Doppelganger! Kanoniku Penifadru se ote uzvik:

- Tako je - reče - jasno! Kako sam to mogao da zaboravim! Potpuno ste u pravu, znate. Posle onog filma, „Zidovi Jerihona“, vratio sam se ovamo i popeo do svoje sobe. Kad sam otvorio vrata ugledao sam... izvanredno jasno sam sebe video kako sedim na stolici. Kao što rekoste, draga gospodo, „doppelganger“. Zaista izvanredno! A tada... čekajte da se setim... Pogledao je, naprežući se, u plafon.

- A tada su vas, - ubaci Otac - uplašeni što vas vide ovde kad su bili ubeđeni da ste u Lucernu, zviznuli po glavi.

26.

Kanonika Penifadra su poslali taksijem u Britiš Muzeum. Gospođicu Merpl je glavni inspektor Dejv otpratio do predvorja, gde ju je ostavio uz molbu da ga malo sačeka, što njoj uopšte nije teško palo. Udobno se smestila i iskoristila priliku da malo razmisli o proteklim događajima.

- Hotel „Bertram“. Koliko uspomena... Prošlost se ovde mesala sa sadašnjošću. Setila se francuske izreke: „Plus qa change, plus c est la meme chose.“ Pokušala je da je izokrene: „Plus c'est la meme chose, plus qa change.“ „I jedno i drugo je istinito“, pomisli.

Iznenada se rastuži nad hotelom „Bertram“... i nad sobom. Pitala se šta li će sad od nje tražiti glavni inspektor. Videlo se na njemu da je ponesen i uzbuđen zbog uspeha. Konačno su planovi počeli da mu se ostvaruju. Ovo je bio „Dan D“ glavnog inspektora Dejvija.

Život hotela je tekao, naizgled, uobičajenim tokom. Ali je gospođica Merpl ipak zaključila da je nešto neobično. Osećalo se nešto u vazduhu, nešto neodređeno. Ona nije mogla da otkrije šta je to, ali ju je počeo obuzimati neobjašnjiv osećaj neprijatnosti.

Pokretna vrata se opet otvoriše, propuštajući snažnog čoveka seljačkog izgleda, koji se uputi pravo ka njoj.

- Jesmo li spremni? - upitao ju je Otac raspoloženo.

- Gde ćemo sada?

- Idemo u posetu kod ledi Sedžvik.

- Zar je u hotelu?

- Da, zajedno sa kćerkom.

Ustajući gospođica Merpl baci pogled oko sebe i promrmlja:

- Jadni hotel „Bertram“.

- Kako mislite... jadni hotel „Bertram“?

- Znate vi dobro šta ja mislim.

- Možda, ako stvar posmatram sa vašeg gledišta.

- Uvek je tužno kad se mora uništiti umetničko delo.

- Vi ovo nazivate umetničkim delom?

- Svakako. Kao i vi, uostalom.

- Da, znam na šta mislite - prizna Otac.

- To je isto kao kada vam drvo u bašti počne rušiti kuću. Morate da ga iskopate zajedno sa korenom, nema drugog izlaza.

- Nisam stručnjak za bašte, ali sam ubeđen da se razumemo. Popeli su se do apartmana ledi Sedžvik.

Glavni inspektor Dejv zakuca, sačeka poziv i uđe, a gospođica Merpl ga je pratila.

Bez Sedžvik je sedela uz prozor. Na krilu joj je ležala otvorena knjiga koju nije čitala.

- Opet vi, glavni inspektore? - pogledala je upitno prema gospođici Merpl.

- Ovo je gospođica Merpl - objasni Dejv. - Gospođice Merpl... ledi Sedžvik.

- Već smo se srele - reče Bez Sedžvik. - Bili ste sa Selinom Hezi, zar ne? Izvolite sedite - doda, a zatim se obrati glavnom inspektoru

Dejviju. - Imate li novosti o čoveku koji je pucao na Elviru?

- Ne verujem da su baš novosti...

- Sumnjam da ćete ih ikada imati. Po onoj magli! Onakvo vreme je kao stvoreno za lopove. Samo čekaju da se pojavi neka usamljena žena.

- Da, možda - reče Dejvi. - Kako je gospođica Blejk?

- Oh, Elvira se potpuno oporavila.

- Ovde je kod vas?

- Da, nazvala sam pukovnika Laskomba... njenog staratelja. Bio je presrećan što sam odlučila da preuzmem brigu o njoj. Iznenada se nasmejala. - Dragi stari dečko. Uvek se nadao ovom zbližavanju majke i kćerke!

- Možda je to dobro - primeti Otac.

- Oh, ne, nije. Ovo je samo privremeno. Verujem da je, za sada, tako najbolje.- Pogledala je kroz prozor. Neko vreme je ćutala, a zatim će promenjenim glasom:

- Čujem da ste uhapsili jednog mog prijatelja... Ladislava Malinovskog? Za šta je optužen?

- Nismo ga uhapsili - ispravi je glavni inspektor Dejv. - On nam je potreban u istrazi.

- Poslala sam mu svog advokata.

- Vrlo mudro - odobri Otac. - Ako imate bilo kakve probleme sa policijom, najbolje je odmah uzeti advokata. U protivnom se lako može dogoditi da kažete pogrešnu stvar.

- Čak i ako ste potpuno nevini?

- Naročito ako ste nevini - odvrati Otac.
- -Vi ste cinik, zar ne? Šta, u stvari, želite da saznate od njega?
- Hteli bismo, pre svega, da znamo gde je bio one noći kada je ubijen Maikl Džorman?

Bez Sedžvik se naglo uspravi u stolici.

- Da vam slučajno nije pala na pamet ideja da je Ladislav pucao na Elviru? Oni se čak i ne poznaju.
- On je to mogao da uradi. Kola su mu bila odmah tu iza ugla.
- Bez veze - izjavi ledi Sedžvik grubo.
- Da li vas je pucnjava prošle noći jako uzrujala? Bila je iznenađena.
- Naravno, bila sam uzbuđena. Zaboga, kći mi je za dlaku izbegla smrt. Sta ste očekivali?
- Nisam mislio na to. Moje pitanje se odnosilo na smrt Majkla Džormana.
- Bilo mi ga je žao. Bio je hrabar čovek.
- I to je sve?
- Šta bi još trebalo da kažem?
- Vi ste ga poznavali, zar ne?
- Naravno, bio je zaposlen u hotelu.
- I malo bolje od toga, zar ne?
- Kako to mislite?

- Nemojte, ledi Sedžvik. Bio vam je suprug, zar ne?

Nije odmah odgovorila, ali nije ni pokazivala znake uzbuđenja ili iznenađenja.

- Mnogo toga vam je poznato, je li? - uzdahne i zavali se natrag u stolicu. - Nisam ga videla, mislim oko... pa veoma dugo. Dvadeset i više godina. A onda sam jednog dana pogledala kroz prozor i videla Majkla.

- On je vas takođe prepoznao?

- Da. Iako je pravo čudo što smo se uopšte prepoznali - reče ledi Sedžvik. - Bili smo zajedno jedva nedelju dana. Zatim nas je pronašla moja porodica; isplatili su Majkla, a mene, osramoćenu, odveli kući.

uzdahnula je.

- Bila sam vrlo mlada kada sam pobjegla sa njim. Ništa nisam znala. Prava mala budala sa glavom punom romantičnih maštanja. Za mene je bio pravi junak, uglavnom zbog načina na koji je jahao. Bio je neustrašiv, uz to zgodan i veseo. Duhoviti Irac! Mislim da sam, u stvari, ja pobjegla sa njim! Ne verujem da bi to njemu ikada palo na pamet. Ali ja sam bila divlja i tvrdoglava i ludo zaljubljena! - odmahne glavom. - Nije dugo trajalo... Prva dvadeset i četiri sata su bila dovoljna da se razočaram. Mnogo je pio, a uz to je bio i neotesan i grub. Kad su se moji pojavili i odveli me kući, ja sam im bila zahvalna. Nisam više nikada poželela da ga vidim.

- Jesu li znali da ste bili venčani?

- Nisu.

- Niste im to rekli?

- Ja i nisam verovala da smo venčani.

- Ali kako je to moguće?

- Venčali smo se u Belidžovlanu, ali kad su moji došli, Majki me je ubedio da je venčanje bilo lažno. Tvrdio je da su to on i njegov prijatelj sredili. Smatrala sam da je sposoban za tako nešto, u to vreme. Ne znam zašto je to rekao, možda zbog novca ili zbog straha. Ja sam bila još maloletna, znate. Činjenica je, međutim, da tada u njegove reci nisam uopšte posumnjala.

- A kasnije? Izgubila se u mislima.

- Da... mnogo godina kasnije, kad sam već znala ponešto o životu i pravnim stvarima, bilo mi je jasno da sam, najverovatnije, ipak "data za Majkla Džormana!

Znači da ste udajom za lorda Konistona počinili bigamiju.

- Da, jesam, i kad sam se udala za Džonija Sedžvika i kasnije, kad sam se udala za Ridžvija Bekera. - Pogledala je glavnog inspektora i prasnula u smeh.

- Toliko bigamije - reče smejući se. - To je zaista previše.

- Da li ste ikada pomišljali na razvod? Slegla je ramenima.

- Činilo mi se da je sve glupi san. Zašto čačkati po tome? Rekla sam Džoniju, naravno. - Glas joj je postao blaži dok je izgovarala ovo ime.

- Kako je on to primio?

- Bilo mu je svejedno. Ni Džoni ni ja nismo baš marili za zakone.

- Bigamija je kažnjiva, ledi Sedžvik. Pogledala ga je i ponovo se nasmejala.

- Ko bi se još zabrinjavao zbog nečega što se dogodilo pre toliko godina i to još u Irskoj. Čitava priča kad se završila bila je i zaboravljena. Majki je uzeo novac i otišao. Oh, zar ne shvatate? Bila

je to samo mala epizoda. Epizoda koju sam htela da zaboravim. Gurnula sam to u stranu zajedno sa drugim stvarima... sa svim onim stvarima... koje nisu više važne u životu.

- A tada... - nastavi Otac mirnim glasom. - Jednog lepog dana u decembru, Džorman se opet pojavio i počeo da vas ucenjuje.

- Gluposti! Ko kaže da me je ucenjivao?

Otac polako skrene pogled na staru gospodu koja je vrlo uspravno sedela na svojoj stolici.

- Vi? - Bez Sedžvik s nevericom pogleda gospođicu Merpl. -Šta vi možete da znate o tome?

U glasu joj je bilo više znatiželje nego optužbe.

- Fotelje u ovom hotelu imaju veoma visoke naslone - započe gospođica Merpl. - Vrlo su udobne. Sedela sam u jednoj od njih u salonu za pisanje. Odmarala sam se pre izlaska u grad. Vi ste došli da napišete pismo. Mora da ste mislili da ste sami u sobi. I tako sam ja... čula vaš razgovor sa onim Džormanom.

- Slušali ste, znači?

- Jesam - reče gospođica Merpl. - Zašto da ne? Prostorija je javna. Kad ste otvorili prozor i pozvali tog čoveka, ja nisam mogla da pretpostavim da će to biti privatni razgovor.

Bez je trenutak gledala u nju, tada malo odmahnu glavom.

- Sasvim pošteno - reče. - Da, shvatam. Ali ste ipak pogrešno protumačili ono što ste čuli. Majki me nije ucenjivao. Možda je imao nameru... ali sam ga ja upozorila, još pre nego što je pokušao! - Nasmejala se onim širokim velikodušnim osmehom koji ju je činio toliko privlačnom. - Zaplašila sam ga.

- Da - složila se gospođica Merpl, - rekla bih da jeste. Zapretili ste mu revolverom. To ste,... ako dozvolite da primetim,... vrlo dobro izveli.

Bez Sedžvik podiže obrve, ponešto iznenađena. Činilo se da se dobro zabavlja.

- Ali nisam vas samo ja slušala.

- Dobri bože! Zar je čitav hotel slušao?

- Druga fotelja je takođe bila zauzeta.

- I ko je tamo bio sedeo?

Gospođica Merpl je stisla usne. Pogledala je sa molbom glavnog inspektora Dejvija. „Ako mora da se kaže, recite joj to vi“, govorio je to njen pogled, „ja ne mogu“.

- U drugoj fotelji je bila vaša kći - reče Dejv.

- Oh, ne! - ote se leđi Sedžvik glasan uzvik. - Oh, ne. Ne Elvira! Shvatam... da, shvatam. Mora da je pomislila...

- Dovoljno je ozbiljno shvatila ono što je čula. Otišla je čak u Irsku da bi to proverila. Nije joj bilo teško da otkrije..

- Oh, ne... jadno dete! Nije me uopšte ništa pitala. Sve drži u sebi. Da mi je bar rekla, sve bih joj bila objasnila... shvatila bi da uopšte nije važno.

- Možda se ona ne bi sa vama složila - reče glavni inspektor Dejvi. - Smešno je, znate - nastavi sa izgledom starog seljaka koji razgovara o žitu - naučio sam posle mnogo godina pokušaja i grešaka... naučio sam da sumnjam u jednostavna rešenja. Jednostavna rešenja su suviše dobra da bi bila prava. Devojka tvrdi da je neko pucao na nju i promašio. Vrtar dojuri da je spasi i dobija drugi metak. Moglo bi to

da bude i tačno. To bi moglo da bude ono što devojka misli. Ali iza privida, sve bi moglo da bude i potpuno drugačije.

- Malo pre ste žestoko tvrdili da Ladislav Malinovski nije mogao imati nikakav razlog da puca na vašu kćer. Dobro, tu se slažemo. On je od onih ljudi koji kada se posvađaju sa devojkom. izvuku nož i ubiju je. Ali se ne bi skrivao u mraku čekajući hladnokrvno da ona naiđe. Ali, recimo, da on hoće da ubije nekog drugog. Vrisak, pucnjava... ali šta se zapravo dogodilo? Majki Džorman je mrtav. Recimo da je tako i trebalo da bude. Malinovski je sve pomno isplanirao. Bira maglovitu noć, sakriva se u senci, čeka da vaša kći naiđe. On zna da će ona doći, jer ju je sam pozvao. Puca iz zasede. To nije namenjeno devojci. Vrlo dobro pazi da metak ne prođe ni blizu nje, ali ona ipak misli da neko puca na nju. Ona vrišti. Vrtar hotela, čuvši pucanj i vrisak, dojuri niz ulicu, a tada Malinovski ponovo puca na onoga zbog koga je i došao. Na Majkla Džormana.

- Ne verujem ni reč u ovo sve! Zašto bi, zaboga, Ladislav Malinovski pucao na Majkla Džormana?

- Možda mala učena - reče Otac.

- Verujete da je Majki ucenjivao Ladislava. Ali čime?

- Možda - mirno će Otac - Džormanu događaji u hotelu nisu bili nepoznati. On je mogao prilično da zna o tome.

- Događaji u hotelu? Kako to mislite?

- To vam je izvanredno organizovan posao - počeo Otac. - Dobro planiran, stručno izveden, čak vrlo umetnički, ako mogu da se izrazim tako. Ali ništa ne traje večno. Gospođica Merpl me je pre nekoliko dana pitala šta nije u redu sa hotelom „Bertram". Sada mogu da joj odgovorim. Hotel „Bertram" je glavni štab jednog od najvećih i najboljih zločinačkih udruženja u poslednjih nekoliko godina.

27.

Minut-dva je vladala tišina, a onda se javi gospođica Merpl:

- Neobično zanimljivo - reče pričljivo. Bez Sedžvik je pogledala i reče:

- Ne izgledate da ste baš iznenađeni, gospođice Merpl.

- I nisam. U stvari, nisam. Bilo je suviše toga neobičnog, previše stvari koje se nisu uklapale u opštu sliku. Sve je bilo prelepo da bi bilo istinito... mislim da shvatate šta želim da kažem. U pozorištu se to zove dobra predstava. Ali to je i bila samo dobra predstava... ne stvarnost.

- A bilo je i bezbroj sitnica. Ljudi su, na primer, prepoznavali svoje poznanike i prijatelje koji to nisu bili.

- Takve zabune su moguće - reče glavni inspektor Dejvi - ali su se ovde dešavale malo prečesto. Da li je tako, gospođice Merpl?

- Potpuno tako - složi se ona. - Ljudima kao što je Selina Hezi to može da se desi. Ali bilo je i drugih kojima se to stalno dešavalo. Čovek je to morao da primeti.

- Ona mnogo toga vidi - reče glavni inspektor Dejvi obraćajući se Bez Sedžvik. kao da je gospođica Meipl njegov pas ljubimac.

Ali Bez Sedžvik se oštro baci na njega:

- Šta mislite kada kažete da je ovaj hotel glavni štab zločinačke organizacije? Ja bih rekla da je hotel „Bertram" jedno od najpristojnijih mesta na svetu.

- Naravno - potvrdi Otac. - Tako je moralo da bude. Mnogo je novca, vremena i razmišljanja uloženo da bi „Bertram" postao ovo što je

danas. Pravo i lažno je vrlo pažljivo izmešano. Imate izvrsnog voditelja predstave, Henrija. Imate onog momka Hamfrisa, i on je veoma ubedljiv. U Engleskoj o njemu nemamo ništa u kartoteci, ali je zato umešan u neke čudne poslove s hotelima u inostranstvu. Ima još nekoliko izvrsnih karakternih glumaca, koji ovde igraju glavne uloge. Priznaću, ako hoćete, da se ne mogu oteti osećaju divljenja pred čitavom ovom inscenacijom. Ovu zemlju je to mnogo koštalo. Zadalo je Centralnom istražnom odeljenju i drugim policijskim službama velike muke. Svaki put kad smo pomislili da smo napokon došli do nečega, da smo jedan slučaj resili... uvek bi se pokazalo da taj slučaj nema veze ni sa čim. Ali smo mi uporno nastavljali da kopamo malo ovde, malo tamo. Otkrili smo mnogo toga. Našli smo garaže u kojima se određenim kolima mogu za tren oka promeniti registracija: kamione prevozničkih preduzeća, mesarski kombi, čak i nekoliko lažnih poštanskih kombija. Bio je tu i vozač na trkama sa svojim sportskim kolima, kojima prelazi neverovatne razdaljine u neverovatno kratkom vremenskom periodu, dok ga na drugoj strani čeka stari sveštenik u otrcanom Moriš Oksfordu. U blizini ima i kućica sa baštovanom, koji pruža prvu pomoć ako je potrebno i u vezi je sa korisnim doktorom. I, uostalom, da ne nabrajam više. Sve se to grana u beskraj. Ovo je samo deo jedne celine, drugi deo čine strani gosti hotela „Bertram“. Om su bili Amerikanci ili su iz kolonija. Bogati su, na njih niko ne bi posumnjao. Dolaze sa gomilom skupih kofera i odlaze sa istom gomilom kofera. Koferi nisu isti. ali to niko ne primećuje. To su bogati turisti koji se, dolazeći u Francusku, ne plaše carinika, jer carinici ne gnjave previše bogate turiste koji unose novac u zemlju. Turisti se menjaju, nisu prečesto isti. Vrč ne srne na vodu prečesto... Ništa od toga nije bilo lako povezati i dokazati, ali smo napokon ipak uspeali. Sada smo upravo u toj fazi... Kabotovi. na primer...

- Šta je sa Kabotovima? - hladno upita Bez.

- Sećate ih se. zar ne? Vrlo simpatičan par Amerikanaca. Bili su ovde prošle godine, ove godine su se vratili. Treći put neće doći. Niko ovde ne dođe više od dva puta istim poslom. Da, uhapsili smo

ih u Kalaisu. Vrlo dobar posao. U koferu su imali oko tri hiljade funti, uredno složenih. Potiču od pljačke u Bedhamtonu. To je, naravno, samo kap u moru.

- Sada znamo da je hotel „Bertram“ glavni štab organizacije. Polovina posluge saraduje. Neki gosti takođe saraduju. Neki od gostiju su stvarno oni kojima se predstavljaju... drugi nisu. Pravi Kabotovi su sada na Jukatanu. Osim toga, nekoliko puta su se poslužili i veoma uspešnom zamenom osoba. Uzmite, na primer, sudiju Ladgrova. Poznato lice, crveni nos sa bradavicom. Vrlo ga je jednostavno imitirati. Ili, kanonik Penifadr, miran seoski sveštenik s velikim belim čuperkom, pored toga još i rasejan, što je opšte poznato. Njegovi pokreti, način na koji gleda preko naočara... sve to dobar glumac oponaša.

- Ali čemu to služi? - pitala je Bez.

- To me ozbiljno pitate? Zar to nije očigledno? Sudija Ladgov je viđen u blizini banke koja je opljačkana. Neko ga prepoznaje i prijavljuje. Mi istražujemo, međutim to je pogrešan trag. U to vreme je on bio na drugom mestu. Ali dugo nam je trebalo da shvatimo kako su to sve, kako ih danas zovu, „namerne greške“. Niko se ne pita ko je LJJ koji na njega toliko liči. Ali taj i nije tako naročito sličan. On jednostavno skine masku i prestane da igra ulogu. Sve to stvara zabunu. Imali smo tako sudiju Vrhovnog suda, arhiđakona, admirala, general-majora, i svi su bili viđeni u kritično vreme u blizini mesta zločina.

- Posle pljačke u Bedhamtonu najmanje četvorica su učestvovala u Prenosenju plena u London. Trkačka kola, koja je vozio Malinovski, zatvoreni kombi neke izmišljene firme, staromodni Dajmler, koga je vozio admiral i, napokon, stari sveštenik s čuperkom bele kose u starom Moriš Oksfordu. Cela akcija je zaista bila dobro isplanirana.

- A onda, jednog dana društvo napušta sreća. Onaj smušeni kanonik Penifadr ide na avion u pogrešno vreme, na terminalu mu objasne zabunu, on seta Kromvel Roudom, ide u bioskop. U hotel se vraća u

ponoć, penje se u svoju sobu, ključ od sobe nosi sa sobom u džepu; otvara vrata, ulazi u sobu i... tu dobija najveći udarac u svom životu, ugledavši pred sobom samog sebe. Banda koja je bila zaprepašćena pojavom kanonika Penifadra, jer veruje da je u Švajcarskoj. Dvojnjak je već spreman za predstavu u Bedhamtonu. Ne znaju šta bi sa pravim kanonikom. Međutim, jedan od njih, verovatno Hamfris, brzo je odreagovao. On udara starog po glavi i tako privremeno rešava problem. Zbog toga je neko bio veoma ljut. Ali kada su pogledali staroga i ustanovili da se samo onesvestio, odlučili su da nastave sa pripremama. Lažni kanonik Penifadr napušta hotel i vozi se do mesta gde će odigrati svoju ulogu u štafeti... Šta su učinili sa pravim kanonikom? To možemo samo da nagađamo. Pretpostavljam da su i njega kasnije uklonili iz hotela. Nekako su ga dovezli do baštenske kućice, nedaleko od mesta gde je planiran napad na voz. Ako policija, kako su očekivali, sazna da je kanonik viđen u opljačkanom vozu, njegovo prisustvo u okolini će povezati sa pljačkom voza, što je bandi savršeno odgovaralo. Mora da su zainteresovani prilično zabrinuti sve dok se kanonik nije probudio i otkrio da su mu četiri dana potpuno izbrisana iz sećanja.

- Zar bi ga u suprotnom ubili? - pitala je gospođica Merpl.

- Sumnjam da bi ga ubili - reče Otac. - Neko bi ih sprečio u tome. Od samog početka je jasno da onaj što sve ovo vodi izbegava nasilje.

- To zvuči fantastično - reče Bez Sedžvik. - Krajnje neubedljivo. Ne verujem da imate ikakve dokaze da je Ladislav Malinovski pomešan sa ovom smešnom pričom.

- Protiv Ladislava Malinovskog imamo mnogo dokaza - uveravao ju je Otac. Vrlo je lakomislen, znate. Muvao se oko hotela kada nije trebalo. Prvi put je došao da uspostavi vezu sa vašom kćerkom. Imali su dogovorenu šifru.

- Gluposti. Sama mi je rekla da ga ne poznaje.

- Znam, ali to nije istina. Zaljubljena je u njega do ušiju. Hoće da je oženi!

- To ne verujem!

- Vi to ne možete da znate - naglasio je glavni inspektor Dejev. - Malinovski nije od onih koji se poveravaju, a svoju kćerku uopšte ne poznajete. Sami ste to rekli. Bili ste ljuti, zar ne, kad ste saznali da je Malinovski bio u hotelu „Bertram“?

- Zašto bih bila ljuta?

- Jer ste vi mozak čele stvari. Vi i Henri. Finansijski su to vodila braća Hofman. Oni su sređivali stvari sa inostranim bankama, ali šef organizacije, mozak koji je njome upravljao, koji je ovo sve planirao bili ste vi, ledi Sedžvik.

Bez ga je gledala i smejala se:

- Nikada nisam čula ništa srnešnije!

- Oh, ne uopšte nije smešno. Vi ste pametni, hrabri i odlučni. Sve ste već probali; hteli ste sada i ovo da iskusite. Ima mnogo uzbuđenja u ovome ali i rizika. Vas nije privlačio novac, rekao bih, privlačilo vas je uzbuđenje. Niste dopuštali ubistva, niti grubosti, samo zgodne male nezatne udarce po glavi, ako bi to bilo neophodno. Vi ste vrlo zanimljiva žena, znate. Jedan od retkih zaista zanimljivih kriminalaca.

Zavladala je tišina. Bez Sedžvik naglo ustane:

- Mislim da ste ludi - pružila je ruku prema telefonu.

- Zovete onog advokata? To je najbolje, pre nego što suviše toga kažete.

Ona žustrim pokretom ponovo spusti slušalicu.

- Kad bolje razmislim, u stvari, mrzim advokate... U redu. Neka hnhp nn vašem. Da. ia sam to vodila. U pravu ste kada kažete da je bilo uzbudljivo. Uživala sam u svakom trenutku. Bilo je beskrajno zabavno dizati pare iz banaka, vozova, poštanskih kancelarija i takozvanih blindiranih kola! Bilo je zabavno planirati i odlučivati. Bila je to kraljevska zabava i drago mi je što sam je doživela. Vrč ide na vodu... To ste malo pre rekli, zar ne? Mislim da je to tačno. Ja sam imala dosta zabave za svoj novac. Ali greške ako mislite da je Ladislav Malinovski ubio Džormana! Nije on, ja sam ga ubila - iznenada se glasno i uzbuđeno nasmejala. - Nije važno šta je učinio, čime mi je pretio... rekla sam da ću ga ubiti... gospođica Merpl me je čula... i ubila sam ga. Sve se odigralo skoro baš onako kako ste opisali. Sakrila sam se u dvorištu hotela. Kad je Elvira naišla pucala sam u vazduh, i kad je vrisnula, a Majki dojurio iz pravca hotela, jednostavno sam ga ubila. Ja, naravno, imam ključ od svih ulaza, ušla sam kroz dvorište i uvukla se u svoju sobu. Nisam se mogla setiti da biste mogli naći Ladislavov pištolj. Ukrala sam mu ga iz kola, on uopšte nije znao. Ali, uveravam vas, ne sa namerom da sumnju prebacim na njega.

Okrenula se prema gospođici Merpl.

- Vi ste svedok onoga što upravo govorim, zapamtite. Ja sam ubila Džormana.

- Ili to možda kažete zato što ste zaljubljeni u Malinovskog? -ispitivao je glavni inspektor Dejv.

- Ne - odgovor je došao naglo. - Mi smo dobri prijatelji. Oh, da, bili smo ljubavnici, svojevremeno, ali nisam zaljubljena u njega. Volela sam samo jednog muškarca u životu... Džona Sedžvika. - Glas joj je postao tih i mek dok je ovo govorila.

- Ali Ladislav mi je prijatelj. Ne želim da ga jure za nešto što nije učinio. Ja sam ubila Majkla Džormana. Gospođica Merpl je čula

moju izjavu... A sada, dragi glavni inspektore Dejvi... - glas joj se uzbuđeno povisi. - Uхватite me ako možete!

Neverovatnom brzinom ona dohvati telefonski aparat i snažnim zamahom ruke razbi njime prozor. Pre nego što je Otac uspeo da skoči na noge ona je već bila napolju i, držeći se /a zid, odmicala po uskoj izbočini ispod prozora. Glavni inspektor Dciv je pojurio do drugog prozora, otvorio ga i dao znak pištaljom.

Gospođica Merpl, kojoj je trebalo nešto više vremena da ustane, pridruži mu se pored prozora. Zajedno su, nagnuti kroz prozor, napeto posmatrali fasadu hotela „Bertram“.

- Pašče. Penje se po ivici, - uzviknula je gospođica Merpl. - Ali zašto se penje?

- Penje se na krov. Svesna je da je to jedina mogućnost. Dobri bože, pogledajte je! Penje se kao mačka. Kako je odvažna!

Gospođica Merpl je mrmljala napola žmureći:

- Pašče. Neće uspeti ...

Prilika koju su posmatrali nestala je iz vida. Otac se povukao u sobu. Gospođica Merpl ga upita:

- Ne biste li se i vi pridružili...? Otac odmahnu glavom.

- Ovako ogroman nisam ni od kakve koristi. Moji ljudi su spremni za ovakve događaje. Oni znaju šta treba da rade. Za koji trenutak ćemo saznati... Ne bih se iznenadio da ih dobro namuč! Ona je jedna u hiljadu žena. - Uzdahnuo je. - Jedna od divljih. Ima ih u svakoj generaciji. Ne možete da ih ukrotite, ne možete da ih vratite u zajednicu i naterate da žive u skladu sa zakonom i poretkom. One idu vlastitim putem. Ako su svetice, odlaze da neguju gubavce, ili postaju mučenice po džunglama. Ako su zle, čine zlodela od kojih vam se diže kosa na glavi. A ponekad su samo divlje. Verovatno bi

bile sasvim u redu da su se rodile u nekom drugom periodu, u vreme kada je, svašta mračno... » «p hri ti svni ?ivot. Onasnost je svuda oko njih, a one same predstavljaju opasnost za druge. Takav svet bi im odgovarao, u njemu bi se verovatno osećale kao kod kuće. Ovaj naš nije za njih.

- Da li ste znali da će to učiniti?

- Nisam. To je jedna od njenih vrlina. Iznenada. Sedela je tamo. gledala nas i pričala... pokušavajući da dobije na vremenu. Za to vreme je grozničavo smišljala... ah ...

- Začuo je jer je iznenada čuo zvuk motora i škripu kočnica. -
Nagnuo se kroz prozor.

- Uspela je! Dočepala se kola.

Opet se čula škripa, kad su kola na dva točka uletela u krivinu, a zatim je zvuk počeo da se približava i prekrasno belo čudovište projuri ulicom ispred hotela.

- Ubiće nekoga - reče Otac - ubiće mnoge... čak i ako sama ne pogine.

- Ne znam... - počeo gospođica Merpl.

- Ona je, naravno, izvrstan vozač. Prokleta dobar vozač. Auh, ovo je bilo blizu!

Čuli su urlik motora i zvuk automobilske sirene. Činilo se da se kola udaljuju. Zatim su čuli vrisak i kočenje i konačno strašnu škripu guma i urlik auspuha...

- Udarila je - reče Otac.

Stajao je tamo vrlo spokojno, čekajući sa strpljivošću tako karakterističnom za njegovu mirnu pojavu. Gospođica Merpl je

stajala tiho kraj njega. Zatim se vest, kao da je prenose štafetom, probila niz ulicu. Čovek na suprotnom trotoaru kretanjem ruku prenese je glavnom inspektoru Dejviju.

- Mrtva je - reče Otac mračno. - Zaletela se u ogradu parka sa blizu devedeset brzinom. Niko drugi nije stradao, samo mala šteta na ogradi. Divna vožnja. Da, mrtva je.

Povukavši se sa prozora. Otac reče namršteno:

- Ali, prethodno je ispričala svoju priču. Čuli ste je?

- Da - odvrati gospođica Merpl. - Čula sam je. - Nastala je tišina. - To nije istina, naravno - odreže gospođica Merpl mirno.

Otac je pogleda.

- Niste joj poverovali, ha?

- A vi?

- Ne, ni ja - odvrati Otac. - Ne, to nije bila prava priča. Izmisllila je da bi se što pre uklopila u ceo slučaj, ali to nije istina. Ona nije ubila Majkla Džormana. Znete li ko ga je ubio?

- Svakako - odgovori gospođica Merpl. - Devojka.

- O, kako ste došli do toga?

- Uvek mi je nešto bilo sumnjivo...

- I meni - reče Dejvi. - Bila je veoma uplašena one noći. I laži koje je izmislila su bile prozirne. Ali nisam mogao da otkrijem njen motiv.

- To je i mene u početku zbunilo - prihvati gospođica Merpl. -Otkrila je da joj je majka bigamista, ali zar bi neko zbog toga izvršio ubistvo? Danas sigurno više ne! Verujem... da je u pitanju novac.

- Upravo tako - potvrdi Dejv. - Otac joj je ostavio ogromno bogatstvo. Kad je otkrila da joj je majka bila udata za Majkla Džormana, shvatila je da brak sa njenim ocem nije bio pravosnažan. Pomislila je, ako se to otkrije, neće naslediti novac, jer iako je Konistonova kći, nije zakonita. Nije bila u pravu, znate. Imali smo već takav slučaj. Sve zavisi od testamenta. Koniston je sve ostavio baš njoj, navodeći je po imenu. Sve bi ionako pripalo njoj, ali to ona nije znala. Nije htela da se odrekne tako velikog bogatstva.

- Zašto joj je bio potreban toliko veliki novac?

Glavni inspektor Dejvi namršteno odgovori:

- Htela je da kupi Ladislava Malinovskog. Oženio bi se sa njom zbog novca, ali bez toga nije dolazilo u obzir. Mala nije glupa, bila je potpuno svesna toga. Ali htela je da ga ima po svaku cenu. Bila je očajnički zaljubljena.

- Znam - reče gospođica Merpl. - Videla sam joj to na licu onoga dana u Beatris Parku.

- Znala je da će ga novcem pridobiti - reče Otac. - Zato je smislila hladnokrvno ubistvo. Nije se skrivala u dvorištu. Jednostavno je stala uz ogradu, ispalila metak i vrisnula. Kad je Majki Džorman dotrčao do nje pucala je iz bliza u njega. Zatim je opet vrisnula. Zaista je hladnokrvna. Nije htela da svali krivicu na Malinovskog. Ukrala mu je pištolj, jer je to bio jedini način da dođe do oružja, nije ni sanjala da bi on mogao biti okrivljen za zločin. Verovala je da će sve da se pripiše nekoj skitnici koja je htela da iskoristi maglu. Da, vrlo je hladnokrvna. Ali kasnije ju je ipak obuzeo strah. I majka se za nju zabrinula.

- Šta ćete preduzeti? - pitala je gospođica Merpl.

- Znam da je to učinila - reče Otac - ali nemam dokaze. Možda je posluži početnička sreća... Čini mi se da čak i zakon danas deluje u tom pravcu. Psu se dozvoljava da jedanput ugrize... Dobar advokat

od ovoga može da napravi tužnu priču... mlada devojka, pogrešno vaspitana... osim toga ona je, znate, lepa...

- Da - složila se gospođica Merpl. - Luciferova deca su često prelepa. A poznato je da napreduju kao korov.

- Ali, kao što rekoh, do suda verovatno neće nikada doći. Dokaza nema. Uzmite sebe... vas će sigurno pozvati kao svedoka... moraćete da potvrdite izjavu njene majke... njeno priznanje krivice.

- Znam - reče gospođica Merpl. - Ona mi je to ostavila u amanet, zar ne? Izabrala je smrt da bi spasila kćer. Nametnula mi je to kao želju pokojnika...

Vrata koja su vodila u kupatilo otvoriše se i na njima se pojavi Elvira Blejk. Nosila je svetloplavu, vrlo jednostavnu haljinu, plava kosa joj je padala sa obe strane lica. Izgledala je kao anđeo sa neke italijanske slike ranog perioda. Pogledala ih je.

- Čula sam kola i udarac i viku sa ulice - reče. - Zar se nešto dogodilo?

- Žao mi je što moram da vam saopštim, gospođice Blejk - reče glavni inspektor Dejv službenim tonom - da je vaša majka umrla.

Elvira se malo strese.

- Oh, ne - reče uz bleđi pokret negodovanja.

- Pre nego što je pobešla - nastavi glavni inspektor - ona je, naime bežala,... priznala je da je ubila Majkla Džormana.

- Hoćete da kažete... da je rekla... da je ona...?

- Da - potvrdi Otac. - Upravo to je rekla. Imate li šta da dodate?

Dugo ga je gledala, a zatim gotovo nevidljivo odmahnu glavom:

- Ne - odgovori - nemam šta da dodam. Zatim se okrenula i napustila sobu.

- Dakle - pitala je gospođica Merpl - pustićete je da se izvuče?
Nastao je tajac, zatim Otac tresne pesnicom o sto.

- Ne - zaurla. - Ne, tako mi boga, neću!

Gospođica Merpl je polagano i ozbiljno klimnula glavom.

- Neka se Bog smiluje njenoj duši - reče.

Beleška o piscu

Agata Kristi je najpoznatiji svetski pisac misterija i s pravom je zovu „kraljicom zločina“. Njene knjige su prodate u bilionskom tiražu na engleskom jeziku, i isto toliko na drugih 45 svetskih jezika. Jedino su Biblija i Šekspirova dela doživela veću prodaju od romana Agate Kristi.

Agata Miler je rođena u Torkaju, u Engleskoj, 15. septembra 1880. Godine 1914, udala se za pukovnika Arčibalda Kristija, avijatičara pri Kraljevskim avio trupama. Ovaj zanimljivi par je dobio i jednu ćerku, Rosalinu, pre nego što su se razveli 1928. godine. U svojoj književnoj karijeri, koja je trajala više od pola veka. Agata Kristi je napisala 79 romana i kolekcija malih priča. Takođe je napisala desetine pozorišnih komada, uključujući Mišolovku, koja je premijerno izvedena u Londonu 25. novembra 1952, i to delo je do sada najduže konstantno igran komad u istočnoj pozorišta. Agatin prvi roman. Misteriozna afera u Stajliu (1920), takođe je bio prva ekranizacija njenog ekscentričnog belgijskog detektiva Hercula Poaroa. Sa sigurnošću jedna od najpoznatijih izmišljenih kreacija svih vremena, Poarove „sive ćelije“ su trijumfovale u borbi protiv opakih zločina u preko 33 romana. Njen poseban objavljn roman, Uspavano ubistvo (1976), takođe je ekranizovan, čime je još jedan od svetski poznatih literarnih likova, gospođica Džejn Marpl, dobila svoju ulogu i na filmu. Gospođica Marpl se pojavila u preko 12 romana, počevši od Ubisna u Vikarijatu 1930. Oboje, Herkul Poaro i gospođica Marpl, su naširoko poznati zahvaljujući ekranizaciji u filmovima i kratkim TV serijama. Ubistvo u Orijent-ekspresu (1974), Svedok optužbe (1957), Smrt na Nilu (1978) su samo neki od uspešnih filmova baziranih na njenom radu. Agata Kristi je takođe napisala šest romantičnih romana pod pseudonimom Meri Vestmakot. Napisala je i četiri autobiografske knjige, kao i zabavne pustolovine na mnogim arheološkim ekspedicijama koje je posećivala sa svojim drugim mužem. Godine 1971, dobila je najveće nacionalno priznanje, kada je primila orden Britanskog kraljevstva.